LA NAŞTEREA DOMNULUI

Nae IONESCU

...Când s'a născut Mântuitorul, în Roma stăpânea Octavian, iar în Iudeea, Irod. Perechea era bună. Un aventurier crud şi criminal, stăpânul. Un monstru perfid, vasalul.

Rareori istoria a avut să înregistreze erori mai insultătoare ale umanităţii. Un pripăşit îndrăzneţ şi lipsit de scrupule, Irod era un Idumeu. Cu Iudeea nu avea nimic comun. Uzurpase domnia foştilor lui stăpâni din neamul Asmoneilor. Graetz, care obişnuise să se documenteze, ni-l înfăţişează condamnând la moarte pe Hircan, ultimul domnitor din familia învinsă, şi pe nepotul acestuia, Aristobul, căruia totuşi maică-sa, Alexandra, o femeie îndrăzneaţă şi întreprinzătoare, izbutise să-i câştige protecţia lui August şi a Cleopatrei. Se însoară cu Mariamne, sora lui Aristobul, ca să-şi legitimeze tronul; dar sfârşeşte prin a o trimite la moarte. Tocmeşte un istoric, pe Nikolaos din Damasc, să-i facă o genealogie... babiloniană; şi e tot neliniştit. Domnia nu-i e sigură; peste tot nu vede decât primejdii, spioni, asasini plătiţi. Archelaus, ultimul născut al Mariamnei, e şi el executat. Zadarnic. Orice pretendent îl făcea să tremure.

Superstiţios şi credul, terorizat de propriile lui crime şi de grija păstrării unui tron care nu-i aparţinea, - aşa l-au găsit cei trei crai dela Răsărit, care veneau să-i anunţe naşterea unui nou rege în Iudeea.

Să ne mirăm că, atunci când Magii nu s'au mai întors ca să-i spună unde e noul rege, el dă ordin să fie sugrumaţi toţi copiii Betleemului? Câţi au murit, nu se ştie. Apocalipsa lui Ioan vorbeşte de patruzeci şi patru de mii. Flavius Josephus tace. Dacă ar fi să credem pe Macrobius, în măcel a pierit şi unul din fiii lui Irod. Pedeapsă dumnezeiască sau perversitate bestială?...

Biserica sărbătoreşte pe aceşti prunci, mai mici de doi ani, prima răscumpărare a turburătorului noroc de a ne fi venit Mântuitorul. Cunosc un vechi imn latin de o înduioşătoare frăgezime:

Innocentes pro Christo
infantes occisi sunt...

Prunci nevinovaţi fură ucişi pentru Christos; asasinaţi în vârsta laptelui, de un rege criminal, ei urmează Mieluşelului, ei înşişi fără pată. Salut, flori ale martirilor, pe care în chiar pragul lumii urmăritorii lui Christos vă smulseră, precum furtuna rozelor înmugurite. Voi, cele dintâi victime pentru Christos, turmă fragedă a jertfiţilor, la picioarele altarului, bieţi copilaşi, vă jucaţi cu palmele şi cununile voastre:

Aram sub ipsam simplices
Palma el coronis luditis...

Este una din cele mai emoţionante şi mai semnificative prăznuiri. Copilul Sfânt, născut în ieslea simplă a Betleemului, căruia i se închină boul şi asinul, păstorii şi cei trei Magi ai Răsăritului; stăpânul cerului şi al pământului, căruia îi pregătim în sufletele noastre *"pat de flori"* pentru a se sălăşlui

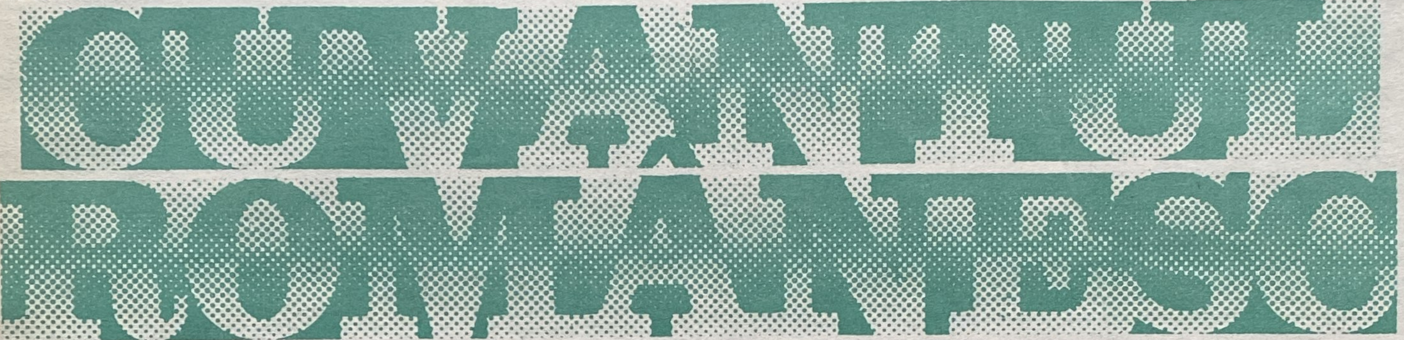
Continuare în pag. 4

CITIŢI ÎN ACEST NUMĂR

articole semnate de următorii colaboratori din România:

ISSN
0705-8365

Preţul unui abonament anual
30$/50DM

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 21 Nr. 233 - DECEMBRIE 1995 PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULAŢIE ÎN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVEŢIA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMÂNIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZEELANDĂ

CRIZA DE DESTIN NAŢIONAL

Eugen BÂRSAN

O naţiune ţinută în o politică lipsită de adevăr şi de morală este intrată în criză de destin naţional. Iar ceea ce se întâmplă în România sub acest aspect, ameninţător şi îngrijorător, este câştigul de cauză al unei jumătăţi de secol de eliminare a adevărului şi moralei din viaţa statului, prin denaturări programatice comuniste la care au fost supuse societatea şi viaţa românească.

Drept consecinţă, s'a ajuns ca resursele naţionale moralo-politice să fie în criză. Şi acest lucru nu poate fi de mirare când generaţia bătrână, ca rezultat al supliciilor prin care ea a fost trecută de Securitate, e mult prea obosită pentru a mai putea fi osatura de forţă necesară, iar generaţia de mijloc a fost mult prea denaturată dela principiile adevărului şi moralei care cer o sacrificare a intereselor personale, de grup sau de partid, pe altarul patrimoniului de destin naţional. În vârful valorilor acestui destin e îmbinarea dragostei pentru Dumnezeu şi dragostei pentru naţiune.

Desprinşi prin tocătură comunistă de pârghia trăirii în anţional, oamenii se refugiază în soluţii care să-i ajute personal, întorcând astfel spatele destinului naţional pe negândite. Bineînţeles că un asemenea lucru mai are de-a face şi cu apoliticul provenit din dezamăgiri. În fapt, copleşită de rele, de diversiuni şi de dezamăgiri, lumea nu mai ştie ori nu vrea să mai ştie pe ce lume trăieşte. Numai aşa se poate explica şi de ce eroii şi martirii ţării sunt mai aproape de uitare, de desconsiderare şi chiar de hulă decât de preţuire ori de venerare. În timp ce în bună neuitare sunt călăii cărora li se adresează laude. Astfel, în chip nefericit, vorbim de o ţară cu oameni care contribuie la propria ei sinucidere. O Doamne! ajută Neamul să se vindece de această infirmitate.

Guvernanţii subminatori de destin naţional zic că ei vor să rezolve problemele naţionale prin vizite de partid şi guvernamentale. Dar sub acest zis demagogic, ei nu fac nimic altceva decât să se mişte pentru consolidarea pârghiilor de partid. Şi de pe acestea, ei sunt activiştii promisiunilor păcălitoare. Pentrucă pentru ei, nu există destin naţional, ci doar preocupare de destin nomenclaturist. Iar pe de altă parte, dacă Opoziţia porneşte cu cinci candidaţi la preşedinţie, atunci ea va avea toate şansele să câştige alege-

Continuare în pag.3

CEL DE AL PATRULEA MAG

Pr.Dr. Dumitru ICHIM

Obositor şi greu fusese drumul. Când în zare a început să se bănuie cetatea, în gândurile lui Iosif începu să scurme întrebarea: unde vor poposi peste noapte? Nici el, nici Maria nu cunoştea pe nimeni. Nu rude, dar nici măcar vreun prieten sau vreo cunoştinţă întâmplătoare.

Îndoielile au prins să muşte de inimă după ce au căutat găzduire pe la vreo câteva hanuri când au intrat în oraş. Lume de pretutindeni şi acelaşi răspuns: nu mai avem nici un loc.

Din referatul biblic al lui Matei şi Luca, aflăm cum Maica Domnului şi cu Iosif au fost îndrumaţi spre o peşteră din marginea Betleemului unde ar putea să se adăpostească peste noapte.

În frig şi cea mai amarnică sărăcie se naşte Împăratul lumii. Ca miriade de galaxii, cetele îngereşti coborau şi urcau spre cer ca o magnifică simfonie: *"Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace şi între oameni bună învoire!"*

•••

Poate unul din păstorii care au venit să se închine pruncului şi-a oferit casa ca găzduire Maicii Domnului, Pruncul şi lui Iosif. Biblia nu ne povesteşte toate detaliile, dar în Matei găsim o menţiune că magii *"au intrat în casă"* şi s'au închinat Pruncului, deci nu mai erau în peşteră.

•••

Când am fost la Sf. Munte Athos, în Grecia, am fost învrednicit să văd darurile magilor care se păstrează la Mânăstirea Sf. Pavel. După ilustraţiile de Crăciun şi iconografie neam obişnuit să credem că un mag a adus aurul, unul smirna şi altul tămâia. La Mânăstirea Sf. Pavel dela Athos darurile magilor sunt identice; nişte şiraguri conţinând aur, smirnă şi tămâie. Teologic, aceste daruri erau un simbol că Noul Născut este Împărat, Învăţător şi Dumnezeu. Fiecare mag l-a salutat în această întreită calitate.

Ceea ce vedem în iconografie nu contrazice adevărul. Magii erau regi ai Răsăritului. Cum menţionam mai sus, Biblia nu redă toate detaliile, ci doar semnificativul. Darurile magilor care încă se mai păstrează la Sf. Munte Athos sunt cele semnificative, ca recunoaştere că Noul Născut este Împăratul lumii, Luminătorul lumii şi Dumnezeu. Evident că aceşti regi, pe lângă darurile simbolice, au adus şi alte daruri împărăteşti. Astfel, găsim logica explicaţie cum Maica Domnului, Iosif şi Pruncul au supravieţuit în Egipt câţiva ani de zile, până a murit Irod.

•••

Stăteam în sfânta linişte a Athosului şi mă gândeam la darurile magilor: aur, smirnă şi tămâie. Cum vântul foşnea prin ramurile portocalului dela poarta mânăstirii, întrebările începură să mă bântuiască. O, suflete al meu! Cât de aproape sunt darurile magilor! Portocalele din ramuri păreau globuleţele din pomul de Crăciun. Craii dela Răsărit au adus aur, smirnă şi tămâie, dar eu? Şi m'am gândit la al patrulea mag. Neamul nostru aducând creanga mărului înflorit cu colinde.

•••

Toată suferinţa neamului românesc stă sub semnul Naşterii. Istoria neamului nostru o găsim ca un asterisc (stea îndrumătoare) după slova Scripturilor. Colindele noastre transsubiectivează spaţiul şi timpul şi devin ferestre de evanghelie eternului şi infinitului divin.

Când Hristos este întrebat de un cunoscător al Legii: *"Cine este aproapele meu?"*, răspunde prin: *"un om oarecare"* desfiinţând conceperea tribală şi idolatră a lui Dumnezeu, adică orice om de pe pământ. Toţi suntem fiii lui Dumnezeu. Acesta este Crăciunul!

•••

Continuare în pag.3

EDITORIAL

PUNCTE DE REPER IDEOLOGICE

Partea a treia

Au trecut şase ani, degeaba, în viaţa societăţii româneşti, după Decembrie 1989, pentrucă nu s'a putut trasa nici o ideologie naţională, prin care să se intre în ritmul normal şi real al istoriei româneşti.

Primul lucru, esenţial după înlăturarea lui Ceauşescu, era să se abroge toată legislaţia comunistă şi să se înlocuiască cu o legislaţie, care să fie asemenea celei din trecut, dinaintea venirii comuniştilor.

Chiar cea dinainte de 1937 era mai bună şi mai potrivită pentru România, măcar în principalele instituţii naţionale: Parlamentul, Biserica, Armata, Şcoala, structura organizării ministeriale, refacerea proprietăţii agricole, căci existau cărţile funciare în toate satele din interiorul ţării şi la tribunalele regionale, Comerţul etc. Dar în primul rând, trebuia creat un climat de libertate, adică de îngăduire a exercitării drepturilor fundamentale ale individului şi drepturile naţiunii de a se călăuzi singură, adică fără interferenţe din afară, împotriva intereselor ei naţionale, cum a fost de exemplu partidul comunist, în cazul nostru nomenclatura.

Partidul comunist şi rămăşiţele din nomenclatură nu aveau autoritatea legală şi morală să mai conducă ţara după ce, prin toate metodele de genocid, au distrus atât structura vieţii sociale, cât şi infrastructura acesteia.

Nomenclatura a fost părtaşă directă la distrugerea ţării şi a tuturor instituţiilor ei şi trebuia să răspundă în faţa poporului român, pentru abuzurile şi crimele săvârşite. În realitate, nomenclatura a impus o nouă dictatură şi a oprit refacerea ţării. În primul rând, nu a creat cadrul de libertăţi necesare unei bune circulaţii a elitelor, care se nasc prin procesul firesc de spontaneitate, prin vocaţie şi prin presiunea momentelor de conştiinţă naţională.

Nomenclatura a oprit procesul natural de evoluţie, de dezvoltare a unor elite care să-şi asume răspunderea în faţa naţiunii pentru însănătoşirea ţării. În locul liberei circulaţii a elitelor, a creat partide fantomă, care s'au asociat cu nomenclatura distrugătoare a oricărei energii naţionale care exista în România. Oamenii care au participat la REZISTENŢA NAŢIONALĂ nu au putut să iasă la suprafaţă, din cauza noului regim dictatorial şi dominant din vechea Securitate.

PARTIDELE nu s'au putut închega după o structură organică şi cu libertăţile necesare pentru operaţiile lor în interesul naţional.

BISERICA a fost ţinută mai departe sub tutela guvernamentală, în special cea ortodoxă, iar Biserica Unită, catolică, dela Blaj a continuat să fie persecutată, în diferite forme, ca să nu se poată dezvolta în interiorul ţării, pe temeiul unor condiţii optime.

ŞCOALA a păstrat mai departe o bună parte din programa analitică, cărţile pentru şcolile secundare au fost scrise de autori care erau înfeudaţi şi îmbâcsiţi cu ideologia marxistă, încât tineretul nu avea surse de informare şi de pregătire din tezaurul adevăratei culturi româneşti care nu fusese pervertită de comunism şi marxism.

COMERŢUL a intrat în mâna *"bişniţarilor"* care erau *"foşti activi"* ai partidului comunist şi care s'au îmbogăţit în cursul anilor de dictatură; aşa se explică faptul că ei erau singurii care dispuneau de sume imense de bani, ca să poată începe tot felul de negoţuri şi să se îmbogăţească pe seama poporului.

ARMATA şi-a păstrat cadrele vechi, care erau formate pe baza educaţiei conforme viziunii şi intereselor comuniste.

SECURITATEA a continuat să existe, aproape în aceleaşi forme şi structuri organizatorice, cu aceiaşi oameni, principii şi arhive. Cel mai bun indicator, îl prezintă aşa-zisele CĂRŢI ALBE pe care le publică guvernul şi în care realităţile oribile ale trecutului sunt muşamalizate şi falsificate de Securitate, căci ea singură este în posesia arhivelor cu ororile pe care le-a săvârşit. Iar foştii prizonieri politici, sunt mai departe victime ale falsificărilor făcute de către Securitate.

TRIBUNALELE sunt în mâna foştilor judecători, iar CURTEA SUPREMĂ este o simplă anexă a Preşedintelui Ilici Iliescu, căci nu este întemeiată pe elemente de drept, ci pe elemente de politică marxistă.

PARTIDUL COMUNIST continuă să aibă formă legală, în timp ce pentru adevăratele partide tradiţionale, istorice, din România nu există nici hârtie de tipărit, nici protecţie, nici libertate. Ele sunt la discreţia EXECUTIVULUI şi a SECURITĂŢII, din toate punctele de vedere.

Nu există în Administraţia Statului, nicăieri elemente umane, pregătite profesional, dintre cei ce nu au fost membrii partidului comunist, ca şi când populaţia ţării ar fi fost comunistă, sau în ţară nu au existat şi alte partide, în trecut sau astăzi, după *"eliberarea frauduloasă"* din Decembrie 1989, Acesta este semnul cel mai evident că partidul comunist este dictatorial, căci nu îngăduie participarea altor elemente, pregătite, de valoare naţională şi internaţională, nu ca *"sfertodocţii"* de comunişti, din nomenclatura de azi.

De aceea nu a fost posibilă o înjghebare a unei ideologii călăuzitoare naţionale, căci au fost eliminate toate şansele în acest sens de către elementele inconştiente, imorale şi străine de sufletul naţional, care conduc azi ţara românească.

George BĂLAŞU

CORNELIU COPOSU, ICOANA NEAMULUI NOSTRU

—Roxana IORDACHE—

Nu credeam să'nvăţ a scrie vreodată despre dispariţia pământească a Domnului CORNELIU COPOSU. Seniorul nostru. Crucea neamului românesc. Îmi e, însă, dat să o fac, îmi e cea mai sfântă, tristă şi superbă datorie. O datorie de graţie, aşa cum graţie mi-a fost în viaţă darul că l-am cunoscut. Şi nu-mi va ajunge o viaţă să mărturisesc despre Marele Domn, despre minunea de Om care era. Nici lui nu-i ajungea vremea să dăruie atât nesfârşit cât avea dela Dumnezeu de dăruit. Pentru noi, cei mulţi, pentru noi, cei proşti şi nerecunoscători. L-am avut în mijlocul nostru şi unii n'au ştiut cine era. A trebuit să plece ca ei să înţeleagă. Şi să plângă, zdrobiţi de remuşcare în loc să se fi bucurat la timp. În loc să-i fi dat puterea în stat, ca să ne scoată la liman.

Cât a fost viu, l-au înjurat, l-au calomniat cei dela putere. Acum, l-au lăudat. După ce au învrăjbit poporul împotriva lui, acum au spus poporului că l-au minţit, că l-au furat de cel mai preţios dar. Că l-au îndepărtat de Senior, de apostol, de învăţător. Dar poporul s'a deşteptat. Învăţase să-l respecte, chiar dacă nu ştiuse să-l cunoască. După dispariţia sa pământească, l-au recunoscut. Şi au înţeles ce au pierdut. Au înţeles şi cine e de vină. Cred că, din aceste clipe de taină, poporul român a devenit imun la ninciună. Un ultim dar al Domnului Coposu, care n'a încetat să creadă în buna intuiţie românească.

A trebuit ca el să plece la Dumnezeu, pentru ca Românii să vină pe urmele lui. Urma alege. Şi urma scapă turma. O turmă care devine conştientă de puterea sa, în momentul în care rămâne fără Păstor. Pusă în situaţia să se păstorească. Să găsească în ea resursele de renaştere. Să se regăsească. Ateii cei răuvoitori credeau că ne va cuprinde disperarea, că noi vom fi cei morţi la despărţirea de Senior. Seniorul, însă, e cu noi. E în noi. Îl descoperim în fiecare clipă. Şi vrem să luptăm împotriva deznădejdii, împreună, pentru ţara noastră.

Acesta e miracolul comuniunii sfinţilor despre care vorbea minunatul ambasador Bernard Boyer, când îl decora pe Senior cu *Legiunea de Onoare*. Franţa Eternă omagia, în el, România Eternă. Acum, mulţimile de Români revărsate la catafalcul Seniorului, s'au închinat la icoana României. Au îngenunchiat. Şi s'au înălţat. Un asemenea pelerinaj n'a mai cunoscut România dela moartea Reginei Maria. Atunci, însă, poporul român era sănătos. Acum, bolnav fiind şi înstrăinat, a venit la catafalcul Domnului Coposu ca la Sfintele Moaşte. Şi s'a vindecat. S'a legat pe viaţă şi pe moarte să-i ducă mai departe moştenirea. Să-i împlinească visul. Să fie demn de crucea lui mai înaltă ca veacul.

Noi îi ziceam "Moşu"

—Gh. Ionescu OLBOJAN—

Era prin '91. Înainte de cea de-a patra mineriadă. Cochetam pe atunci cu redacţia cotidianului *DREPTATEA*, în calitate de colaborator. Într'o zi, redactorul-şef Eugen Mihăiescu, mi-a spus: Vezi că *"Moşu"* vrea să te luăm în redacţie! Îi place cum scrii.

Mulţimea în Piaţa Revoluţiei din faţa Palatului

Între noi, *"Moşul"* era codificarea numelui unui idol: **CORNELIU COPOSU**. Aşa îl alintau redactorii tineri dela *DREPTATEA*, aşa îl alintam şi eu.

Dar nu de alintări vreau să discutăm aici.

Problema este alta: ***cum va arăta P.N.Ţ.C.D. fără Moşu?***

În cele trei zile de pelerinaj la catafalcul Moşului, s'a putut observa că peste 75% dintre cei care veneau să-şi ia adio dela marele Senior, erau tineri. Tineri studenţi, tineri muncitori, tineri elevi, tineri...

Şi, totul, nu întâmplător.

Încă din 1990, Corneliu Coposu şi-a atras simpatia tinerilor, unii descendenţi ai familiilor de ţărănişti, alţii, tineri care căutau mişcările de dreapta, mişcări timide în acţiune, în acele momente în care lumea politică românească se trezea din somnul şi coşmarul comunist. Cu alte cuvinte, în '90, tinerii care căutau Mişcarea Legionară, nu aveau cum să o găsească, bătrânii legionari din ţară fiind încă sub supravegherea Securităţii şi sub teama de a nu fi arestaţi de cripto-comuniştii lui Iliescu. În acest context, Moşu a marjat puternic: a atras în conul său de lumină tineretul dornic de libertate. Cu vorba lui blândă şi întretăiată de trasul unui fum din ţigarea-i nelipsită din gesticulaţia mâinii drepte, Moşu îi povăţuia pe tinerii săi camarazi, îi lumina în tainele facerii democraţiei pe pământ românesc.

După ştiinţa mea, PNŢCD a fost primul partid post-decembrist care şi-a clădit o puternică organizaţie a tineretului aderent la politica dusă de formaţiunea-mamă. Etse meritul Moşului. Bun strateg politic, Moşu a văzut că marea majoritate a membrilor partidului sunt oameni trecuţi de 60-70 de ani, preocupaţi mai mult de problemele personale decât de cele de partid, excepţie facând cei aleşi în conducerea centrală sau în conducerile locale.

Inţial, Moşu a dorit o infuzie de tinereţe, de prospeţime în cadrul conducerii partidului, prin promovarea vlăstarelor talentate politic din eşalonul doi al partidului - tineretul. Nu a reuşit acest demers din cauza opacitaţii celorlalţi componenţi ai echipei conducătoare a PNŢCD, mai toţi afectaţi de... vanitate. Deviza lor *"Noi am fost în puşcării, noi trebue să avem funcţii în partid!"* avea să fie cea mai serioasă stavilă în ascensiunea tineretului în interiorul mecanismului de conducere al partidului, fie el de nivel central sau local.

În faţa acestei anacronice situaţii, Moşu a recurs la varianta înfiinţării organizaţiei tineretului ţărănist, împăcând astfel şi capra şi varza, cum spune Românul. Faţă de bătrânii din partid şi-a justificat gestul prin aceea că *"tineretul partidului trebue mai întâi educat şi îndoctrinat"*, după care să fie admis în structurile de conducere ale partidului, iar tineretului astfel organizat i-a promis că îl are în vedere pentru înlocuirea treptată a octogenarilor din partid şi pentru alcătuirea echipei guvernamentale, în eventualitatea câştigării alegerilor generale.

În felul acesta, rândurile tineretului ţărănist s'au îngroşat atât cu studenţi cât şi cu alte categorii de vlăstare româneşti, vlăstare care admiră jertfa de care a fost în stare Moşu. Ei, tinerii ţărănişti, vor duce mai departe realizarea idealurilor pentru care s'a zbătut până la epuizare Moşu: ***reîntregirea ţării şi democratizarea ei.*** Este, de altfel, testamentul Marelui Senior al Democraţiei lăsat nu numai tineretului ţărănist, ci tuturor Românilor, testament care nu trebue încălcat, el fiind lăsat cu limbă de moarte.

Cortegiul funerar pe străzile Capitalei

GÂNDURI DE DECEMBRIE

Mihaela MOISIN

Încă înainte de Revoluţia Tineretului, din chiar zilele Crăciunului 1989, scriam un articol (probabil prin Noembrie 1989) în care îmi exprimam ideile, ca fiecare, despre mult aşteptata schimbare în România ceauşistă, schimbare ce se lăsa întârziată. Şi spunem atunci, că: - dacă în România se va întâmpla ceva, acest ceva va fi cu vărsare de sânge, nebănuind însă că se va ajunge la sângeroasa cădere a capetelor prezidenţiale şi că: - toată perestroica lui Gorbaciov, tot glasnostul, nu sunt decât făcături comuniste, praf în ochii Occidentului, astfel ca prin aşa zisa eliberare de sub comunism, prin distrugerea zidului Berlinului etc., acest Occident, impresionat de noua politică a lui Gorbaciov, să ajute economic sistemul comunist falimentar, iar în momentul când acesta va fi refăcut măcar parţial economic, să reia puterea politică.

Am dorit din suflet să nu am dreptate atunci, dar avalanşa de revoluţii în Europa de Est prea era cusută cu aţă albă. Cel puţin pentru noi, cei crescuţi în comunism şi trăind apoi în ţări libere.

Victoria partidului comunist în recentele alegeri în Polonia, tocmai în Polonia, ţară catolică, unde *"Solidaritatea"* şi-a început activitatea încă la începutul anilor '80, este o confirmare a celor gândite în 1989.

Citeam deunăzi într'un cotidian canadian articolul unui excelent politolog şi clarvăzător, Margolis, care comenta rezultatul alegerilor din Polonia. Spunea Margolis printre altele, că dacă neo-comunismul renaşte în ţări ca Ungaria, Cehoslovacia iar mai recent în Polonia, în celelalte ţări, cum ar fi Iugoslavia, România şi Bulgaria, comunismul nu poate renaşte pentucă el nu a dispărut niciodată. Şi adăuga că, după ce Vestul a ajutat economic ţările est-europene, foste comuniste, noii comunişti prind rădăcini din nou, câştigând în alegeri, în ţară după ţară. Este interesant să citeşti ceea ce gândeşti şi tu, scris de un reporter occidental, când aproape tot Occidentul consideră ţările Europei de Est scăpate de sub dictatura comunistă.

Această renaştere a comunismului este rezultatul pe de o parte al faptului că aceste popoare au fost ţinute în închisori imense aproape jumătate de secol, îndoctrinate cu ideologia marxistă, cu minciunile guvernelor conducătoare, învăţate să trăiască din nimic sau aproape nimic. Pe de altă parte, nici alegerile nu sunt atât de libere, cum pretind guvernele ţărilor respective, precum şi puţinii observatori trimişi din Vest; măsluirile sunt la ordinea zilei în toate aceste ţări, după cum se mai întâmplă uneori chiar şi în ţările democrate.

Pornind dela aceste premise, că mare parte din populaţia acestor ţări are creierii spălaţi de-a lungul celor 50 de ani de comunism, iar o altă mare parte o reprezintă comuniştii, care prin pierderea alegerilor şi-ar pierde şi avantajele materiale, şi atunci sunt gata de orice fraudă, măsluire, este uşor de intuit că, direct sau indirect aproape întregul popor participă la alegerea şi realegerea partidelor comuniste. Căci cei ce se opun sunt sau prea bătrâni sau prea tineri.

Poate unii dintre noi vom trăi să vedem dispariţia completă a comunismului, alţii vom muri cu o dorinţă neîmplinită.

Un alt Crăciun se apropie, un alt an s'a mai înscris pe răboj, cu toate bucuriile dar mai ales cu toate necazurile inerente vieţii. Să nu ne pierdem speranţa şi să avem în minte permanent, că forţele răului continuă să lucreze în agonia morţii lor. Iar dacă unii dintre noi vor fi sacrificaţi pentru ideile lor anti-comuniste, să nu uităm că şi Hristos a murit nevinovat pentru mântuirea noastră şi că milioane de anticomunişti au murit pe altarul credinţei lor, pentru libertatea noastră.

În pragul Sfintelor Sărbători ale Crăciunului, fiecare ar trebui să-şi facă un bilanţ al faptelor, să-şi socotească cât bine a făcut şi cât rău, prin trădarea de neam care încă clocoteşte în sânge şi creierii spălaţi şi torsionaţi ai unora de către comunism.

Să ne întoarcem cu faţa spre Dumnezeu cu adevărat, pentru iertarea de păcate şi greşeli, să ne gândim la cei pe care fiecare i-am lăsat acasă şi să încercăm fiecare să ajutăm cu ce putem ca şi ei să aibă un adevărat Crăciun; iar nu să facem din Naşterea Domnului o simplă petrecere de Crăciun, să mergem la Biserică, pentru ca apoi ieşiţi de pe uşa Casei Domnului, să pornim mai departe la acţiunile rele.

Şi să trăim cu speranţa că, şi cu ajutorul nostru, Crăciunul viitor, sau următorul, va aduce eliberarea adevărată a neamului nostru de comunism, şi a noastră de gânduri şi fapte rele.

CRIZA DE DESTIN NAŢIONAL

Urmare din pagina 1

rile doar de acum în vreo cincizeci de ani, şi criza de destin naţional n'are încotro decât să mai aştepte şi ea până atunci.

Cu politica pe care o duce, blocul pedeserist criptocomunist este groparul destinului naţional. Sfidarea voinţei naţiunii şi nesocotirea intereselor majore ale ţării, au consecinţe directe asupra vieţii de fiecare zi a cetăţeanului. A vieţii în care tovarăşii din acest bloc guvernamental şi-au făcut obiect din denigrarea Revoluţiei din Decembrie 1989, din elogierea făţişă a dictaturii comuniste şi din blocarea procesului de democratizare, care ar urma să fie cheia de rezolvare a crizei de destin naţional.

În fapt ceea ce are loc în ţară în aceste zile de criză de destin naţional, e lupta dintre călăi şi victime. Între călăii care încearcă să se imaculeze şi victimele ţinute mai departe la pământ. Luptă purtată pe problema restabilirii virtuţilor spirituale şi cetăţeneşti.

Cum să nu fie ţara în criză de destin când cântăreţii anilor de *"lumină"* ai *"epocii de aur"*, Păunescu şi Vadim, ar fi reprezentanţii spirituali ai ţării din acest timp. Ei fac operă de fortificare a mentalităţii care trebue să învingă memoria întemniţaţilor şi ostracizaţilor şi pe oricine vrea o restauraţie a adevărului şi moralităţii. Operă contra refacerii destinului ţării. Aceşti doi poeţi ceauşişti, deveniţi oameni foarte importanţi în Parlamentul Român, sunt, dimpreună cu lumea tovărăşească a lor, forţa necurată a anomaliei pe care o putem numi sida sufletească românească.

O anomalie care ţine să facă un rezidual din comunismul injectat cu forţa în conştiinţa de masă. Un rezidual care să lucreze ca un blestem care să nu lase lumea să vadă ipocrizia situaţiei care stăvileşte trezirea. Căci numai aşa se poate face jocul politic antidestin-naţional într'o masă de 22 de milioane de oameni.

În chip firesc, în criza de destin naţional e pe primul plan şi harta mutilată a României Mari. Nu ne putem reprima tragedia durerii legată de sfârtecarea ei, şi nici nu ne putem împăca cu ideea că ea va rămâne aşa. În special atunci când guvernanţii nomenclaturişti ai ţării declară cu seninătate că *"România nu are de revendicat teritorii dela nici unul din vecinii săi"*.

O declaraţie care face spectrul negru: dela măreţia neamului la nimicirea lui. Renunţarea la Basarabia, Bucovina de Nord şi Ţinutul Herţa este preţul imposturii guvernanţilor ţării. Iar dacă aceşti guvernanţi nu vor să ştie de acest lucru, noi trebue s'o ştim: istoria ţării şi graniţele pământurilor ei, nu sunt şi nici nu pot să fie lucruri perimate.

Mihail Kogălniceanu definea istoria ca un mijloc de a ne spori experienţa. Oare nu-i încă destul de suficientă experienţa cetăţenilor ţării de 50 de ani de viaţă sub comunişti? Dl. Iliescu caută să pună această experienţă sub obroc.

Dacă în perioada fanariotă bunele obiceiuri româneşti au fost înlocuite de moravuri care au lăsat peste timp răni de nevindecat, perioada comunistă a avut ca punct de vârf al politicii ei, să facă tabula rasa cu conceptele seculare de viaţă ale Românilor ancorate în Dumnezeu, cinste, omenie, dragoste de moşie şi de neam. Toate acestea constituind fundaţia destinului naţional.

Poţi fi independent faţă de multe, dar nu faţă de un ideal românesc patriotic care include destinul naţional.

În fapt, cum merge conştiinţa, aşa merge şi ţara şi destinul ei.

Eugen BÅRSAN

O REMIZĂ CU DOI CÂŞTIGĂTORI

Ca răspuns la asprele critici aduse Preşedintelui Iliescu şi premierului Văcăroiu, autorităţile de resort au iniţiat acţiune ca să-l văduvească de imunitate pe parlamentarul belicos, senatorul Corneliu Vadim Tudor.

Familiarizaţi cu cârdăşiile tovărăşeşti, bănuim că războiul celor *"Trei Spini"* ar putea fi şi adevărat.

Să vedem, pe distanţă lungă, cine va profita şi cine va pierde prin suspendarea imunităţilor parlamentare?

Este adevărat că preşedintele, premierul şi senatorul şi-au feştelit obrazul, dar ne gândim că se naşte năravul de a-i arunca dela etaj pe legiuitorii incomozi, iar restul vor trebui să facă *"sluji"* de teamă că deasupra capului lor atârnă ciocanul lui Iliescu. Pentru a arunca la gunoi o moară hodorogită din Dealul Mitropoliei, nu trebue să dărâmi stâlpii care stau la baza libertăţii.

Al doilea motiv de a fi bănuitori e că Tudor-ismele îl aşează pe Dl. Iliescu în centrul curcubeului politic şi-i dau ocazia să şoptească la urechile de peste Atlantic.

"Nu mă judecaţi după privatizare, legiferarea furtului sau haosul şi dezastrul economic, ci judecaţi-mă după cei care mă acuză că nu sunt pro-Rus, că nu sunt antisemit, sau şovinist. Insultele senatorului Tudor le consider înalte omagii".

De notat că după ce Dl. Tudor l-a fardat pe Dl. Iliescu ca omul Apusului, PDSR şi PRM au divorţat, dar nu-i exclusă o nouă lună de miere. Dl. senator a explicat că atacurile n'au fost decât nişte pamflete şi ca autor al unei opere literare el nu poate fi pedepsit pentrucă ce-a scris, a fost doar o ficţiune ce nu se adresează actualului preşedinte.

Încăierarea dintre foştii tovi a oferit D-lui Iliescu un motiv palpabil ca să tragă prima brazdă unde va arunca sămânţa dictaturii. Asta ne aminteşte de primul odios, Regele Carol al II-lea, care a introdus cenzura sub paravanul că apăra Coroana, Valuta şi Secretele de Stat. Restul e istorie.

Subliniem că'n toiul luptei logoreice Dl. Tudor (senator) l-a caracterizat pe Dl. Iliescu (preşedinte) că-i mafiot, fălos, mincinos, că-i lipseşte în cântar morala, că-şi schimbă ideile de câte ori rânjeşte, că dăunează prestigiului ţării mai grozav decât un cutremur 9 pe scara Richter etc.

La rândul lui, Preşedintele Iliescu l-a caracterizat pe senatorul Tudor că-i mafiot, fălos, mincinos, că-i lipseşte la cântar morala, că-şi schimbă ideile de câte ori îşi moaie peniţa în călimară şi se bucură de un prestigiu încât trebue să-ţi speli gura după ce i-ai pronunţat numele.

Confraţii care au comentat meciul Tudor-Iliescu ne-au dat ca învingător când pe unul, când pe altul. Noi susţinem că meciul s'a terminat cu două victorii:

Trebue felicitat Dl. Preşedinte Iliescu de felul cum l-a descris pe senatorul Cornel Vadim Tudor şi de asemenea, trebue felicitat senatorul Cornel Vadim Tudor de cum l-a descris pe Preşedintele Ion Iliescu.

Amândoi s'au dovedit a fi foarte bine informaţi.

Stroe MOLDOVANU

CEL DE AL PATRULEA MAG

Urmare din pag.1

Hristos se naşte, măriţi-L! Ca răspuns îngerilor, exclamă colindul românesc: *"O, ce veste minunată / Din Betleem ni s'arată / Astăzi s'a născut / Cel făr'de'nceput / Cum au spus prorocii."* Asteriscul colindelor româneşti pus în dreapta slovei biblice e: *"Steaua străluceşte / Şi lumii vesteşte / Că astăzi Curata, / Prea nevinovata, / Fecioara Maria / Naşte pe Mesia..."*

Hristos din ceruri, întâmpinaţi-L! Cel de al patrulea mag stă în genunchi în faţa Pruncului: Doamne, Ţie îţi aduc Ţara mea din Carpaţi! Tot crivăţul şi viscolul care ne-au duşmănit, în această noapte sfântă s'au transfigurat în *"florile dalbe, flori de măr."*

•••

"Astăzi s'a născut Hristos / Mesia chip luminos". ***Astăzi!*** Soteriologicul şi veşnicul prezent. Dumnezeu a venit la noi. Să ne mântuiască. În aceste cuvinte simple e cuprinsă toată filosofia lumii. Toate drumurile. Toate căutările. Toată înţelepciunea veacului. Şi e mai mult decât atât. Nu numai să ne mântuiască, ci se face om spre îndumnezeirea omului.

•••

Şi iarăşi revin la al patrulea mag. Acesta i-a adus colinde. Tradiţia ce s'a împământenit la noi a făcut ca acestea să se cânte şi în biserică. Prin aceasta, magul carpatin umanizează întregul cosmos şi îl îmbisericeşte. Întreaga lume devine un templu imens. În bolţile de sus, se aud corurile de îngeri. Jos, întreaga natură urmează pe om în actul sacru de a crea prin colinde o primire românească Creatorului. Apele cântă, albinele strâng ceara pentru făclii, paltinii şi brazii aduc pătuţul Pruncului, vieţuitoarele se întrec cum să ajute pe Maica Domnului, vântul vine să-l legene pe prunc, steaua *"luminează şi adevereează"*, neaua aduce *"florile de măr"*, plantele îi ţes *"scutecul de bumbăcel"* şi toate florile şi măruntele gâze consolează pe Maica Precistă, oferind ajutorul lor.

Colindele sunt cea de-a cincea evanghelie. Ele sunt ca un sigiliu, ca o pecete de aur pe actul trăirii noastre româneşti a divinului.

Pr. Dr. Dumitru ICHIM

Omul roşu

Banu SERDARU

Se împlinesc şase ani de când Iliescu a executat ordinul Moscovei, de a-i lichida pe *"cei mai iubiţi şi stimaţi"* şi a-i da comunismului un chip mai pământean, recuperându-i valorile şi idealurile întinate de răposaţi. De când şi-a suprimat stăpânii şi a acaparat puterea prin vărsare de sânge tânăr, nevinovat, Iliescu s'a înconjurat de trepăduşi lingăi şi mincinoşi, asemenea lui.

Spune-mi cu cine te aduni, ca să-ţi spun cine eşti. Şi cum cine minte, acela şi fură, Iliescu şi-a alcătuit un staff de mincinoşi şi hoţi, dintre securiştii care l-au propulsat în jilţul puterii şi activiştii doldora de valută, care-au profitat din plin de *"iepoca de aur"*. Desemnat de Cremlin să asigure vidul de putere, era de aşteptat ca Iliescu să menţină în România un regim de colonie sovietică, semnând Tratatul cu Gorby şi mimând cu perfidie transparenţa, precum înaintaşul său. Primul an de domnie i-a creat unele probleme, dar minciuna şi hoţia, teama pentru toate fărădelegile comise i-a unit pe slugoii ceauşismului, care şi-au apărat cu disperare poziţiile. Având în mâini instituţiile cheie, în frunte cu televiziunea (rămasă şi azi sub conducere securistă) şi folosind valuta dictaturii din sărăcirea ţării, ca şi cea donată de exilul românesc şi străinătate, hienele comuniste regrupate rapid în jurul omului roşu au câştigat la pas primele alegeri *"libere şi democrate"* din nefasta Duminică a orbilor! Omul roşu şi-a început şi consolidat domnia prin crime, minciuni şi hoţie. Aşa va fi consemnată de istoria naţională perioada agoniei regimului comunist, sub blestemul numit Iliescu Ion Ilici. În primele trei luni ale anului 1990, când a scos capul ultimul pe listă (cu voia noastră!) şi-a protejat stâlpii Securităţii care l-au emanat, punându-l la adăpost de furia mulţimii şi asigurându-le solda grasă, până la trecerea viiturii. Bine zis-a atunci ardeleanul înţelept: *"Comunismu' n'o muritu, ci oţăr, s'o hodinitu!"*

Iliescu şi acoliţii lui nu pot face altceva decât ce li se porunceşte dela Moscova. Occidentul e bun doar în măsura în care pompează valută, care să le consolideze posturile de comandă, minciuna şi hoţia din sfera Puterii. Când s'a urnit căruţa cu paiaţe a democraţiei sociale originale, vizitiul despot răsărit a luat cu el tovarăşi de nădejde din trecutu-i tenebros. Nu puteau lipsi fosilele comuniste Bârlădene, Verdeţurile, Marţienii şi-atâţia alţi osanişti ai ceauşismului care, asemenea lui Ilici Iliescu, au avut toată viaţa Volga neagră la scară şi au trăit ca barosanii. Dac'am fi avut cu-adevărat o revoluţie în Decembrie '89 toate aceste căpuşi comuniste ar fi fost, cu partid cu tot, în spatele gratiilor, la răcoare, să mediteze asupra răului imens făcut României în deceniile de bolşevism şi sovietizare. N'am mai fi asistat acum neputincioşi la căpătuirea pe vecie a clanurilor securiste, care deţin monopolul afacerilor dubioase, a tunarilor ceauşişti cu ochi albaştri şi conturi de milioane de dolari în băncile străine.

Regimul neo-comunist al lui Iliescu, bazat pe crime, minciuni şi hoţie a reuşit, în numai şase ani, să înfometeze 80% dintre Români, să-i aducă în pragul disperării, reducându-le la jumătate veniturile din 1990 şi aruncând preţurile în aer la alimente de strictă necesitate. Se ştie de când lumea că cine tolerează crima, minciuna şi hoţia e capabil oricând să le practice. Din păcate, milioane de Români se zbat între sărăcie lucie şi laşitate, incapabili să priceapă că omul roşu din capul statului mimează democraţia şi deschiderea spre lumea civilizată. Ori un lucru e clar: Iliescu nu poate face decât ce-a văzut la Ceauşescu, că doar el l-a format şi pe amândoi i-a crescut mama Rusia!

Cum poate o minte normală să-şi imagineze schimbarea la faţă a României cu aceiaşi corifei care până mai ieri planificau economia socialistă şi raportau berbecului din Carpaţi cincinalul în patru ani şi jumătate?!! Iliescu n'a putut numi un prim-ministru mai şters, docil şi mincinos ca Văcăroiu, un preşedinte de Senat doar cu numele, ca Gherman şi unul de Cameră ca machiavelicul Năstase-patru case, toţi după chipul şi asemănarea lui, care administrează ţara ca pe moşia lor, prin subalterni experţi în corupţie, diversiune, denigrare şi zvonistică. La Cotroceni mii de gorile cu soldă grasă apără realesul de furia supuşilor. Ca să te cramponezi de putere, după două mandate dezastruoase, înjurat şi blestemat de 80% dintre Români, doar tovalul comunisto-kaghebist e capabil!

România a rămas ca'n *"iepoca de aur"*, ţara securiştilor şi-a serviciilor secrete: dosare, note informative, filaj, ascultări, violări ale corespondenţei, accidente de maşină sau bătăi cu autori neidentificaţi, telefoane în crucea nopţii cu ameninţări ultimative şi trivialităţi. Trăim din greu, în ţara minciunii şi-a hoţiei comuniste, ţara pe care lipitorile roşii o sug de-o jumătate de secol! În numai şase ani de dezastru, Iliescu şi ai lui au voiajat prin lume mai mult decât au făcut-o *"înalţii soli de pace"* în cei 25 de ani de dictatură bicefală, îndatorând supuşii cu şase miliarde de dolari, fără să dea socoteală nimănui sau să dovedească un elementar bun simţ. Cancelariile occidentale credule se lasă învăluite de inepţiile găvărite de Ilici Iliescu în frangleza lui de baltă, despre:

- teritoriile româneşti smulse din trupul ţării şi anexate de Sovietici, cărora le-a recunoscut primul independenţa!
- *"cetăţeanul Mihai"*, căruia-i dă el, Kaghebistul Nelu-Cotrocelu, dreptul să-şi revadă propria ţară, doar ca simplu cetăţean!
- presa anticomunistă liberă, căreia i se pregăteşte botniţa şi puşcăria!
- *"exerciţiul democrartic"* în Legislativ, unde maşina de vot e programată de el!
- *"drepturile omului"* de a fi înfometat, înfrigurat şi umilit de supuşii lui.
- televiziunea personală care minte şi sfidează ţara prin gurile ei securiste!
- justiţia neputincioasă, rămasă tot la remorca Puterii etc., etc.

În cei şase ani de dezastru omul roşu a etalat reale înclinaţii de mare mincinos şi bufon. Având la dispoziţie televiziunea şi structurile puterii, fondurile uriaşe din sărăcia populaţiei şi împrumuturile externe, alegerile au fost şi vor fi pentru el floare la ureche. O singură clipă de fericire şi speranţă a oferit Ilici Iliescu poporului român: în 12 Ianuarie 1990, când l-a minţit la TV, că nu va candida la alegeri!! Poate în '96, după două mandate care-au adus ţara'n sapă de lemn, i-o da mama natură liber cugetătorului mintea de pe urmă, să se retragă de pe scena politică. Ar însemna un tardiv semn de înţelepciune...

ALTERNATIVA RRESPONSABILITĂŢII

Alexandru NEMOIANU

Conform tradiţiei japoneze atunci când ţara era lovită de un cataclism Împăratul, semnul văzut al autorităţii, trebuia să abdice căci nenorocirile neobişnuite arătau că el, prin acţiunile lui, a stârnit mânia înaintaşilor lui. Este sigur că această legendă şi tradiţie arată legătura ce s'ar cuveni să existe între cele pe care guvernanţii le făgăduiesc şi cele pe care ei le împlinesc precum şi obligaţia aceloraşi guvernanţi de a acţiona mereu responsabil. Mutând învăţătura legendei japoneze pe tărâmul vieţii publice româneşti de azi ar fi de conchis că a venit vremea ca o administraţie dovedită ineptă să facă loc alteia cu mai multă credibilitate.

Cred că o schimbare de administraţie va avea loc, într'o formă sau alta, în România căci altcum ne putem aştepta la lucruri cu adevărat neplăcute poate chiar la violenţe. Problema unei schimbări în forma de administrare va fi rezolvată sau adresată pentru a difuza tensiunea socială, dar nenorocirea stă în aceea că multe lucruri care s'ar fi cuvenit rezolvate din Decembrie 1989 şi până azi nu s'au rezolvat. O altă pacoste care se poate întrevedea în viitor este că *"miezul"* păcătos al administraţiei va fi probabil păstrat iar schimbarea va fi mai mult de decor, constând nu din opoziţie de principii ci mai degrabă din disidenţi cu pofte de căpătuială. Oricum timpul ce s'a scurs din Decembrie 1989 încoace a fost un timp rău folosit.

Principala nenorocire este că societatea românească nu a reuşit să creeze şi să se organizeze în structuri alternative, civile, care să asigure progresul istoric independent de voia celor ce s'ar afla vremelnic la *"putere"*.

În alte cuvinte societatea românească nu a reuşit să fărâme paradigma comunistă care cu ferocitate a împărţit societatea între o *"nomenklatură"* atotputernică şi o populaţie redusă la un infantilism neputincios şi umilitor. Această stare de egalitate a mizeriei, generatoare şi susţinătoare a oricărei nelegiuri inventată de *"putere"* a pervertit caractere, a nimicit personalităţi şi voinţe. Într'o asemenea organizare socială oamenii nu numai că se pierdeau în mediocritate dar ajungeau să prindă gust pentru ea. Să nu uităm că sclavia este în fond o stare stabilă şi este condiţia ideală pentru înflorirea lenei fizice şi mentale. În sclavie omul nu are de ce să dea prea mult din mâini şi nici nu are de ce să caute soluţii, căci cei ce îl stăpânesc o fac pentru el. Este limpede că starea de sclavie este rea dar cu toată siguranţa ea este mai comodă decât starea de om liber. Este un adevăr repetat de nenumărate ori că preţul libertăţii este vigilenţa necontenită şi libertatea înseamnă responsabilitate, riscuri şi trudă necontenită.

O administraţie care va dori să facă istorie în România va trebui în primul rând să rupă cercul bolnav al dependenţei sclav-stăpânitor şi va trebui să caute să genereze structuri alternative în care oamenii vor putea lua hotărîri şi vor putea trăi cu succesele sau insuccesele lor. Trebue înţeles că şi în cazul ideal în care ar exista o formă de guvernământ garantată de lege, de Constituţie, şi o piaţă liberă sub lege şi tot nu ar fi suficient ca să se alcătuiască o civilizaţie şi o democraţie.

Pentru ca o democraţie reală să prospere este nevoie de structuri alternative, economice şi sociale, independente de *"putere"* în care oamenii se pot aduna şi hotărî asupra viitorului lor. Trebue înţeles că asemenea structuri alternative nu pot apărea decât prin implicarea personală şi pot fi menţinute doar prin conlucrarea responsabilă şi statornică. Este vremea ca oamenii din România să înţeleagă că asemenea structuri alternative şi un viitor decent vor sosi doar prin alăturarea decisă la idealuri şi principii şi nu prin apariţia unui *"erou"*. În România cetăţenii trebue să înveţe din nou să se asculte unul pe altul şi să ia decizii comune în care să persevereze. Nici un *"erou"* nu va rezolva problemele României şi de altfel în lumina istoriei ultimelor decenii, Românii ar trebui să fie extrem de suspicioşi faţă de oricine s'ar prezenta pe sine ca *"erou"* ideal. În fond în momentul de faţă trei sunt problemele care împiedică apariţia unei democraţii reale şi cu şanse de supravieţuire.

Societatea românească s'a împărţit între un mic grup de *"învârtiţi"* care, ajutaţi de restauraţia neocomunistă, au realizat *"marele jaf"* (acapararea bogăţiilor ţării). Aceşti indivizi legaţi trup şi suflet de fosta *"nomenklatură"* de partid sau securistă, nu pot reprezenta un exemplu şi nu trebue tolerat ca ei să devină pătura conducătoare de mâine. Mai mult încă existenţa *"învârtiţilor"* nu poate da nume bun nici democraţiei şi nici economiei de piaţă.

În al doilea rând calitatea oamenilor politici din România lasă mult de dorit. Nu este vorba doar de grupul neo-comunist ce a subtilizat revolta naţională anti-comunistă ci de mulţi dintre cei care s'au constituit în opozanţi. Actualmente se poate vedea limpede cine sunt cu adevărat opozanţi de principiu şi cine sunt disidenţi dornici de folos personal şi gata să încheie târg cu *"puterea"*. Iar a treia problemă, decurgând în fapt din a doua, priveşte prăpastia dintre discursul politic şi faptele celor ce îl declamă. Diferenţa este concomitent tragică, dezgustătoare şi nu arareori obscenă.

Pentru ieşirea din impas singura soluţie credibilă ar fi alternativa sincerei responsabilităţi.

MESAJ ADRESAT POPORULUI ROMÂN

DE CONGRESMANUL AMERICAN DAVID FUNDERBURK CU PRILEJUL DECEDĂRII MARELUI LIDER AL OPOZIŢIEI ROMÂNE, CORNELIU COPOSU

Soţia mea Betty şi cu mine ne exprimăm cu acest prilej profunda durere şi condoleanţele pentru pierderea unui mare campion al libertăţii şi democraţiei, Corneliu Coposu. A fost un mare şoc să aflăm despre trecerea din viaţă a liderului Partidului Naţional Ţărănesc şi în aceste zile de suferinţă suntem alături de durerea Dumneavoastră.

Senatorul Corneliu Coposu a fost un uriaş între oameni. Pierderea sa nu este o pierdere numai pentru România, ci pentru toţi cei ce au preţuit şi iubit libertatea în întreaga lume. A fost un om care şi-a dedicat viaţa fără ezitare luptei pentru dreptate şi democraţie. Corneliu Coposu a suferit imense umiliri şi ani îndelungaţi de închisoare sub tirania comunistă din România şi sub ocupaţia germană. El a fost supus persecuţiilor din cauza marilor sale idealuri: demnitatea umană şi sanctitatea libertăţii personale, dar idealurile i-au costat atât pe el, cât şi pe soţia sa Arlette, pierderea libertăţii. Marele dispărut şi-a dedicat viaţa luptei pentru drepturile oamenilor de rând din România, luptei împotriva tiranilor şi a tiraniei.

L-am întâlnit pe Corneliu Coposu anul trecut când am vizitat România şi l-am primit cu braţele deschise în biroul meu când a vizitat Congresul Statelor Unite la începutul acestui an. Am vorbit despre Români şi despre România, despre necontenitele sale speranţe şi aspiraţii pentru poporul său şi despre dificilul drum spre o democraţie reală în România. Am fost întotdeauna impresionat de dragostea sa de ţară, de dragostea sa pentru Români. România a pierdut unul din cei mai de valoare oameni pe care îi avea; o personalitate politică de cea mai înaltă integritate.

Adresându-mă poporului român, spun din nou: în acest moment de mare pierdere, sunt şi sufăr alături de voi. Vă încurajez să continuaţi însă calea libertăţii şi democraţiei pe care Corneliu Coposu a ales-o şi pe care s'a sacrificat. Cu toţii îi vom duce însă lipsa.

David FUNDERBURK
Membru al Congresului American

LA NAŞTEREA DOMNULUI

Urmare din pag. 1

între noi, spre mântuirea noastră! Desigur, acesta e Crăciunul. Dar bucuria mântuirii nu e singură; şi e atât de cutremurătoare, că nu o putem suporta cu inima liniştită. Orice bucurie se clădeşte pe o jertfă. Ca şi bucuria veştii bune a naşterii Domnului, pentru care omenirea a plătit birul câtorva mii de prunci gătuiţi. Care este jertfa noastră?

Pedeapsa - o ştim: patru ani dela naşterea Domnului, Irod murea; îi putrezise carnea; viermii îi sfârtecau trupul; îi frigeau picioarele; răsuflarea îi mirosea a stârv. Avea oroare de sine insuşi - şi se omorî singur, ne mai putând îndura chinurile oribile. Grozavă pedeapsă, desigur, pe care cărţile noastre obişnuite nu ne-o ţin la îndemână. Irod dispare pentru noi odată cu porunca pentru uciderea copiilor de sân. Noi uităm însă a ne aminti valul nesfârşit de sânge şi de lapte, care a curs ca o răzbunare a Răului, către care omenirea trebuia să expieze norocul Mântuitorului - şi groaznica moarte a lui Irod, unealtă perversă a celui rău.

Să ni le aducem aminte astăzi, în această zi mare, ca o conştiinţă a jertfelor pe care le datorăm - pentru răscumpărarea izbăvirii noastre. Căci toate bucuriile fără reculegere - nu rezistă colţului vremii.

Nae IONESCU

Instantanee

ÎN CORTEGIUL MARELUI MARTIR

Radu BADIU

Paisprezece Noembrie 1995 în inima ţării - Bucureşti - şi'n inima capitalei - Piaţa Universităţii şi Piaţa Revoluţiei, cea din faţa Palatului Regal. Sunt lângă biblioteca centrală universitară, complet refăcută, părând o imensă bijuterie neşlefuită şi am inima plină de bucurie că, în curând, aici vor veni tineri studenţi, cum am fost şi eu, vor cere fişe de completat, vor lua loc în sălile de lectură şi vor primi cartea cerută pentru lectură şi conspectare. Vor vedea istoria contemporană aşa cum a fost - şi mai ales aşa cum este - şi vor înţelege limpede marele accident din existenţa neamului meu când, datorită experimentului socialist, cărturarii neamului au pierit în temniţă iar cei care au mai rămas, dintr'o dumnezeiască minune, ne relevă cum arată nişte martiri în viaţă.

Sunt o picătură de apă într'un ocean în această peste o sută de mii de oameni veniţi din toată ţara să conducem pe ultimul drum pe acela care a fost simbolul rezistenţei neamului nostru la încercarea de moarte care a fost dictatura proletariatului instaurată de bolşevicii ruşi (şi nu de marea Rusie a lui Tolstoi, Puşchin şi Soljeniţin).

Iliescu (fostul secretar cu propaganda în comitetul central al partidului comunist, marxistul numărul unu' din România), ca preşedinte al republicii de sorginte socialistă, nu se află printre noi. N'a putut să suporte presiunea realităţii istorice şi frigul din Bucureşti, găsind de cuviinţă că e bine să se ducă tocmai acum în Egipt unde-i cald şi departe de capitala ostilă, unde domneşte impostoric ajuns al doilea preşedinte de republică *"creată"* de comunişti, ca o breşă efemeră în lunga istorie a regatului ce-a păstrat acest neam încă dela închegarea lui într'un stat unitar.

Petre Roman - ca fiu al unui prim mare comunist, care a creat în România poliţia politică numită Securitate, sub numele lui nefast de Walter Roman, Adrian Năstase - ca ginere al ultimului ministru al agriculturii de sub Ceauşescu, numit Angelo Miculescu, Dan Marţian, ca secretar al odiosului UTC şi atâţia foşti n'au avut tăria şi obrazul să vină aici.

Doar Oliviu Gherman - ca fost decan al Universităţii din Craiova (ce nu putea fi numit dacă nu era un membru de partid *"de bază"*) a avut îndrăzneala să vină - din partea Senatului - şi să-l elogieze pe cel dispărut, ca pe un coleg senator care a fost într'adevăr şi cum a spus el, dar mai ales cum n'a spus.

În clipele acelea am văzut cum, din cuvintele pe care le citea, ieşeau celelalte de injurie, de scorneli şi de calomnie cu care l-au *"onorat"* pe marele dispărut timp de şase ani, strategie pe care s'a bazat revenirea şi menţinerea lor la putere. Tinerii n'au mai răbdat şi au scăpat - în plină pietate - fluierături, întreaga masă de oameni devenind agitată, gata de explozie. A trebuit să dispară imediat acest vândut neocomunismului, pentru ca mulţimea să se linişteasca. Atunci m'am gândit că din mulţime lipseşte şi cel care a venit în 1990 să contracareze marea revenire a ţării în jurul partidului naţional ţărănesc, fostul secretar cu agrarul în comitetul judeţean de partid Victor Surdu, *"creatorul"* antiţărănismului prin partidul agrarienilor, nimic altceva decât frontul plugarilor creat de marele trădător de neam care a fost moşierul Petru Groza.

Imediat, pe Oliviu Gherman l-am asemuit altui obedient şi erou nefast al istoriei comtemporane - Ion Gheorghe Maurer - cel care, tot aşa om de cultură şi tot aşa cu puţină coloratură germană, a ajutat la instaurarea comunismului la noi şi mai ales la aducerea la putere a celui mai scelerat dintre fanaticii comunişti cunoscut de acum în istorie sub numele de Nicolae Ceauşescu sfertodoctul. Nu Iliescu e de condamnat, ci cei care l-au readus în faţă şi-l ţin pe umeri ca nişte slujbaşi ai dezorientării şi neputinţei de viziune istorică, bucurându-se că le e bine lor pe moment.

Lângă mine, uluitor de mulţi tineri, foarte mulţi muncitori, pensionari, ţărani cu ţundre ardeleneşti, femei, foarte multe fete tinere cu baticuri negre şi fişicuri albe pe dedesubt, intelectuali cu părul de nea, poliţişti tineri care, în loc să menţină cordonul de ordine rigid, se uită cu lacrimi în ochi, înţelegând acum că bătrânul din sicriul învelit în tricolor nu este *"ăl care-l aşteaptă moartea acasă şi vrea s'aducă înapoi moşierii"*, ci un sfânt, un martir care a supravieţuit aproape 18 ani în puşcăriile comuniste ca acum, aici, în inima ţării, ei să fie liberi a afla adevarul despre neamul din care vin şi mai ales ce-au păţit cei care nu s'au lăsat călcaţi în picioare de cei care s'au pus în slujba bolşevicilor ruşi ce-au vrut să ne facă provincie de Sud a imperiului roşu, prin care să ajungă a stăpâni Europa până la Dardanele. Când a vorbit regele, pe bandă de magnetofon, toţi ochii aveau lacrimi şi pe toţi bărbaţii şi femeile, ce umpluseră până la refuz Piaţa Palatului Regal şi Calea Victoriei până jos în Piaţa Unirii, am simţit că îi cheamă Corneliu (Cornelia) Valer Coposu.

Şi ne-am dus aşa, o uriaşă coloană umană, care veneam parcă din Sălajul lui natal, din începuturile Dacilor, către cimitirul Belu de unde, Doamne, cred că după alegerile dela anul, se va renaşte România.

Desen de L. M. Drăghici

LEGILE TOAMNEI

Radu STEFĂNESCU

Brumărel a însemnat o lună agitată pentru Legislativ, unde trimişii naţiunii se viseazâ titulari pe viaţă, deşi simt în ceafă suflul rece al anului electoral care bate la uşă. Legea secretului de stat a dovedit nostalgia senatorilor după sfertul de veac ceauşist. Astfel, în titlul legii s'a propus, pe lângă *"secretul de stat"* şi *"secretul de serviciu"*, reactualizând practicile Securităţii, dar Opoziţia a izbutit blocarea votării. Tot *"camera superioară"* a emanat legea stranie a naţionalizării fostului patrimoniu al UTC, trecerea BTT-ului, a caselor de cultură şi a cluburilor la Ministerul Turismului. Deputaţii au finalizat Legea drepturilor de autor, care va stăvili furtul în domeniul creaţiei, dar va afecta puternic televiziunile prin cablu, care vor fi obligate să încheie contracte ferme cu posturile occidentale, cărora le retransmit programele. Raportul *"Apartamentul"* a însemnat ore'n şir de dezbateri aprige în legătură cu cele 118 cazuri de căpătuială cu case a unor vipuri comuniste aflate la guvernare, democrat-socialii lui Năstase-patru case, campionii făr'de-legilor şi abuzurilor.

Gândind că le este mai aproape pielea decât cămaşa, deputaţii au purces apoi la stabilirea bugetului lor pe '96, an electoral în care vor ronţăi 122 miliarde de lei, din care 35 miliarde salariile, 67 miliarde activităţile în teritoriu, peste 20 miliarde lucrări la Hardughia Ceauşeştilor, devenită recent Palatul Parlamentului şi 310 milioane lei două limuzine Mitshubishi, că'n Daciile băştinaşe tuşesc şi fac gută. Feţele senatoriale, mai reduse ca număr şi-au stabilit ca buget pe '96 doar 24 de miliarde lei, din care 6,5 miliarde salariile, 2,5 miliarde turism pe glob, 2 miliarde cazarea la Hotel Bucureşti, iar restul activităţilor din teritoriu şi hardughiei parlamentare. Timp de aproape o săptămână, contribuabilul român care abia-şi duce zilele de azi pe mâine, a trebuit să suporte fudulia comunistă de multe zeci de miliarde lei, cu organizarea la Bucureşti a celei de a 94-a Conferinţă UIP, pe cât de scumpă, pe atât de lipsită de sens. Peste 1.100 parlamentari din 115 delegaţii naţionale au cunoscut nivelul de trai al liotei comuniste, lăsată moştenire de Ciuruiţi, ca o piatră de moară atârnată la gâtul Românului de rând. Minţi bolnave au arătat parlamentarilor lumii faţa irealâ a României şi pe foştii osanişti ai Ciuruiţilor în rolul de democraţi sociali originali!

Trist şi dezolant tablou al grandomaniei comuniste pe fondul sărăcirii şi înfometării a 80% dintre Români. Iliescu şi ai lui se dovedesc insensibili şi inconştienţi la umilitoarele curbe de sacrificiu impuse populaţiei de o administraţie voit anti-naţională.

Legiuitorii şi-au reluat activitatea prin dezbaterea unora din cele 70 de Ordonanţe (foste Decrete) emise'n vară de Executiv. Ordonanţa privind acordarea facilităţilor fiscale pentru funcţionarea Fondului Româno-American de Investiţii, care va beneficia de scutire la plata impozitelor şi taxelor. Ordonanţa privind impozitul de 10% pe dividende şi cea privitoare la impozitul pe profit au fost doar câteva din problemele dezbătute în Senat, dar ca deobicei nefinalizate. În schimb, senatorii au parcurs textul legislativ al Legii contractului colectiv de muncă, la insistenţa de doi ani a mişcărilor sindicale! Apoi, în timp record au perfectat Legea serviciilor poştale şi Legea Telecomunicaţiilor care însumează la un loc o sută de articole, garantând (doar teoretic) secretul corespondenţei şi al convorbirilor telefonice, cu precizarea că atunci când tovarăşii ordonă, secretul se află rapid! Deputaţii s'au aplecat cu osârdie asupra Legii cadastrului, dar absenteismul din sală a amânat finalizarea ei. Au fost rediscutate aprins pedepsele diferenţiate pentru ziariştii care au curajul de a pune în scris punctul pe i, prevăzute la art.205 (insulta), 206 (calomnia) şi 239 (ulltrajul) Cod Penal. Prilej pentru Năstase-patru case, să aplice ferm indicaţia de sus de a extinde aliniatele discriminatorii la întreaga suflare anticomunistă slobodă la gură sau amatoare de jurnalistică ostilă stăpânirii.

S'a mimat apoi continuarea analizării Raportului *"Apartamentul"*, afacerile cu locuinţe ale înalţilor demnitari acuzaţi de abuzuri, ilegalităţi, corupţie etc., dar cu 126 prezenţi din puhoiul de 483 parlamentari, cine să ia măsuri şi să aplice legea?!! Senatul a adoptat Legea privind Statutul deputaţilor şi senatorilor. După nouă luni de amânări, comuniştii majoritari interesaţi în AGA, CA şi... SPAGA s'au supus ordinului dat de Nea Nelu-Cotrocelu, votând art.8 împotriva propriilor privilegii, ca membri multimilionari ai societăţilor comerciale. În ce priveşte ridicarea imunităţii parlamentare, prin decizia Senatului de respectare a cvorumului constituţional de două treimi din numărul deputaţilor sau senatorilor, ea devine practic imposibilă! Un dram de logică elementară şi mai ales bun simţ ar impune în acest caz reversul medaliei, ca imunitatea să fie ridicată în cazul votului unei treimi din numărul aleşilor naţiunii. Asta pentru aducerea cu picioarele pe pământ a celor ce se consideră mai presus de lege şi parlamentari pe viaţă!

Elaborat anul trecut de o comisie alcătuită din 11 membri, reprezentând toate partidele parlamentare, proiectul Legii partidelor a intrat în dezbaterea Camerei Deputaţilor. El interzice funcţionarea acelor partide care se opun pluralismului, a suveranităţii, integrităţii sau independenţei României, care instigă la război, ură naţională sau rasială, separatism teritorial sau violenţă publică. La intervenţia Opoziţiei, au fost incluse în această prevedre şi partidele de sorginte fascistă, legionară sau comunistă.

STEAUA MAGILOR

Grăia colindul că Dumnezeu Tatăl
s'a furişat de Fiul şi de Sfântul Duh
şi braţele punându'şi pe-abisuri de văzduh,
singur,
gândindu-se la om,
a plâns.

Din lacrima căzută în genunea,
greaua,
avea să se întrupe pentru magi,
iscoditori de crude ceruri,
steaua.

Prin ţarna spre Ierusalim
şoptită pe a bolţii buză
din pâlpâiri în vâlvătăi
de fluturări,
din zări în zări -
năframa stelei călăuză.

Şi s'a ascuns, dar nu s'a stins,
în destrămări de-a v'aţi ascunsul
că lumii se va naşte Unsul,
pătrunsul
lumii nepătruns,
Lumina nelumită spre norod,
în glod
la vârşa Regelui Irod.

Când steaua magilor
şi-a săvârşit cereasca soartă,
prin crengile de sicomor
la poartă
îşi despletea tot borangicul de argint
într'un colind de leagăn şi alint.

Şi Precista, Fecioara Preacurată
stătea'n genunchi alături de covată.
Scriptura nu ne spune de se ruga
sau de plângea,
dar în colindul aprocrif
se zice că la urmă venitu-a să se închine
cea care îndrumase magii runc cu runc,
iar când văzu pe Prunc
dormind, în ochii mamei, somnului -
o sărută pe Maica Domnului.

Steaua de magi transfigurată
se prefăcuse'n fulg de nea
pe-obrazul ei a lacrimă.

Nu a ştiut că'l va trăda pe Dumnezeu
ce se-ascunsese după noianul
ningândelor genuni,
gândindu-se la primul om,
şi-a plâns odată pentru noi
premergătoarea stea...
..
..
..............şi.........a doua lacrimă cădea.

Dumitru ICHIM

RETROSPECTIVA CINCINALULUI 1989-1994.
1995, PRIMUL AN DIN AL DOILEA CINCINAL

DELA TRIUMF LA TRAGEDIE

Adrian GRIGOROPOL

Nu este numai iz de ironie în cuvântul *"cincinal"*, pentrucă similitudinea comunistă este de esenţă, dar diferă ca numerotare, al nostru fiind primul ***neocomunist***, dar tot atât de dezastruos ca cele sovietice.

Dacă este vorba de TRIUMF, în general datat pe 22 Decembrie 1989, acesta, precum *"minunile"*, n'a durat decât trei zile, după care a urmat TRAGEDIA.

De fapt, între acestea există o controversă, dacă celę trei zile axate pe 22 Decembrie 1989 au constituit o Revoluţie spontană însângerată, ori o Lovitură comunistă de Palat care pentru a reuşi a vărsat sângele poporului în locul celui propriu. Poate că mai exact, ipoteză cu totul verosimilă, o conspiraţie de Brutuşi comunişti în frunte cu Ion Iliescu, stârnind cu dibăcie o Revoluţie Populară care mocnea împotriva dictaturii comuniste dela instaurarea ei, a reuşit să pună pe fugă cuplul tiranilor Ceauşescu, după care, cu vicleană repeziciune a dat o lovitură Revoluţiei Poporului, aflată în euforia eliberării.

Am fi prea naivi ca să credem că această mână de isteţi, de altfel în prezent bine identificaţi, ar fi putut realiza întreaga sforărie fără ca să fi fost pregătită şi dirijată dela un centru bine cunoscut şi el de şaptezeci de ani şi de măiestrie dovedită în asemenea îndelungat răstimp. Aşa că, înainte ca poporul să-şi fi tras respiraţia, în balconul - fostul cuib al fugarilor Ceauşescu ce urmau să fie ciuruiţi de gloanţe după trei zile întinând Sfânta zi a naşterii Domnului - Ion Iliescu, care abia apucase să-şi lepede pijamaua (îmbrăcată cam de vreme, poate ca truc de a nu fi amestecat în caz de eşec - a mai fost unul cu piciorul în ghips), a apărut, auto proclamându-se *"salvatorul ţării"*, unde a debitat cu aer de revoluţionar între revoluţionari, după tipicul ireproşabilului activist de partid, cele mai râvnite promisiuni pe care le-ar visa vreo democraţie din lume, pe care nu le mai reproduc pentru a nu ni se roşi obrazul nouă, nu debitantului.

Să pornim numai dela faptul că la început era cuvântul şi cuvântul era al lui Ion Iliescu. Ad hoc, a înfiinţat Frontul Salvării Naţionale, rizibil constând dintr'o listă de vreo 30 de persoane, pe care a citit-o horae momento, adică de îndată, trecându-se cu modestie ultimul. (Mulţi dintre ei, disidenţi şi oameni cu demnitate, auzindu-se, s'au grăbit să *"dezerteze"* din listă ca nefiind nici cum *"salvatori"* de circumstanţă).

Frontul, de aceea este Front, să crească, să se înmulţească, ceea ce firesc s'a şi întâmplat cu o droaie de comunişti, securişti devotaţi, agenţi acoperiţi, oportunişti şi crema celor cu flerul dezvoltat că va fi rost de căpătuială.

Viclenia, odată ce există, nu este chip să înceteze a mai exista.

TRIUMFULUI i s'a pus capăt şi a început TRAGEDIA. FSN-ul nu se va transforma în partid politic, va fi garantul unor alegeri libere ale partidelor democratice care vor lua fiinţă în numele pluralismului politic, Televiziunea va fi a Poporului, deci liberă, presa şi totala libertate de exprimare vor fi mai libere decât oriunde în lume, iar trecerea dela economia planificată socialistă la economia de piaţă liberă, cu obiectiv prioritar fără zăbavă şi viteză accelerată...

O colecţie de minciuni neocomuniste neîntrecute, de consum eventual în Republicile-Banana, abia ieşite sau rămase încă în stare tribală.

Dar ce socoteală au dat Ion Iliescu, FSN-ul, partidul în care s'a transformat, cele în care s'a dezmembrat (?), cele cu care s'a aliat ca să menţină puterea vreme de cinci ani, despre câtă valută în seifurile Băncii de Comerţ Exterior şi Agenţiilor sale oficiale şi camuflate, câtă în seifurile DIE, în cele externe ale acestuia, în casele conspirative, în conturile secrete personale ale clanului Ceauşescu?

La orice Revoluţie sau răsturnare de regim, *"salvatorul şi ai săi"* au prima grijă să sigileze şi fără întârziere să inventarieze totul şi să prezinte Poporului *"salvat"* situaţia reală găsită la zi, nu ca la noi, unde doi ani totul a fost învăluit în tenebre şi graniţele deschise, lăsate vraişte celor ce aveau de dus bogăţia ţării, oricum atunci nu în sapă de lemn ca acum, şi dispunând de acest capital să revină cu marfa de lux şi de necesitate a Occidentului, şi ca parveniţi Post Revoluţionari să ostenteze mizeria populaţiei cu opulenţa magazinelor lor extra, sexy cluburi, cazinouri, vitrine din o mie şi una de nopţi în care bietul slujbaş, dacă nu este şofer, să privească cu gura căscată şi cu buzunarele goale.

Privatizare şi economie de piaţă liberă? Între economia planificată şi cea de piaţă liberă este o prăpastie. Nu este de trecut într'o noapte şi nici într'un termen previzibil. Trecerea dela economia ţaristă sclerozată şi înapoiată la economia planificată sovietică a însemnat trecerea dela un dezastru relativ la un dezastru uriaş, plătit cu milioane de vieţi omeneşti. Dar nu acesta este singurul exemplu. Avem pe cele ale Germaniei naziste şi Japoniei imperialist sclerozată, ambele cu economiile distruse în al Doilea Război Mondial. Cum au ajuns la nivelul fruntaş al gigantelor economii de piaţă liberă? Prin vrăjitorie? Nu. Prin conduceri luminate, economişti excelenţi, forţă de muncă deosebit de capabilă şi dedicată muncii precum şi prin asistenţa ţărilor capitaliste dezvoltate, care au apreciat lipsa de risc în investiţiile pe care le-au făcut.

Ce privatizare să aibă loc la noi, în lipsa factorilor umani esenţiali, cu guvernări având un ochi la slănină şi altul la făină, înţelegând prin aceasta unul la falimentarul fond de stat şi altul la potentaţii privaţi mafioţi, plus corupţie fabuloasă la cel mai înalt nivel, depăşind epoca fanariotă, iar imoralitatea crasă?

S'a recurs, ca praf aruncat în ochi, la privatizarea *"micro"*, la eflorescenţa dughenelor, puzderie cot la cot, acolo unde se găsea un locuşor, la bazarul citadin omniprezent, fără WC-uri, de vreme ce sunt folosibile holurile blocurilor din preajmă şi tufişurile, unde oamenii înfruntă arşiţa verii şi gerul iernii, inflaţia paralizantă, semi faliţi şi obsedaţi de spectrul şomajului. Salariile şi pensiile la cote de mizerie indexate de guverne cu virgulă după zero, după criteriile statisticilor grosolan mincinoase.

În 1877 se pusese la Plevna influenţei otomane, acum ne-am turcit pe cale economică. Nu mai suntem cum spune H. Poincaré *"la porţile Orientului"*, expresie pusă ca Motto de Matei Caragiale pe cartea *"Craii de Curte Veche"*. Suntem chiar în plin Orient, dacă nu şi mai rău. Singurul flux comercial de luat în seamă este Bucureşti-Istambul-Bucureşti. Dar după şiretlicul cu Caritas şi crahul cu Sabine, cu prestidigitaţie marca Coşea, tot Românul a fost făcut cu sila milionar. Omul, cuponul şi milionul! În basme erau găini care făceau ouă de aur. Acum avem financiarişti care fac aur din gălbenuş de ouă. Nu e clar nici dacă ouăle sunt de găină.

•••

Să trecem şi de partea politicii. Democraţia pretinde pluripartitism, ceea ce nu exclude ca un partid să fie atât de susţinut de electorat, încât să câştige puterea şi să guverneze la infinit. Unii spun că aşa ceva este monopol şi nu se poate. Alţii dovedesc precum la noi, că fie direct, fie prin manipulări, malversaţiuni, se poate.

La 28 Ianuarie 1990, după ce, ca ghioceii prematuri, răsăriseră trei partide, reactivând pe cele zise istorice sau tradiţionale, constituite mai ales din supravieţuitori ai câinoşiei din temniţele comuniste, e vorba de PNŢ(CD), PNL şi PSD, firave şi obstrucţioniste pe toate căile să se dezvolte, au chemat FSN-ul (preşedintele provizoriu Ion Iliescu şi aşişderea primul ministru Petre Roman) la o confruntare acuzându-i de monopolul puterii la care democratic trebue să renunţe. Ion Iliescu şi-a ieşit din fire la o asemenea insolentă pretenţie şi a încheiat confruntarea cu un pumn vârtos în masă. A doua zi, la 29 Ianuarie 1990, sub comanda vajnicului fiu al vajnicului Walter Roman, luptător comunist veteran din Spania, cu trupe zise muncitoreşti şi înarmate cu buldozere, a trecut la devastarea sediilor respectivelor partide. Întâmplător, am fost martor ocular la iureşul dat în Piaţa Rosetti sediului PNŢ(CD), când Petre Roman în persoană l-a scos pe Corneliu Coposu printr'un cordon de soldaţi şi introdus într'un TAB militar, în stil Ceauşescu, dar atunci să-l salveze de furia... poporului, după care a revenit în balcon şi s'a adresat hăitaşilor: *"Vedeţi! L-am demascat. Vrea să ne vândă ţara!"* Despre aşa ceva, se pare, Petre Roman se face că nu-şi mai aminteşte mai ales ca Preşedinte al Partidului Democrat, rupt cu durere din trupul FSN-ului, devenit ulterior PDSR, emanat al Preşedintelui Ion Iliescu. Dar despre ruptura aceasta vom mai reveni.

Cât de greu le este oamenilor înţelepţi să constate că sunt înşelaţi de unii meşteri numai în această directie. Ori în această privinţă, Opoziţia noastră politică a avut mult de suferit şi nici nu pare cumva să se vindece. Este deosebire între înţelepciune şi iscusinţă. După isprava cu devastările, Ion Iliescu a convocat victimele oblojite şi le-a propus o capcană în care acestea au căzut, instituirea CPUN-ului, căruia cel mult i se putea atribui denumirea de surogat parlamentar, însă a rămas cu aceea de *"parlamentul ruşinii"* din toate privinţele dar mai ales faptul că prin şiretenia creatorului, împărţirea monopolului reprezenta proporţia dintre un elefant şi un mânz.

S'au stabilit alegeri legislative şi prezidenţiale pentru 1990, luna Mai 20, rămasă probabil şi în istorie ca Duminica Orbului şi pentru care s'a elaborat cu colaborarea unor reprezentanţi - gropari ai Opoziţiei - o lege electorală, dovadă că la votarea ei nu s'au numărat decât două voturi contra, lege pe care nici un orb n'ar fi votat-o.

300 de partideleţe fantomă croite în atelierele de confecţii ale FSN-ului au completat machiajul de circ al succesului FSN-ului, după ce cu o lună înainte fusese sfărâmată şi faimoasa *"Piaţă a Universităţii"* atât de bine cunoscută, încât nu este cazul să mai stăruim asupra ei.

Piaţa Universităţii apăsa greu pe conştiinţa câştigătorilor din Duminica Orbului ca şi faptul că întreaga intelectualitate dezavua făţiş puterea neo comunistă compusă în cel mai bun caz din semidocţi, ne mai vorbind de tineretul care-i avea ca sarea în ochi. Şi străinătatea privea aceste alegeri şablon al alegerilor comuniste de totdeauna. Dumvirii Ion Iliescu-Petre Roman, garda pretoriană de securişti, poliţişti şi desigur sugestii pe firele roşii de totdeauna, i-a împins la o ispravă de-a dreptul criminală. Termenul nu trebue căutat în dicţionare. Parafrazându-l pe scriitorul Peltz: *"Faptele vorbeşte?!"* Invazia-masacru a securminerilor din Valea Jiului. Recapitulare inutilă, de vreme ce a înspăimântat nu numai ţara, dar întreaga lume civilizată.

Şi totuşi o asemenea conducere de stat şi guvern, cu toată vasta oroare cauzată până peste fruntarii, a rămas la cârmă! Cum şi de ce? Zilele din 13/14 Iunie 1990 din Capitala României, similare cu noaptea cuţitelor lungi, cu raiduri de represalii de război militar sau civil, rămânând condamnabile şi impardonabile, pentrucă cei care au iniţiat şi au executat au fost la nivelul josniciei umane. Fără ca la acea dată Uniunea Sovietică să nu fi fost în aparentă vână, ca un Mitterand ahtiat a-şi salva socialismul în coma politică, Statele Unite şi ca accesoriu ONU implicate în criza Golfului, un regim care să se preteze la aşa ceva nu se putea salva.

Continuare în pag. 7

"CONFLICTUL" ILIESCU - C.V. TUDOR ŞI CONCUBINAJUL PDSR-CDR

Andrei-Iustin HOSSU

Este *"conflictul"* Iliescu - C.V. Tudor ***mult zgomot pentru nimic***, vorba divinului Shakespeare? Da şi Nu. Iată:

DA. În anii '50, în toiul conflictului dintre marii criminali comunişti Stalin şi Tito, un intelectual român reflecta lucid către alt intelectual român anticomunist: *"În fond, este conflictul dintre doi bandiţi comunişti; singura diferenţă este că Stalin este un bandit mai mare iar Tito este un bandit mai mic"*. Dovadă că a avut dreptate este că, la înmormântarea comunistului antistalinist Tito, în Mai 1980, îl plângeau toţi liderii bolşevici din Est, în frunte cu comunistul stalinist Brejnev.

Tot astfel, şi în jalnica Românie actuală, *"conflictul"* dintre Iliescu şi C.V. Tudor este ţigănia dintre un comunist îmbătrânit în rele (Iliescu) şi un comunist mai puţin îmbătrânit în rele a cărui ascensiune trebue oprită (C.V. Tudor).

NU. În timpul vizitei lui ***neoficiale*** (doar de lucru!) în SUA, Iliescu i-a calificat pe chibiţii lui din România, C.V. Tudor şi Gh. Funar, *"nişte Jirinovski români"*. Ca să se delimiteze de ei? Deloc. Dimpotrivă, sensul vorbelor lui este mult mai transparent: *"Eu sunt Elţin la Bucureşti. Acceptaţi-mă ca partener credibil, altfel veţi avea la Bucureşti un Jirinovski în C.V. Tudor sau Gh. Funar"*. Pot fi criticaţi Clinton (care, potrivit pronosticului Marelui Prieten al României şi al Românilor, congresmanul republican conservator creştin David Funderburk, nu va mai fi peste un an la Casa Albă) şi SUA că îl creditează pe Iliescu? Deloc. Fiindcă - aşa cum afirmă omul de stat britanic, Lordul Palmerston, în secolul al XIX-lea - relaţiile dintre state nu se bazează pe sentimente, ci exclusiv pe interese.

Dacă politica externă a unui stat se intemeiază exclusiv pe relaţiile lui cu celelalte state, în schimb politica internă a unui stat se întemeiază exclusiv pe competiţia partidelor politice în bătălia pentru cucerirea puterii politice în Stat, ***lupta politică este lupta dintre partidele politice pentru putere.*** Aceste evidenţe raţionale - pentru orice om cu cultură politică şi pentru orice om politic lucid şi responsabil - sunt, din nefericire, necunoscute incapabilei şi jalnicei Convenţia Democratică din România (pe care autorul acestui apel o susţine electoral, în lipsă de altceva mai bun).

În plan intern, *"conflictul"* Iliescu - C.V. Tudor a avut două scopuri: întâiul, îndobitocirea poporului manipulat prin Televiziunea Română ca să uite de teribila scumpire a preţurilor şi să se înfierbânteze pentru Iliescu sau pentru C.V. Tudor; al doilea, anihilarea completă a candidatului CDR la Preşedinţia României, Emil Constantinescu. Şi-a realizat regimul Iliescu ambele scopuri? Cu vârf şi îndesat. Şi - culmea ridicolului pentru preşcolara CDR - cu largul concurs şi în ovaţiile şefilor ei.

1. Dl. Emil Constantinescu, Preşedintele CDR, ca un veritabil gentleman ce este, oferă englezeşte susţinerea unui guvern minoritar PDSR de către CDR. Cu alte cuvinte, CDR îl susţine pe Iliescu. În acest caz, deodată ce sunteţi democratic cu Iliescu, retrăgeţi-vă candidatura prezidenţială şi cedaţi locul unui Român zdravăn, Domnule Constantinescu!

2. Partidul PNŢCD îşi oferă, nu mai puţin englezeşte, susţinerea unui guvern minoritar PDSR. Cu alte cuvinte, PNŢCD îl susţine pe Iliescu. Conducerea PNŢCD ar trebui să-şi aducă aminte, că marele caracter Petre P. Carp a rupt prietenia cu Titu Maiorescu fiindcă Maiorescu a format în 1912 guvernul cu Take Ionescu, încât nici la înmormântarea marelui Maiorescu marele Carp nu a participat, exclamând cinic: *"De ce i-aş face lui Maiorescu o favoare pe care el nu mi-o poate întoarce?"*; iar marele caracter Iuliu Maniu a rupt prietenia cu Alexandru Vaida Voievod fiindcă, după demisia lui Maniu din 8 Ianuarie 1933, Vaida Voievod a primit la 13 Ianuarie 1933 guvernul dela Carol al II-lea. Conducerea PNŢCD trebue să se reîntoarcă la intransigenţa lui Iuliu Maniu şi să nu facă jocul comuniştilor.

După ruşinoasele alegeri din 20 Mai 1990, marele Petre Ţuţea afirma: *"Partidele istorice - PNŢCD şi PNL - ar trebui să se sinucidă"*. Paradoxalul Ţuţea nu s'a înşelat. Eu, ucenicul şi prietenul lui Petre Ţutea, constat disperat şi amărît că, înaintea alegerilor din 1996, CDR se sinucide.

DELA TRIUMF LA TRAGEDIE

Urmare din pag.6

Cei care se cred deasupra lucrurilor să nu uite că politica este bumerang.

În vederea alegerilor generale din 1992, Opoziţia propulsată puternic de către C. Coposu care spunea că numai o alianţă puternică a acesteia poate confrunta puterea neo-comunistă, după stăruitoare eforturi pentru legarea în evantai a partidelor şi formaţiunilor pretinse nepolitice, s'a ajuns la Convenţia Democratică, incluzând şi UDMR care-i aducea un număr important de voturi. Tocmai în August 1991 a avut loc tentativa loviturii de Stat dela Moscova care a fost dejucată, ducând la căderea lui Gorbaciov şi la instalarea primului preşedinte ales al URSS-ului, Boris Elţin.

Şi la noi în ţară s'au simţit mişcări discrete legate de succesul ori eşecul încercării de lovitură dela Moscova. Legat sau nelegat de această situaţie, în Septembrie 1991, minerii ne-au revizitat Capitala, ceea ce nu a mai repetat 13/14 Iunie 1990 dar s'a soldat cu demisia prim-ministrului Petre Roman, salvat pe uşa din dos, şi intrarea în arena politică a Partidului Democrat al acestuia, de centru stânga (şi care recent spre a intra în lumea internaţională a socialiştilor, a fuzionat cu PSD-ul tradiţional Social Democrat condus de Sergiu Cunescu).

Alegerile din 1992 au dus la o fragmentare drastică a electoratului, cu câştiguri majoritare ale C.D.-ului în cele locale şi o balanţă aproape pe muchie între PDSR-Iliescu şi Convenţia Democratică. Ca atare, lipsit de majoritatea necesară de a guverna solo, a fost constrâns la o alianţă cu extremiştii de dreapta şi de stânga, ceea ce pe lângă multe altele, i-a dăunat enorm imaginii în străinătate. Ar fi de discutat Constituţia, care necesită însă un articol special in extenso.

La alegerile prezidenţiale, Ion Iliescu era avantajat de alianţa prealabilă cu extremiştii pe de o parte, pe de altă parte Opoziţia nu dispunea de un contra candidat pe măsura lui Corneliu Coposu, care totdeauna a refuzat să candideze. A fost ales Prof. univ. Emil Constantinescu, fost membru PCR, dar nu nomenclaturist şi care fusese propulsat din lector ca Rector al Universităţii din Bucureşti, salt straniu pentru mulţi. Această desemnare, ca aparţinent Alianţei Civice şi contra candidatură cu Nicolae Manolescu din partea Partidului Alianţei Civice, a dus la o serie în lanţ de destrămare a Convenţiei Democratice, în care nu mai figurează în prezent PNL-Radu Câmpeanu, ceea ce nu este o pierdere, PNL '93, PAC şi alte formaţiuni printre care previzibil UDMR din consideraţiuni de echidistanţă, dată fiind problema etnicităţii maghiare.

Această situaţie dramatică a Opoziţiei este cu atât mai alarmantă cu cât tocmai acum a survenit dispariţia lui Corneliu Coposu, iniţiator şi factor determinant în soarta Convenţiei Democratice.

Nici în tabăra puterii lucrurile nu stau mai bine ca urmare a conflictului personal Iliescu - Vadim Tudor, retragerea din Alianţă a Partidului România Mare, câteva schimbări de poziţii parlamentare şi directiva lui Iliescu, la întoarcerea dela Clinton, să fie ruperea cu extremiştii, anunţă o perspectivă guvernantă şi electorală foarte tensă acum şi în anul 1996. Cărţile sunt foarte amestecate şi jocul politic la risc mare.

Adrian GRIGOROPOL

OLTENISME

Ionel RADULESCU

• **PARTICULARII...** La jumătatea acestui an figurau în Registrul Comerţului Dolj 14.281 societăţi comerciale cu capital privat în Craiova, Calafat, Băileşti, Filiaşi şi Segarcea, iar 2.259 firme private în mediul rural. În majoritatea cazurilor iniţiativa privată este improvizată, de prost gust, lipsită de profesionalism, accentuând haosul urbanistic şi vizând exclusiv căpătuiala peste noapte, pe principiul *"scopul scuză mijloacele"*. Se simte nevoia acută a firmelor concurenţiale şi a întreprinzătorilor competenţi şi inspiraţi în valorificarea resurselor locale. Particularii autorizaţi în prestări de servicii, comerţ sau producţie nu au calităţi manageriale şi nici chemare pentru profilul de activitate abordat.

• **VALYSGOLD...** Este cel mai modern Expomarket din Oltenia, amenajat în 2 hale de producţie însumând 2.800 mp. Conceput într'un design modern, dispune de 150 standuri spaţioase pentru vânzători en-gros şi en-detail, spaţii de parcare, acces la calea ferată, restaurant. Expomarketul oltenesc crează facilităţi celor peste 150 de firme comerciale cu care a încheiat contracte, iar reţeaua internă de magazine dispune de mărfuri de calitate superioară, diversificate şi la preţuri mai pământene!

• **LOCUINŢELE...** În ultimii şase ani, în judeţul Dolj nu s'a construit nici un bloc nou, toate locuinţele aflate în lucru fiind începute în *"iepoca lumină"*. La începutul acestui an erau în construcţie 1.043 apartamente. Dintre acestea, 359 trebuiau date în folosinţă până la finele anului, dar până acum au fost finalizate doar 90 apartamente. După primul cincinal Iliescu, plin de hotărîri şi ordonanţe guvernamentale (decrete a la Ceauşescu) problema locuinţelor e departe de a fi rezolvată, cererile foarte numeroase, preţurile descurajante, iar posibilităţile infime. Pe lângă acordarea unor facilităţi de creditare, pentru finalizarea locuinţelor e necesar un act normativ care să stabilească termene legale de predare a locuinţelor contractate, la preţurile din momentul dării în folosinţă şi în directă legătură cu posibilităţile de creditare pentru locuinţele proprietate personală, începute în vremea Suprimaţilor.

• **FRANCE-OLTENIE...** Este o asociaţie de ajutor umanitar francez care s'a legat afectiv de Leagănul de copii din Craiova. Fondată în Ianuarie '94 de colonelul Jackie Cavellin dela Sapeurs Pompiers, departamentul Bouches du Rhones-FRANŢA, Asociaţia France-Oltenie aduce de două ori pe an, copiilor sărmani din Craiova, haine, medicamente, dulciuri, jucării şi material medical. Amărăciunea Francezilor e legată însă de birocraţia, corupţia şi abuzurile întâmpinate la vama românească din partea celor puşi să apere legea, nu să se căpătuiască şi să facă ţara de râs.

• **COOPERARE MEDICALĂ...** O delegaţie de medici italieni a efectuat o vizită la Craiova, stabilind relaţii cu colegii craioveni, pentru un avantajos schimb de opinii între şcolile de medicină respective. Medicii italieni, specialişti în urologie, pneumologie, radiologie, ginecologie şi chirurgie au stabilit legături cu secţia de chirurgie a Spitalului CFR şi cele de chirurgie pediatrică şi oncologică dela Spitalul Clinic nr.1 din Craiova. Au acordat consultaţii gratuite şi au făcut investigaţii cu un ecograf modern, adus din Italia, împreună cu un electrobisturiu şi materiale de chirurgie. Spitalul CFR din Craiova va primi un mamograf din partea Ligii Italiene Antitumori. Pentru anul viitor, medicii italieni şi români şi-au propus abordarea unor probleme de cardiologie, TBC şi cancer pulmonar.

• **ALLIANCE FRANCAISE...** În cadrul manifestărilor organizate la Craiova de acest prestigios ansamblu, constituit în 1992, a fost prezentat în aer liber un concert al Ansamblului cameral de claviaturi al Şcolii Municipale de Muzică din Tours *"Mallet Workshop"*. Tinerii muzicieni au încântat auditoriul cu piese clasice, teme de jazz, creaţii originale la instrumente de percuţie: xilofon, vibrafon, marimba. De mare succes s'a bucurat transcrierea *"Baladei"* lui Ciprian Porumbescu, ca şi prelucrările după piese de Bach, Schubert, Offenbach, Scott Joplin.

• **MODEXIM...** Firma craioveană SC Modexim SA Craiova (fosta întreprindere de confecţii) s'a privatizat în colaborare cu Grupul german de confecţii Steilman, inaugurând recent un modern centru de profit. Dotarea cu utilaje specifice, la nivelul tehnicii în domeniu asigură un randament sporit faţă de dotarea veche. În noua concepţie de organizare şi desfăşurare a activităţii se regăsesc fluxuri tehnologice cu un consum de muncă raţionalizat, precum şi condiţii de deservire mobilă a acestora. Centrul de profit vine în sprijinul îmbunătăţirii condiţiilor de lucru şi creşterii productivităţii muncii.

• **CHINOLOGICĂ...** Pentru prima oară în Dolj s'a organizat o competiţie canină, un examen de selecţie care atestă puritatea rasei şi dă dreptul la reproducţie. Testul a însemnat un studiu aprofundat anatomic, genetic şi biometric. El a fost trecut cu brio în ceea ce priveşte standardul, înregistrându-se numeroase exemplare de rase rare în România. S'a organizat şi un test de frumuseţe, expoziţia chinologică *"Câine cu aptitudini de campion"*. La Craiova fiinţează şi Clubul Naţional pentru formarea câinilor de ajutor umanitar, folosiţi în cazul unor calamităţi naturale, ca ghizi pentru nevăzători, pază şi apărare, utilităţi speciale, salvamont şi salvamar.

• **MOVIPLAST...** Firma mixtă româno-iordaniană SC Moviplast SA Craiova e profilată pe producţie de articole din polietilenă: saci, pungi, sacoşe, folii, în general obiecte de unică folosinţă sau de o durată scurtă de utilizare. Capitalul social la înfiinţare, în Septembrie '93, a fost de 80 milioane lei, partenerul străin participând cu 9.600 dolari şi 49% din acţiuni. Folosind 4 maşini de extrudare, o sudeză, o maşină pentru regranulare şi una de imprimare, firma Moviplast rivalizează cu marii producători din ţară. Capacitatea de prelucrare a maşinilor este de 7 tone granule de polietilenă în 24 ore, dar neprimind cantitatea solicitată de 1.100 t. pe an, firma e nevoită să lucreze doar cu două utilaje. Paradoxal, unicul producător din ţară al granuleleor de polietilenă, ARPECHIM PITEŞTI, preferă exportul chiar dacă Moviplastul oferă un preţ mai bun!

• **MLĂDIŢE...** În cadrul unei seri culturale egiptene la Bucureşti, în prezenţa amabasadorului Egiptului şi a altor diplomaţi străini şi români au fost decernate premiile concursului de pictură dela Cairo *"EGIPTUL în ochii copiilor lumii"*. La concurs şi-au măsurat talentul şi imaginaţia copii din 35 de ţări ale lumii. Din cele cinci premii câştigate de reprezentantele României, trei au revenit elevelor din Dolj, îndrumate de prof. Gheorghiţa Manciu din Filiaşi şi Cornelia Petrescu din Craiova. Oltencele au primit medalia de aur - Roxana Fita şi medalia de argint - Cristina Preda (ambele eleve în Filiaşi), precum şi certificat de merit - Mihaela Olteanu dela Şcoala Theodor Aman din Craiova.

• **HILTONS ELECTRONICS SRL...** Est[e] o firmă particulară de aparate electronice [a] doi tineri întreprinzători craioveni, î[n] cooperare cu prestigioasele firme MVK EUROSIC, DINMAR, MIAMI INDUSTRIES şi ELECTROARGEŞ. Cartea de vizită a firmei craiovene se bizuie pe selecţi[a] produselor de renume: Sony, Panasonic, Akai, Yamaha, Royal şi oferă facilităţ[i] cumpărătorilor, în sensul vânzărilor c[u] plata în rate lunare, eşalonate după posibilităţile fiecăruia. Firma atrage beneficiar[i] şi prin personalul atent, instruit, onest ş[i] plin de solicitudine.

• **MAZE...** Sub îndrumarea inimoaselo[r] prof. Adriana Cichirdan şi Mădălin[a] Popescu un grup de elevi ai Liceului *"Fraţi Buzeşti"* din Craiova au editat Revist[a] şcolară *"MAZE"* în limba engleză. Primu[l] număr publică în graiul inegalabilulu[i] Will eseuri, povestiri, poeme, teme muzicale, articole sportive, jocuri distractive. Rubricile diverse şi atractive ale publicaţi[ei] denotă talentul tinerilor autori şi cuno[ş]tinţele solide de limbă engleză căpătate [la] cursuri.

Cea mai minunată noapte de Crăciun

Nicole VALÉRY- GROSSU

Crăciunul se apropia și farmecul marii sărbători începea să capete o viață imprecisă până și în mizerabila noastră colonie de muncă forțată. În pofida membrelor înghețate și a fețelor biciuite de vântul tăios, în ciuda mâinilor înțepenite de frig pe cazmale, în pofida picioarelor umflate de degerături, o simțeam plutind misterios deasupra norilor groși... Lipsite de strălucirea multicoloră a vitrinelor și de împodobirea sărbătorească a străzilor, neavând drept orizont decât întinderi înghețate ori mocirloase, private de căldura blândă și de aroma prăjiturilor ce se pregătesc în fiecare casă de creștin, învăluiți, când reveneam în barăcile sumbre, în duhoarea hainelor veșnic umede și a trupurilor noastre murdare, simțeam, în pofida tuturor, apropierea Crăciunului. Pe aripile gândului și ale visului, regăseam cortegiul îngerilor și al Magilor. Ne grăbeam să ajungem cu ei la iesle pentru a îngenunchea dinaintea ei și a-i oferi copilului Iisus aurul, tămâia și mirtul suferințelor și lacrimilor noastre...

Cu mult înainte de căderea primei zăpezi, noi eram în căutare de crengi uscate, pietricele, așchii și paie... Acest *"tezaur"* strâns cu greutate avea să se transforme, pe ascuns, grație inventivității și îndemânării câtorva dintre noi, într'o iesle pregătită pentru veghea de Crăciun. Personajele legendare erau modelate din firimituri de pâine amestecate cu pământ, colorate cu pastă de dinți păstrată cu grijă și cu cremă de ghete neagră și maron pusă deoparte de tovarășele cărora le revenise *"onoarea"* de a lustrui cizmele gardienilor... Bradul de Crăciun nu lipsea nici el. Crengile legate și tăiate în formă de brad erau înconjurate cu un fir de lână verde dintr'un fular pe care Elena îl desfăcuse în acest scop. Cât despre *"prăjitura de Crăciun"*, ea era făcută din bucăți de turtă de porumb, *"pâinea"* noastră zilnică, presărată poate cu un praf subțire de zahăr...

Aceste pregătiri febrile pot să pară primitive acelora care n'au cunoscut nici închisoarea, nici colonia. Eram noi înșine conștiente de naivitatea actelor și a bucuriei noastre. Această stare de suflet copilărească ne-a permis, totuși, să percepem mai bine misterul și marea fericire a nașterii lui Hristos. Minunată așteptare a Nopții Sfinte! Cât de puternic resimțeam atunci solidaritatea noastră creștină! Ce staisfacție să știi că, în ciuda severelor restricții impuse de regulamentul coloniei, Credința și Iubirea pentru Iisus ne unea și ne dădea curajul de a le înfrunta împreună! Tremuram de emoție în așteptarea momentului când vom cânta în surdină împrejurul ieslei: *"Azi, în orașul lui David, s'a născut Mântuitorul, care este Hristos Domnul..."*

•••

În ziua aceea, a șasea înaintea marii sărbători, în timpul *"dejunului"*, luptam împotriva vântului care ne arunca în obraz aproape toată supa din gamele. De aceea nici n'am zărit prea celebra mașină neagră oprită pe drumul care mărginea, la cam două sute de metri, terenul pe care ne găseam. Când comandantul coloniei, însoțit de doi necunoscuți, s'a apropiat, ni s'au strâns inimile. Scurt, comandantul mi-a rostit numele și a adăugat.

- *Ia-ți lucrurile și urmează-mă.*

Mi-am rotit privirile spre prietenele mele. Ochii lor reflectau teama și neliniștea. O atât de precipitată plecare în mașina neagră nu putea însemna decât o nouă anchetă. Cele care erau în imediata mea apropiere avură vreme să șușotească.

- *Domnul fie cu tine!*

- *Curaj...*

N'am putut, din nefericire, să le răspund. Era prea riscant să vorbești într'un asemenea moment, mai ales pentru cele care rămâneau. În ce mă privește, știam la ce trebue să mă aștept...

- *Mai repede!* strigă comandantul.

În timp ce-mi puneam în sac gamela și lingura, am reușit să le mai privesc, încă o dată, pe toate. Privirile omenești sunt un limbaj uluitor. Ochii noștri povesteau întreaga disperare a lumii, dar și dragostea, speranța și tremurândele urări de Crăciun fericit.

•••

La capătul unei călătorii de mai multe ore, m'am pomenit într'o încăpere ciudată. Era un subsol. Mai ales pereții erau oribili: găuri circulare, de diametrul și de adâncimea unei sticele de un litru, erau scobite simetric pe toți cei patru pereți. Un pat de campanie, un scaun și o masă păreau pierdute în imensitatea camerei. Nici o fereastră. Lumina orbitoare a lămpii electrice și găurile rotunde îmi oboseau teribil ochii, obișnuiți cu obscuritatea din cauza ochelarilor opaci ce mi-au fost impuși pe durata călătoriei până aici.

Gândurile îmi deveneau confuze și teama mi se insinua în suflet. N'aveam nici o idee depre locul în care mă aflam. O liniște de moarte domnea în întregul imobil. Nu-mi dădeam seama ce oră era; nu știam, așadar, nici dacă puteam sau nu să mă întind pe pat. Nu înțelegeam, de altfel, dacă ceea ce trăiam era realitate sau coșmar. Epuizarea fizică își spuse cuvântul și am ațipit, așa cum stăteam pe marginea patului. Nu m'am trezit decât atunci când ușa se deschise și gardianul intră întinzându-mi faimoșii ochelari opaci. Mă ridicai brusc și-l lăsai să-mi acopere ochii și să mă conducă ținându-mă de cotul stâng. Urmând culuarele, urcând și coborînd scările, mi-am regăsit stăpânirea de sine. Am reintrat în *"ambianța"* lungilor mele nopți de interogatoriu de altădată. Ca și atunci, cuvintele Psalmistului mi-au revenit în memorie și le-am repetat până la ușa biroului unde trebuia să se desfășoare ancheta: *"Dumnezeu este de partea mea, nu mă tem de nimic; ce pot să-mi facă niște oameni?"*

•••

Prefer să nu vorbesc despre *"cercetările"* care au început în acea noapte și au continuat timp de douăzeci de zile. Voi spune doar că această perioadă a fost cea mai dură din toți anii mei de închisoare. De altfel ce-aș putea dezvălui repetând ceea ce alții au povestit despre barbarele metode *"moderne"* aplicate de către judecătorii *"de instrucție"*?

Am înțeles, totuși, din primul meu contact cu ofițerii poliției secrete, că mă aflam într'o *"casă conspirativă"* foarte departe de orice așezare omenească.

- *Asta,* mi-au declarat ei, *ne va permite să ducem mai repede ancheta la capăt.*

Toate mijloacele *"actuale"* care-l determină pe acuzat să recunoască vor fi puse în joc; în acest loc, unde numai doi gardieni de încredere și câțiva înalți instructori asistă la interogatorii, este permis orice. Nimeni nu va ști dacă voi ieși vie sau moartă din această casă a nenorocirii. Nimeni nu va auzi țipetele mele, nici un deținut din apropiere nu va tremura și nu se va ruga lui Dumnezeu să-și pogoare mila asupra victimei, precum în marile centre de anchetă ale Statului.

Primul *"convins"* să-și recunoască propriile *"crime"* a fost vechiul proprietar al acestui imobil, un celebru producător de vin. El și-a scris, în mai puțin de douăzeci și patru de ore, declarația, în pivnițele ticsite de sticle...

Această introducere a fost singurul lucru *"civilizat"* pe care l-am auzit în acest birou. Injuriile și supliciile care au urmat figurează cu siguranță în Cartea amintirii și a judecății cerești. Mă rog Domnului să-mi dea puterea de a-i ierta pe toți cei ce au comis asemenea atrocități împotriva atâtor nevinovați și împotriva mea.

Mulți nu sunt dispuși să dea crezare mărturiilor despre torturile îndurate de cei scăpați cu viață din infernul roșu. Lumea liberă încheie capitolul cruzimii umane cu înfrângerea lui Hitler. Despre alții, Occidentalii nu vor să mai audă. Le ajunge războiul!

Aș îndrăzni eu, oare, să le spun celor care, totuși, cunosc realitatea și știu că există, în țările comuniste, mii de închisori, de lagăre, de azile psihiatrice, că, în ciuda *"testelor"* ce mi-au fost aplicate, pacea sufletului meu, în permanentă relație prin rugăciune cu cerul, nu a fost de fel tulburată? Că, în timp ce suportam cu resemnare torturile fizice, ființa mea spirituală, detașată de trup, se bucura în suferință?

După cinci zile de *"cercetări"* continue, ale căror pauze erau umplute numai prin aplicarea acestor *"teste"* despre care prefer să nu vorbesc, ancheta luă o turnură primejdioasă. Cea mai mică aluzie la un alt deținut, figurând în dosarul meu, cel mai imperceptibil gest de teamă din parte-mi i-ar fi încurajat pe călăi să-și intensifice torturile pentru a obține declarații. Dacă atingeam acest punct delicat, nu mai aveam nici un mijloc de apărare. Dimpotrivă, asta ar fi antrenat în această poveste mulți oameni care, cel puțin așa speram, nu fuseseră încă descoperiți și închiși. În aceste circumstanțe, forța rugăciunii a fost extraordinară, miraculoasă.

•••

Întrebările ce mi se puneau se succedau logic dela începutul anchetei. Cu toate că le respingeam, aceasta se apropia cu fiecare zi de miezul problemei. Era deci normal pentru orice spirit rațional să-mi pună și să insiste asupra chestiunii-cheie, pe care o vedeam apropiindu-se cu spaimă. Ea nu veni. Nu veni niciodată. A fost primul miracol al acestui Crăciun.

Nici unul dintre *"domnii"* care mă interogau, împreună sau în echipe de cel puțin doi, nu mi-au pus întrebarea ce se impunea logic și trebuia să se suprapună peste întregul dosar...

Aveam certitudinea că cineva invizibil, aproape de mine, intervenea ori de câte ori era nevoie pentru a-mi deruta dușmanii. Simțeam, aproape fizic, prezența îngerului meu păzitor. Era acolo pentru a le pune bețe în roate, pentru a le bruia raționamentele, astfel ca ei să nu pună întrebarea care ar fi atras după sine întemnițarea atâtor inocenți, a căror unică vină era aceea de a fi refuzat să se plece înaintea comunismului totalitar și ateu.

Urmară douăzeci și patru de ore, fără ca tema principală să fie abordată. Din asta îmi trăgeam convingerea că Dumnezeu nu le-ar permite niciodată dușmanilor mei să meargă prea departe cu investigațiile, oricât de mari le-ar fi eforturile. Nu le-ar permite să întemnițeze alte persoane.

În dimineața de 24 Decembrie, când m'au readus în birou, după o prea scurtă odihnă de două ore pe marginea patului (fără dreptul de a dormi și sub supravegherea unui gardian), am avut neplăcuta surpriză de a-i vedea pe cei cinci ofițeri așezați la birou. Îmi ordonară să rămân în picioare, cu toate că dădeam evidente semne de oboseală. Profitând de slăbiciunea mea, mă hărțuiră cu întrebări. Practic reluară întreg interogatoriul, punctându-l cu înjurături grosolane și cu amenințări teribile.

La capătul câtorva ore de asemenea regim, inima încetă deodată să-mi bată, *"Asta e!"*, am gândit. Atunci colonelul opri interogatoriul și trecu pe sub nasul fiecărui ofițer dosarul deschis la una din ultimele file. Toți o examinară cu atenție.

În ce mă privește, eram convinsă că faimoasa întrebare era înscrisă acolo cu litere de-o șchioapă. Se sfârșise... Ba nu! După examinare și reflecție, unul dintre ofițeri ieși, iar ceilalți mă asaltară tot cu vechile întrebări. Primejdia se îndepărta. Simții o asemenea ușurare, încât nu mă putui abține să nu izbucnesc în râs. Cât de caraghioși îmi păreau călăii în stupoarea lor, cât de mărunți, cât de ridicoli! Continuam să râd, să râd, să râd...

- *Duceți-o jos!*, îi spuse colonelul adjunctului. *Lăsați-o să doarmă până mâine! Dacă se prelungește "criza", înștiințați-mă!*

Liniștea din pivniță nu mai avea nimic lugubru; devenise solemnă și prietenoasă, în seara aceea, să pătrund sensul incomensurabilului eveniment creștin care este Crăciunul. Era blândă și calmă. Această ciudată noapte de Crăciun, petrecută în pivnița fără ferestre, însă cu steaua Betleemului strălucindu-mi în suflet. Acolo se desfășura misterul Nașterii lui Iisus. În sufletul meu erau și ieslea, și copilul Iisus, și Părinții lui, și îngerașii, și Magii, și, amestecați în mulțime, familia și prietenii mei.

Iisus trăia în mine. Sufletul mi se umpluse de prezența Sa. Steaua strălucea și mai puternic, bucuria de a-i aparține lui Iisus devenea, ea însăși, imensă, prea grea pentru sărmana mea inimă. Cântările de Crăciun mă învăluiau miraculos din toate părțile. Cerurile se deschiseră, inundând încăperea cu lumină, cântări, culoare, fericire.

- *Doamne!*, am strigat deodată, ascunzându-mi fața în mâini. *E prea mult! Prea multă fericire pentru o neînsemnată creatură! Prea multă lumină pentru ca ea să o poată suporta!*

Câteva clipe mai târziu, uitându-mă împrejur, în pivnița unde domnea aceeași atmosferă calmă, am murmurat: *"Iisus a fost aici în această noapte de Crăciun!"*

A fost cea mai minunată noapte de Crăciun din viața mea, cu tot regretul, pe care îl voi păstra mereu, de a nu mă fi putut lăsa antrenată până la capăt în extazul Nopții Sfinte...

• Tradusă în românește de A.O., după cartea *"Bénie sois-tu, prison"* *(Fii binecuvântată închisoare)*, publicată de editura *Plon* din Paris (1976) în patru ediții, și editată în limbile engleză, germană, italiană și norvegiană.

CRĂCIUNUL ÎN EXIL ȘI ÎNCHISORI

-Pagină realizată de Zahu Pană -

Motto: "Pacea lumii zace pe vărsări de sânge
și rodește bobul viitoarei uri.
Pacea Ta răsfrânge raiul în făpturi
cel înfrânt având-O, el e cel ce'nfrânge...
Nichifor Crainic

NOAPTE DE CRĂCIUN

Ieşim ca nişte cârtiţe din hruba
în care picuri grei de apă cad.
În faţa porţii ne aşteaptă duba
să ne transporte undeva'n alt iad.

Îngrămădiţi pe coridor de-a valma
păşim în gând cu semnul sfintei cruci.
Ne'mproaşcă cu ocara şi sudalma
cordoanele de cerberi politruci.

Şi, înşfăcându-ne cu lăcomie,
ne'nghite duba ca un căpcăun.
În tot oraşu-i linişte pustie,
în noaptea asta tristă de Crăciun.

Sub streaşina cu ţurţuri şi cu vată,
nu mai vibrează glasuri argintii.
Dintr'o copilărie'ndepărtată,
răsună'n noi colindele târzii.

Nu'şi mai vesteşte nimeni bucuria
că s'a născut în noaptea asta Crist.
Doar îngerii îi cântă'n cer solia
Crăciun amar, însângerat şi trist.

Copiii azi se roagă la icoane
să le aducă Moş Crăciun în zori,
mălai în locul pungii cu bomboane
şi taţii îngropaţi în închisori.

Strivim tăcuţi o lacrimă pe gene,
ni-i sufletul pustiu şi părăsit,
asemeni unui cuib cu fulgi şi pene
din care rândunelele-au fugit.

În ţară azi, dezmăţul şi urgia
domnesc în numele lui Anticrist.
Nu se desghioacă'n nimeni bucuria
şi neamul tot e'nsăgerat şi trist.

Ionel ZEANA

COLIND

Colindăm flămânzi şi goi
în pridvor de gând.
Anii cern zăpezi pe noi
vise aprinzând.

Zac la uşe drugii grei,
rănile ne dor,
lanţurile's clopoţei,
ruga noastră-i cor.

Magii merg, tustrei, acum
către Vicleim,
Numai steaua noastră-i scrum,
drumul nu-l mai ştim.

Doamne, mâna să-ţi întinzi
peste robii tăi,
în adâncuri să ne-aprinzi
stea de vâlvătăi.

Vom porni din închisori,
fulguiţi de nea,
ca s'ajungem până'n zori
lângă ieslea ta.

Drept tămâie-am pregătit
lacrimi grele'n căni,
aur - lanţul ruginit,
smirnă - sânge'n răni.

Suferinţa vom uita
sub cereşti lumini
serafimii vor cânta
încărcaţi de crini.

Inimile, în cununi,
vom aduce'n dar,
peste jertfa lor s'aduni
nimburi mari de har.

Constantin-Aurel DRAGODAN

NOAPTEA DE CRĂCIUN

Ferecat în lanţuri, sfâşiat de ger,
mă veghează'n noapte-un crâncen temnicer.
Mi-au luat fereastra, hainele-mi luară,
mă rotesc într'una, frigul mă doboară.

Temnicerul toarnă apă pe podea;
Iisuse, mă doare, crucea e prea grea.
Noapte de Crăciun, nu mai cânt Domn, Domn,
Iisuse, mi-e foame, Iisuse mi-e somn...

Petru C. BACIU

FĂT FRUMOS DIN CODRI

Când au venit apostolii la Geţi în Carpaţi
zicând ca să'mpartă duh la'mpăraţi,
au aflat în codri pe Făt Frumos
că'nainte de ei cunoştea pe Cristos.

Spunea că-l cunoaşte din tot tărâmul
cum cunoştea pulberea drumul,
din tot tărâmul, din toate vremurile
cum cunoaşte pământul cutremurile.

În ţara lui verde, icoană vie,
creştea anafura pe câmpie
şi lacrima Dunării-i era aiasmă
şi fruntea Rarăului catapeteasmă.

Şi i-au fost spus apostolii să facă minuni
şi el turna vin peste gropi de străbuni;
le-a aprins lumânări şi tămâie
şi le-a pus colivă la căpătâie.

Şi parcă l-ar fi prins în cer cu peceţi,
c'au pogorît şi'n el atunci două vieţi
şi când îl stingea moartea ca pe-o făclie
îl tot aprindea o pasăre, cu apă vie...

Aşa trecea el cu trupul prin viaţă,
pentru a noastră schimbare la faţă,
ca sămânţa ce putrezeşte'n ogoare
să dăruiască pământului floare;

Şi aşa-i pierea'n inimi lumina feţii
ca luceafărul dimineţii
ce şi-a făcut din cerul zilei veştmânt
pentru regina nopţii de pe pământ.

Ion ŢOLESCU

COLIND

Scoală neam din depărtare,
Că'n fereastra dinspre zare
S'a aprins steaua cea mare,
Şi-o duce Domnul prin ger,
Cu toţi îngerii din cer,
Lerui, Doamne, Ler...

Iară'n loc de blând colind
S'aud codrii vechi doinind
Dela Nistru până'n Pind
Că nu-i pace, nici mălai
Cât sunt satele pe plai,
Lerui, colţ de rai...

Plânge, mândra mânăstire,
Ca firul de dor subţire,
Pascu-l hoardele sibire.
Pasc sufletul neamului
Lăcustele iadului.
Lerui, Doamne, Lui...

Ţara scumpă, miorea
Sta'n genunchi şi se ruga,
La Măicuţa Precista,
Cu Pruncul alăturea...
Şi râdeau păgâni mişei,
Că nu-i Dumnezeu cu ei,
Lerui, Doamne, Lei...

Dumnezeu cu geana arsă
Colo'n cer durere varsă
Pentru lumea rea şi'ntoarsă.
Şi-a trimis moarte şi fier
Pentru cruntul temnicer.
Lerui, Mare, Ler...

Iată steaua sus răsare
Dela Tisa până'n mare
Şi nu-i stea, ci mândrul soare...
Neamu'n creste iar s'avântă,
Cântă cerul, neamul cântă.
Lerui, Ţară sfântă.

Vasile POSTEUCĂ

CRĂCIUN LA ASSISI

Fără nici un zgomot a intrat pe fereastră.
Chipul galben şi rotund ca o gutue
părea lipit pe înserarea albastră
aşa cum l-a pictat mai demult Cimabue.

Am crezut că-i un Moş Crăciun pe aici,
fără barbă, neîndemânatec şi mic,
un Moş Crăciun pentru miile de calici
ale acestui veac de nimic.

S'a uitat la focul care pâlpâia cu glas tare
i-a dat bunăseara şi i-a spus "-Frate,
fii lăudat întru Domnul pentru flacăra care
încălzeşte pe omul acesta întristat şi departe.

S'a aşezat lângă mine pe lada de lemne-
flacăra îi juca pe obrazul lunatec-
era plin de frig şi obosit pe semne
căci a rămas tăcut, privind în jăratec.

La plecare mi-a întins o ramură de măslin-
odaia parcă s'a făcut mai înaltă.
A ieşit în balcon şi a călcat lin,
cu piciorul sângerând, în lumea cealaltă.

E seara de Ajun. Bat clopote'ntr'una.
Assisi pe coastă şi ca un om care sue
să apuce în vârful dealului luna.
Mamă, a trecut pe la mine sfântul lui Cimabue!

Vintilă HORIA

Întoarcerea poetului

Dan ZAMFIRESCU

Prefaţa directorului editurii ROZA VÂNTURILOR, la cele două volume de poeme mistico-religioase ale colaboratorului nostru din Franţa, Sergiu Grossu: *"Inscripţii pe un vas de lemn"* şi *"Univers simfonic"*. Lansarea a avut loc la librăria Mihail Sadoveanu din Bucureşti, pe data de 18 Mai crt.

Odată cu ultimul număr al *"Gândirii"* lui Nichifor Crainic (nr.6 din Iunie-Iulie 1944), în al cărui sumar era prezent cu ***Balada omului însingurat***, tânărul poet şi ziarist Sergiu Grossu alegea tăcerea. Presimţea că şi poeziei, ca întregului Neam Românesc şi culturii sale, viitorul le rezervă una dintre acele *"puneri la încercare"* hotărîte de Dumnezeu, cu toată ruga noastră de fiecare zi *"şi nu ne duce pe noi în ispită"*. *Ispita* fiind, în limba română, nu echivalentul latinescului *tentationem* din ***Vulgata***, ci slavonescului *ispîta - punere la încercare, cercetare spre a afla ceva ("ispitiţi Scripturilor")*, fapt pentru care a luat uneori şi înţelesul de *tortură* - formă extremă de cercetare în acelaşi scop.

În cazul nostru, al Românilor secolului douăzeci - dacă ne este îngăduită trufia tâlcuirii hotărîrilor divine - de a afla cât de adâncă şi de răbdătoare este înrădăcinarea în pământul şi cerul între care am fost puşi să vieţuim apocalipsul contemporan. Cât de departe putem păşi fără a ne pierde credinţa şi speranţa în ziua mântuirii, avându-l pe Dumnezeu în gând şi în rugăciune. Toate acestea, pentru a se şti dacă, în urma încercării, putem fi vrednici să *"întrupăm"* pe cea de a treia persoană a Sfintei Treimi, în planul dumnezeiesc de salvare a creaţiei sale din mirajul şi stăpânirea *"marelui degradant"* - Satana. Fiindcă, aşa cum scrie celebrul teolog catolic Thomas Spidlik, *"după cum Iisus însuşi este Logosul întrupat într'o circumstanţă de locuri şi vremuri, ca fiu al unei naţiuni determinate, tot aşa Sfântul Duh se «întrupează» în decursul vremurilor în viaţa feluritelor popoare, şi de acolo se revelează"*.

Poetul care se hotăra să nu mai publice în noua *"orânduire"*, cum va face şi cel al cărui nume ne vine în minte imediat ce-i citim versurile - Vasile Voiculescu -, avea numai 24 de ani. Se afirmase ca unul dintre cele mai promiţătoare daruri făcute întregii culturi româneşti de Basarabia anilor 1918-1944 (cu sincopa dintre Iunie 1940 - Iunie 1941), în scurtul răgaz îngăduit de vremuirile istoriei. Lumina zilei a văzut-o la 14 Noembrie 1920, în comuna Cubolta, judeţul Bălţi, judeţ ce ne-a dat şi pe lingvistul de notorietate universală azi, Eugen Coşeriu. A urmat clasele primare şi liceul în Bălţi, fiind chiar coleg de clasă cu viitorul lingvist. În anul 1938 scoate, într'un număr rămas unic, revista trimestrială *"Flori de stepă"*. În ziua cedării Basarabiei, la sfârşit de Iunie 1940, s'a refugiat împreună cu întreaga familie, în ţara liberă. În perioada 1941-1943 a fost redactor în Direcţia Presei din Ministerul Propagandei, Serviciul Gazetelor, ocupându-se de ziarele *"Basarabia"* şi *"Transnistria"*.

Sergiu Grossu era în 1944, când Nichifor Crainic îl aşeza la loc de cinste printre colaboratorii *"Gândirii"*, un poet afirmat. Publicase în *"Convorbiri Literare", "Revista Fundaţiilor Regale", "Chemarea Vremii", "Familia", "Dacia Rediviva", "Gazeta Cărţilor", "Epigrama", "Viaţa Basarabiei", "Basarabia Literară, "Raza"* ş.a. În 1940, I.E. Torouţiu îi tipărise la Editura *"Bucovina"* primul şi până astăzi unicul volum apărut în România: se intitula ***Muştar*** şi conţinea epigrame. Dar adevăratul destin poetic al celui ce avea să devină unul dintre cei mai reprezentativi poeţi români de inspiraţie mistico-religioasă, din familia de spirite a lui Arghezi, Voiculescu şi Nichifor Crainic, se va hotărî sub cerul întunecat sub care lira sa hotărîse să amuţească!

Fără a face în mod fortuit legătura cu predispoziţiile pământului românesc ce l-a născut şi format pe Sergiu Grossu, nu putem ignora faptul că primul căutător însetat al lui Dumnezeu în lirica noastră modernă, primul poet de autentică inspiraţie religioasă, autor al unui memorabil poem intitulat ***Dumnezeu***, este ***basarabeanul* Bogdan Petriceicu Hasdeu**, deschizător de drum şi aici, ca în atâtea alte direcţii. *El este precursorul şi începătorul acelui proces de regăsire a "dialogului cu nevăzutul" niciodată pierdut de civilizaţia română sătească şi de credinţa ei, dar expulzat, la nivelul "culturii majore" (Blaga), de năvala unei anume "modernităţi" atee de sursă occidentală-franc-masonică, proprie generaţiei "paşoptiste"*.

Privind, acum din perspectiva secolului ce se apropie de bilanţ, la galeria impresionantă de spirite în care s'a întruchipat acest proces deschis în pragul său de Hasdeu şi ridicat la altitudinea gândirii patristice a veacurilor de aur creştine de părintele **Dumitru Stăniloae** - ***nu numai cel mai mare filosof creştin al secolului nostru, cum opinia Heidegger, dar poate cel mai mare teolog al Ortodoxiei dela Moartea lui Grigore Palamas în 1359*** -, vom înţelege de ce prin publicarea, pentru prima oară în ţara sa, a poeziei de inspiraţie mistico-religioasă, ca şi a celei pornite din alte izvoare (dar străbătută de aceeaşi lumină invizibilă şi universal-creatoare), pe care ne-a dat-o Sergiu Grossu, îndeplinim cu mult mai mult decât o însemnată faptă editorială: *întregim imaginea a ceea ce a fost "aventura intelectuală" românească în secolul douăzeci*. Numele său fiind, indiscutabil, menit a se aşeza alături de al lui Vasile Voiculescu, Nichifor Crainic şi Radu Gyr, într'o *constelaţie aparte*, pe firmamentul poeziei române a secolului ce se încheie. Dar care, prin spiritele din familia lor, ne deschid totodată porţile spre ceea ce urmează să fie (sau *"să nu mai fie deloc"*) secolul ce vine!

Dacă Iisus Hristos şi Creştinismul înseamnă esenţialmente "restaurarea Omului" (D. Stăniloae) şi apărarea sa de asalturile "marelui Degradant - Satana" (Malraux), care a luat în veacul nostru chipul totalitarismelor anti-umane şi anti-creştine fără excepţie, fiindcă sunt programatic ANTI-DIVINE, nici un destin poetic şi uman românesc nu a reuşit să întruchipeze, în planul poeziei, dar şi al unui neobosit şi unic MILITANTISM, această luptă supremă a timpului ce-l trăim, ca destinul poetului şi ziaristului de audienţă universală Sergiu Grossu.

După ce îşi ia diplomele, Sergiu Grossu urmează o vreme cursurile Institutului Teologic din Bucureşti, rămas o *"rezervaţie"* de somităţi ale disciplinelor teologice chiar şi după *"reforma învăţământului"*. Va căuta însă o alternativă la noua ordine atee ce se înstăpânea, şi o va găsi în activitatea organizaţiei ortodoxe ***Oastea Domnului***, creată înainte de război de preotul Iosif Trifa, cu binecuvântarea mitropolitului Nicolae Bălan, ca scut al Bisericii Strămoşeşti în faţa multiplelor asalturi la care era supusă. În 1948 această organizaţie ajunsese la 300.000 de membri şi avea o enormă influenţă în masele de credincioşi, întreţinând o veritabilă efervescenţă religioasă, ceea ce a determinat noul regim să o desfiinţeze oficial în 1949, băgându-i pe majoritatea conducătorilor la închisoare, în urma unor procese tipice.

Făcând parte dintre conducătorii ei rămaşi în libertate, dar neînţelegând să se supună ucazurilor, Sergiu Grossu va fi hărţuit de Securitate încă un deceniu, pentru ca în 1959 să fie arestat, anchetat timp de trei luni şi condamnat la 12 ani temniţă grea pentru activitate religioasă interzisă şi pentru subversiune anticomunistă. N'a executat decât teri ani, fiind salvat ca urmare a unui decret de amnistie din 1962.

În acest deceniu are loc evenimentul capital al biografiei omului şi poetului Sergiu Grossu: căsătoria cu Nicolette-Valérie Bruteanu, dintr'o familie de intelectuali, rudă după mamă cu Iuliu Maniu, cu care a lucrat, în clandestinitate, o bună perioadă a războiului. După 23 August 1944, ea activează în P.N.Ţ. şi colaborează, între altele la ziarul *"Dreptatea"*. În primăvara anului 1945 este arestată, mai bine de-o lună de zile, de către proaspăta poliţie comunistă. Odată cu întemniţarea lui Iuliu Maniu şi desfiinţarea Partidului Naţional Ţărănesc, în urma unui odios proces, în toamna anului 1947, Nicolette-Valérie este din nou arestată la 24 August 1949 şi, rând pe rând, va cunoaşte închisorile şi lagărele de muncă comuniste.

Căsătoriţi în Aprilie 1957, soţii Grossu vor fi despărţiţi, în scurtă vreme, de aceeaşi puşcărie din care numai fantastica noastră capaciate de *pozitivare a negativităţii* a putut face o *"binecuvântare"*. În lagărul din Delta Dunării, unde ispăşeşte o parte din *"vină"*, Sergiu Grossu are pur şi simplu revelaţia unei poezii de o factură cu totul nouă în lirica românească, dar înrudită cu tot ceea ce se petrecea atunci în gulagul autohton.

În prefaţa volumului ***Univers simfonic***, ce reuneşte pentru prima oară integral aceste poeme gravate în memorie şi aşternute pe hârtie abia după eliberare, autorul ne explică împrejurările în care le-a alcătuit. Lectura lor, acum, şi mai ales ascultarea lor pe caseta scoasă de *"Electrecord"*, în extraordinara dicţie a autorului însuşi, ne pune în faţa unei creaţii prin care Sergiu Grossu ridică poezia română a închisorilor - capitol insolit al liricii naţionale - la înălţimea şi forţa de persuasiune proprii unor Nichifor Crainic şi Radu Gyr. Ni se dezvăluie, citindu-le şi ascultându-le, o fărâmă din marea taină a supravieţuirii şi biruinţei unui popor menit atunci să fie şters de pe faţa pământului, sau transformat într'o turmă de robi şi vite cuvântătoare. ***Ni se dezvăluie alchimia lui sufletească în "situaţii limită", puterea de a sfărâma carapacea de oţel ce-l sufocă şi de a-i opune "universul simfonic" menit să biruie până la urmă infernul. Cum l-a şi biruit!***

După eliberare, Sergiu Grossu urmează itinerariul tuturor foştilor deţinuţi intelectuali ce n'au acceptat înregimentarea (acceptată, din păcate, la capătul rezistenţei morale, şi de Crainic şi de Gyr şi de alţi idoli ai deţinuţilor): muncă pe şantiere, în fabrici, oriunde nu se avea tangenţă cu materia explozivă a cuvântului, a ideii.

După şapte ani, la 5 Aprilie 1969, exact la un deceniu dela arestare şi condamnare, poetul şi soţia sa reuşesc să obţină - în împrejurările povestite de cartea citată a Doamnei Grossu (publicată sub numele de autor Nicole Valéry) - un paşaport turistic pentru o lună. Acordat ambilor soţi, era o încălcare flagrantă a procedeelor curente de reţinere a unui *"ostatic"* din familie. Fireşte, ei profită de şansa unică oferită, şi rămân în Franţa, ca exilaţi politici.

Astfel începe marea operă comună a cuplului ce face legământul, pe malurile Senei, ca întreaga viaţă de oameni liberi să şi-o consacre cauzei creştinilor asupriţi în lumea apăsată de ateismul comunist. Acest legământ va sta la temelia publicaţiei periodice *"Catacombes"*, care din Octombrie 1971 până în trimestrul IV al anului 1992 va apărea neîntrerupt, timp de 21 de ani, în 239 de numere.

Acest nou destin, început la 51 de ani pe meleaguri străine, va fi răsplătit de Dumnezeu cu clipa fericirii de a vedea măcar o parte din *"imperiul răului"* surpată de gesta creştină a copiilor neamului său. Dar el nu trebue să ne estompeze cealaltă faţă, a *poetului*. Aceea de care încearcă să dea seamă cititorului român volumele ***Inscripţii pe un vas de lut*** şi ***Univers simfonic***, editate de noi.

•••

Chiar în anul când apărea primul număr din *"Catacombes"*, o generoasă asociaţie misionară din Germania Federală (H.M.K.) subvenţionează tipărirea, în 10.000 de exemplare, a volumului ***Pietre de aducere aminte***. El conţine 47 de poezii de inspiraţie religioasă, destinate cititorilor din ţară, cărora asemenea literatură le devenise inaccesibilă. Fostul luptător al mişcării ***Oastea Domnului*** este uşor de descoperit aici, iar destinaţia pedagogic-misionară a volumului este întărită de superba ilustraţie în culori ce-i conferă un statut singular în toată perioada *"Calvarului României creştine"*.

Fără nici o indicaţie de loc, an, editură, purtând şi un pseudonim ca nume de autor (Simion Cubolta), cele 10.000 de exemplare au fost introduse clandestin în ţară şi au circulat intens în *"catacombele"* timpului. Dar nu era vorba doar de un material pedagogic-misionar, ci, de foarte multe ori, de o *veritabilă nouă poezie românească de inspiraţie mistic-religioasă*, numeroase titluri situându-se sub zodia şi la altitudinea artei adevărate. Autorul însuşi va face departajarea lor, atunci când va selecta poemele din primul ciclu - *Taine* - al volumului de faţă. Printre ele figurează şi 15 din cele 47 de texte ce alcătuiau ***Pietre de aducere aminte*** (*Prinos, Abecedarul vieţii, Buretele, Şi'nvăţ, Nuiaua, Ucenicie, De n'ar fi înviat Hristos, Psalm, Tu m'ai făcut, Doar trupul, Să ştii să suferi, La geamul fulguit, Mi-am zidit casa pe stâncă, O rază de soare şi Împlinire.* Ordinea enumerării este a primului volum). Faptul că ele pot să apară, în sfârşit, sub numele adevăratului autor şi într'o carte ce nu se mai ascunde ca un material subersiv, urmărit de poliţie, ne dă într'un fel măsura a ceea ce s'a petrecut cu noi în aceşti din urmă ani.

Este cu atât mai mare bucuria de a fi editorul unor volume menite să marcheze un veritabil *"eveniment"* în viaţa spirituală a noii Românii, a cărei zidire este atât de grea, dar se face implacabil!

Intoarcerea poetului acasă, deocamdată în sufletele tuturor celor ce l-au ascultat, ani de-a rândul, pe undele interzise, este o sărbătoare. Bucuria noastră va fi şi mai mare dacă, într'o zi, îi vom putea spune, aici, la Bucureşti: ***"Bine aţi venit, biruitor împreună cu tovarăşa de viaţă şi cu neamul românesc întreg, Domnule Sergiu Grossu!"***

SERGIU GROSSU

INSCRIPŢII PE UN VAS DE LUT

poezii

Editura ROZA VÂNTURILOR
Bucureşti – 1994

Sergiu Grossu

UNIVERS SIMFONIC

poeme orale create într-un lagăr din balta Dunării

Editura ROZA VÂNTURILOR
Bucureşti – 1994

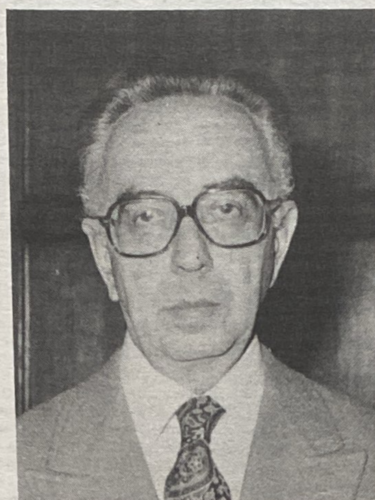
Vintilă Horia

(18/31 DECEMBRIE 1915, SEGARCEA - 4 APRILIE 1992, MADRID)

"DIEU EST NÉ EN EXIL"(1960) "DUMNEZEU S'A NĂSCUT ÎN EXIL"

-III-

Gheorghe RĂDULESCU

Urmare din numărul trecut

Continuă doctorul Teodor: "Ştia puţină grecească, dar l-am înţeles totuşi. Văzuse steaua, recunoscuse semnul, căci venirea lui Mesia făcea parte din tradiţia cultului său. Noul născut, îmi spusese dânsul, era fiul lui Dumnezeu şi Maria îl născuse fără legătură trupească. Căci tânăra femeie se numea Maria iar bătrânul care o însoţea, numit Iosif, urmaş al regelui David, era soţul ei, dar numai cu numele, căci aşa poruncise Dumnezeu prin vocea unui înger.

În timpul convorbirii noastre, se opriră în faţa porţii trei cămile şi trei străini, îmbrăcaţi după portul persan, coborîră şi ne salutară. Ne întrebară, în limba arameeană, dacă Mesia se găsea în această casă, căci veniseră să-i aducă daruri. Erau magi, discipoli ai lui Zaratustra, şi ei călăuziţi de o stea. Cărţile lor vorbeau de venirea Mântuitorului, Astvatereta, fiul lui Zaratustra, care va învia din morţi, va fi judecătorul tuturor oamenilor care au trăit pe acest pământ şi va asigura triumful definitiv al Binelui asupra Răului. După toate semnele, Fiul lui Dumnezeu se născuse şi omenirea urma să intre într'o nouă eră."

De altfel, IISUS CRISTOS, a împlinit adevărul Scripturilor, acest IISUS CRISTOS a fost judecat, batjocorit, scuipat, chinuit, şi răstignit, acest IISUS CRISTOS, care a Înviat cu adevărat din morţi a primit toate pedepsele şi palmele lumii, pentru a uşura omenirea în drumul ei spre mântuire. EL, IISUS CRISTOS, MESIA a fost dela naştere urmărit cu duşmănie pentru ADEVĂRUL DUMNEZEESC de a fi omorît de neterbnicul rege al Iudeii, Irod, însă trebuia să se împlinească Scriptura, ca oamenii să-L cunoască ca MÂNTUITOR şi DUMNEZEU al Lumii, ÎMPĂRAT AL CERURILOR ŞI AL CELOR PĂMÂNTEŞTI.

Masacrul ordonat de Irod împotriva pruncilor a fost de domeniu satanic, umplând lumea de groază, sperând că Îl vor prinde şi omorî pe IISUS, dar Dumnezeu pecetluise drumul în viaţa MÂNTUITORULUI: "Soldaţii lui Irod înconjuraseră satul şi cotrobăiau prin case. Femeile urlau smulgându-şi părul, am văzut pe una care a omorît în faţa mea, cu o piatră pe soldatul care-i străpunsese cu sabia copilul abia născut, căci toţi noii născuţi din Betleem fură ucişi, din ordinul lui Iord."

Vintilă Horia, creştin prin obârşie strămoşească, convins şi fervent credincios, creştin adevărat, prin înţelegerea dreaptă, teologică şi prin întinsa lui cultură, autorul cărţii dă curs liber, pe de o parte momentului istoric, petrecut în timpul existenţei omenirii, iar pe de altă parte, Întruchiparea Mântuitorului în fiinţă omenească, aşa cum au fost previziunile profetice, înscrise în cărţile sfinte. Prin personajele sale, Vintilă Horia ne mărturiseşte mai departe următoarele: "O nouă scrisoare dela Teodor". Spune Ovidiu. "De data asta plină de speranţe". "Sunt iar pe urmele Lui, scrie el. Cercetând mereu am ajuns la un Evreu bătrân, pe care întrebarea mea nu l-a mirat. Ei aşteaptă, de totdeauna, venirea lui Mesia. Mi-a citit aceste pasagii, pe care ţi le transcriu din memorie. Într'una din cărţile lor sacre, pe care o numesc Geneză, şi Cartea Profeţilor, Mesia se va naşte în tribul lui Iuda, din familia Jesser şi mama îi va fi o fecioară. Patria sa va fi Betleem din Efrata (ţi-aduci aminte fără îndoială numele acestui sat unde L-am văzut, abia născut). Va fi fiul lui Dumnezeu, al Dumnezeului atotputernic, va fi regele păcii şi spiritul lui Dumnezeu va fi veşnic asupra Lui. Va fi vindecător de boli, doctor şi Profet, legislator şi rege al noii împărăţii. Va fi preot şi victimă totodată. Va fi vândut pentru treizeci de arginţi, după cum spune profetul Zacharia. Va fi biciuit şi torturat, Îl vor scuipa în faţă, mâinile şi picioarele îi vor fi străpunse şi când va cere de băut Îi vor da fiere şi oţet. Va fi înmormântat în mormântul bogatului. Dar trupul său va scăpa de sub legile trupului şi împărăţia Sa va fi fără sfârşit." Odată cu suferinţele Lui IISUS, Vintilă Horia prezintă psihologia şi concepţiile oamenilor din acel timp, desfăşurând o imagine socială, politică şi morală religioasă deprimantă şi degradantă dar şi perspectivele înnoitoare şi încrezătoare în victoria Binelui, a Păcii şi a Credinţei propovăduite de Cristos. Relaţia pe care o face Vintilă Horia între Zamolxe, ca zeitate unică, spirituală şi adevăratul Dumnezeu, ne conduce cu uşurinţă spre învăţătura credinţei creştine, religie pe care Dacii au adoptat-o cu uşurinţă mai târziu. Nenumărate întrebări şi interpretări s'au făcut referitor la locul naşterii şi existenţei Lui IISUS, cât mai ales referitor la suferinţele pe care le-a îndurat Mântuitorul. Şi în această privinţă răspunsul este realist, adevărat şi sigur. Iată-l: "Dar atunci, pentru ce nu s'a născut aici?" Adică în Dacia. "Răspunsul e uşor de dat: pentru ca destinul Său să se împlinească. Profeţii vorbesc despre o suferinţă şi o umilire. Aici nimeni nu L-ar fi făcut să sufere." Este vorba de Dacia. "Întreg poporul, dela rege la păstori, L-ar fi urmat de îndată. Nimeni nu s'ar fi gândit Să-L scuipe în obraz, nici Să-I străpungă mâinile şi picioarele, iar dacă ar fi cerut de băut, nu I-ar fi dat oţet ci lapte şi miere, şi trăind, n'ar mai fi putut reînvia. Ca să poată suferi şi rămâne fidel istoriei Lui viitoare, S'a născut aiurea, acolo unde va fi imediat transformat în durere."

Şi mai jos, personajul lui Vintilă Horia, Ovidiu, comentează: "Nu vreau să spun că Dacii se vor pune în mişcare, de îndată ce vor afla de venirea Lui, astfel ca noua lege să triumfe, căci asta ar însemna un nou război, dus de data aceasta în numele Lui şi este evident că doctrina Sa va renega războiul şi că războaiele pe care oamenii le vor purta în numele Său nu vor mai fi decât pretexte sub care se va ascunde vechea sete de putere, de dominaţie şi de sânge. Secole îndelungate Dacii îşi vor continua viaţa de astăzi. Oameni civilizaţi şi barbari vor trece peste aceste pământuri şi toţi învingătorii vor fi de fapt nişte învinşi, căci vechea blândeţe a acestor locuri va rodi în sufletele lor; atunci când acest pământ va fi suferit toate umilinţele, călcat în picioare de toţi războinicii lumii, atunci îşi va fi împlinit misiunea sa şi va împărtăşi tuturor celorlalte popoare marele său mesaj. Pământurile pe care le stăpânesc Geţii sunt întinse. Aceste întinderi cunosc nădejdea morţii şi a vieţii viitoare, ca şi puterea Dumnezeului Unic. Trecutul şi viitorul Dacilor fac un singur tot. Cum să nu vezi acest lucru după ce i-ai cunoscut de aproape? Mi-aduc aminte în această clipă de cuvintele preotului: "Vei mai afla şi alte lucruri înainte de a muri". Nu le-am aflat oare? Mă număr şi eu printre aceşti învingători învinşi. Augustus m'a exilat ca să mă facă să sufăr şi am suferit. Dar ştiu acum că Roma, această Romă care era, la începutul suferinţelor mele, oglinda tuturor gândurilor, nu se află la răscrucea tuturor drumurilor de pe acest pământ, ci altundeva, la capătul unui astfel de drum. Şi mai ştiu că Dumnezeu s'a născut, şi El, în exil". Dragostea adevărată pune întrebări şi probleme, le pune, pentrucă Dumnezeu ne-a deschis poarta spre libertate, prin care omul trecând îşi poate alege calea pe care vrea s'o urmeze, calea Binelui sau a Răului, căci acestea îi stau în faţă, despărţindu-se lumina de întuneric, cei care au sufletul plin de dragoste şi de dăruire vor călători spre Împărăţia Adevărului, iar cei răi spre dominaţia infernului.

În Dumnezeu trebue numai să crezi cu adevărat şi paşii te vor conduce cu dragoste şi credinţă spre ieslea celui născut pentru răscumpărarea şi mântuirea noastră. Scrisoarea Artemizei, una din curtezanele lui Ovidiu, ne va desfăşura firul acţiunii unei mărturisiri înţelepte şi sincere, de care poetul avea atâta nevoie în acele momente: "Căci Dumnezeu, adevăratul şi singurul, cel de care vorbeau Geţii, s'a născut printre noi. Ai auzit vorbindu-se despre asta? Preoţii tremură şi vrăjitorii se ascund. Nimeni nu îndrăzneşte să-şi arate bucuria, căci se aşteaptă minuni şi El nu s'a arătat încă. Se spune că s'ar găsi în Iudeea. Singurii care se bucură, deocamdată, sunt cei care suferă şi cei care visează. Ceilalţi îl ignoră, Îl vor ignora mereu, chiar după venirea Sa.

Îţi dau această veste, fiindcă ştiu că îţi va face plăcere. Nu ştiu mai mult. Se spune că Se va mai numi Mesia sau Mântuitorul şi că Va judeca omenii şi că Împărăţia Sa nu va avea sfârşit. Cei care vorbesc şi care sunt puţini la număr, căci cei mulţi nu se interesează de astfel de lucruri, ocupaţi cum sunt de arginţii şi ambiţia lor, spun că Dumnezeu, după vechile cărţi ebraice, se va lăsa omorît de oameni şi că Va suferi ca orice condamnat. Crezi că astfel de lucruri sunt cu putinţă? Nu ştiu să-mi răspund la anumite întrebări. Oare vom creşte mereu în putere, odată cu defectele, cu cruzimile, cu plăcerile noastre şi cu această ură împotriva a tot ceea ce ne depăşeşte? Atunci, te întreb, pentru cine va veni El?"

Că Piatagora a avut o înrâurire asupra conştiinţei lui Ovidiu, se întreabă Vintilă Horia, asupra credinţei nemuririi sufletului, nu ştim, este destul că dezlegând tainele reale şi adevărate ale nemuririi sufetului nu putem să nu le legăm de Dumenzeul Unic: "Deci sufletul scapă de moarte. Ştiam. De unde? Cine mi-a spus-o, căci Pitagora, în aceste versuri, sunt eu? Un alt eu care se ascundea în spatele existenţei de toate zilele şi care apărea din când în când ca să scrie despre Zeul care mă face să vorbesc şi despre nemurire. Toată opera mea n'a fost decât un ecou al timpurilor străvechi, al vechimii lumii, dela Medeea până la Metamorfoze, dela Ars amandi până la Faste. Cântam trupul, plăcerea, groaza, Zeii, toate aceste mici realităţi care se sfarmă azi sub povara Zeului unic, pe care Dacii şi Evreii Îl cunoscuseră şi adoraseră. Părerea mea despre nemurire era următoarea: "Şi nimic nu moare, credemă, într'o lume atât de vastă, dar totul ia forme diferite şi noi". Principii pe care Lavoisier le va consacra teoriilor sale. "Ceea ce se cheamă naştere este de fapt începutul unei alte stări faţă de cea anterioară, iar moartea, sfârşitul acestei anumite stări. O parte poate fi dusă într'un loc, altă parte aiurea, totuşi suma acestor părţi rămâne veşnic constantă". Metamorfoza era astfel secretul prin care explicam, după învăţăturile lui Pitagora, nemurirea sufletului.

Nu putem concepe nemurirea veşnică, neschimbătoare, mai presus de viaţa trupurilor. Deci nu planăm "printre aştri", ci foarte jos printre părerile contemporanilor şi predecesorilor. Eram un fel de profet al trecutului. Această constatare mă dezamăgi. Hotării deci să-mi continui cercetările şi încăpăţânarea mi-a fost răsplătită, găsind, în cartea a XIV-a, povestea păsării Phoenix, cea care, la fiecare cinci sute de ani, renaşte din propria cenuşă. Nu era vorba de o adevărată metamorfoză, nici de o metempsihoză, căci pasărea rămâne mereu ea însăşi, fără să moară vreodată, fără să devină altceva decât ce' a fost, în veşnicie.

Nu e oare simbolul sufletului omenesc şi în acelaşi timp al omului nou, care se pregăteşte să renască din cenuşa secolului nostru? Nu mai aştepta decât vântul lui Dumnezeu pentru a-şi lua zborul". Şi ficţiunea povestirii se desfăşoară apoi printr'un vis, printr'un vis în care spaima nu-l părăseşte pe eroul lui Vintilă Horia, căci atât de puternic şi persistent a putut pătrunde senzaţia urmăririi şi a urmăritorului în subconştientul personajului, încât peste tot, ori unde, simte halucinant cruzimea criminalului. Urmărire pe care Ovidiu, Vintilă Horia şi în special IISUS, toţi trei exilaţii sunt sortiţi fie în imaginaţie, fie în realitate ca IISUS CRISTOS, să fie loviţi de aceeaşi răstignire.

"Dar casa mea nu mai există, nimeni nu-şi mai amintea de ea, oamenii mă priveau cu ochi de poliţist, arestarea devenea iminentă. Cum putusem să părăsesc Tomisul, pentru a veni aici, când regimul nu se schimbase şi nimeni nu se gândea să-mi acorde iertarea? Vedeam Tomisul ca pe locul cel mai sigur din lume, oraşul libertăţii şi fericirii. De ce îl părăsisem? Unul începuse să strige arătându-mă cu degetul: "E Ovidiu, exilatul, arestaţi-l". O luam la goană, dar glezna mă durea, cădeam cu mâinile în canal şi apa murdară mă împroşca, mă orbea, mirosea a urină de cal, eram pierdut." Obsesiile zdrobeau cu adevărat omul, imaginaţia, subconştientul sufereau trauma pericolului, a distrugerii, lucru atât de evident înfăţişat de Vintilă Horia, el, Românul exilat, chiar dacă similitudinea este doar o ficţiune a creatorului. "Mă trezii, gâfâind, epuizat de goană şi de frică. Mă sufocam. Mă dureau toate încheieturile. O chemai pe Dochia, încă năucit de somn. Nu-mi răspunse nimeni. Eram singur." Dar şi centurionii puteau fi îmblânziţi (poate şi unii securişti), unii aveau chiar chemarea şi harul lui Dumnezeu, ca tâlharul răstignit alături de Cristos.

Convorbirea lui Ovidiu cu centurionul Lucius Sisena demonstrează acest lucru, căci dragostea şi învierea lui IISUS în lume a pus multe înterbări şi a frământat oamenii mai cu seamă pe acei care aşteptau o dezlegare, o reînviorare, o cunoaştere profundă a situaţiei prin venirea lui CRISTOS, care însemna dragoste, iertare şi înălţare a sufletelor spre Dumnezeu. Iată convorbirea lui Ovidiu cu Centurionul Lucius Sisena:

"O "Ars amandi", trecută prin mintea mea de acum n'ar mai fi cu putinţă. Ne trebue noi cuvinte, o nouă viziune despre viaţă şi o nouă religie ca să găsim posibilitatea de a crea un nou limbaj şi să exprimăm ceea ce oamenii de azi trăiesc în fundul suflelor dar ceea ce, din ignoranţă, nu pot să exprime prin argumente şi cuvinte. Am scris despre dragostea care există într'o lume pe cale să se sfârşească. Poeţii aşteaptă vestea naşterii lui Dumnezeu pentru a scrie cărţile unor vremi care vor fi închinate dragostei". Mă privea uimit. Nu se aştepta la profeţii. Poate nici nu le voia, căci cu toate suferinţele îndurate se simţea într'ale lui printre prăbuşirile obişnuite. Dar eram poetul său şi venise să mă audă." Este vorba de centurionul Lucius Sisena. - "Şi crezi că un nou zeu va apare în Olimp? S'a şi născut? Ştii poate ceva despre asta? - "Da. S'a născut... - "Unde? - "În exil. Şi i-am povestit ce ştiam despre El. Totul trebue luat dela început în această lume."

Cartea lui Vintilă Horia se încheie cu încercarea lui Ovidiu să fugă din Tomis (bineînţeles imaginar), spre centrul regatului dac, spre ţara lui Zamolxe, ţară care încă era liberă, o încercare de vis ori chiar în realitate, a unei evadări din strânsoarea cătuşelor care nu se vedeau, dar se simţeau, căci Vintilă Horia, exilat, încărcat de poveri, de gânduri şi creaţie, plutea deznădăjduit peste pământuri dacice şi romane, fiind şi el un Ovidiu descoperitor al lui Dumnezeu, care i-a urmat drumul şi trecerea spre necuprins. Prin cartea sa, Vintilă Horia a ridicat CRUCEA lui CRISTOS peste întinderi văzute şi nevăzute, a descoperit ADEVĂRUL, arătându-l lumii atât de însângerată, chinuită şi - îngenuncheată, l-a descoperit cu adevărat pe DUMNEZEU.

■

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

Doina Ieremia Safirescu

Cu o aripă

Remesianul
Münster 1994

Miercuri 7 Iunie 1995, la Librăria Academiei din Calea Victoriei, a avut loc reușita lansare a volumului de versuri *"Cu o aripă"* a regretatei poete Doina Ieremia Safirescu plecată la cele veșnice pe 13 Decembrie 1987, în vârstă de numai 49 de ani.

Doina Ieremia Safirescu a urmat cursurile Facultății de Medicină din București între 1956 și 1962, profesează ca medic la diferite spitale din capitală, iar în 1963 ocupă postul de cercetător la Institutul Cantacuzino.

Din cauza unei necruțătoare boli, renunță la mult îndrăgita-i carieră medicală în anul 1965. Din 1965 se va dărui trup și suflet poeziei, fiind perioada cea mai creativă din viața ei. În 1975 publică la *"Litera"* o plachetă de treizeci de poezii sub titlul ***"Simetrii"***.

Volumul ***"Cu o aripă"*** a fost publicat în editura *"Remesianul"* din Münster prin grija făclierului iubitor de slovă românească și cuget creștin, Părintele Mihai Caităr. Tot sfinția sa s'a îngrijit și de lansarea cărții. A fost un succes marcant, subliniat de Radio București prin generozitatea a trei emisiuni dedicate poetei. Una dintre ele a fost o selecție din respectivul volum, poeziile fiind interpretate de o actriță bucureșteană.

În România postdecembristă, în majoritatea cazurilor, numai subcultura este o afacere bănoasă. Poezia e un lux, o aventură și o jertfă, pe care numai puține edituri printre care și *"Remesianul"* din Münster și-au permis riscul orizonturilor pure și inaccesibile.

Primesc foarte multe cărți de poezii din România. Mi se face milă de condițiile grafice în care apar adevăratele cărți de poezii. Admir curajul autorilor. Ei cred. E credința care mântuiește, transformă și prin lupta lor duc lumea spre restaurarea paradisiacă.

Cartea Doinei Safirescu e un lux din toate punctele de vedere. Grafic, stihul poetei este primit într'o solemnitate de catedrală. Coperta în culori și ilustrația lui Johann Untch sunt adevărate poeme.

În cuvântul înainte semnat de Andrei Brezianu din Washington este surprinsă exact subtilitatea lui Rilke a Dumnezeului lui Isaia care suferă în fiecare ființă umană. Într'o seară, Maica Theresa îi spune unei călugărițe tinere ce o ajuta: *Vino să-ți arăt pe Iisus suferind!* Și intrând în salonul de spital i-a arătat bolnavii. *"Și când îți trebue ceva, nu-i nimeni, / când dibuiești, nu îți dă nimenea să bei."* Suferința. Știința nu are nici un răspuns ce este. Niciodată nu a putut să o măsoare. Filosofia ***caută*** un fel de metru lexical. Cuvinte. Creștinismul o definește ca Rilke și Mother Theresa: *"Vino să-ți arăt pe Iisus suferind!"*

Citez pe Brezianu: *"Singularitatea acestui volum de poezie provine, printre altele, prin faptul că se constituie într'un act de postumă restituție. În România ei natală, Doinei Ieremia Safirescu (1938-1987) nu i s'a îngăduit să-și exprime prin tipar conturul integral al rostirii sale, o rostire trăită dureros, preț de aproape două decenii, sub semnul fizic al jertfei și suferinței."*

Cele patru cicluri de poezii sunt precedate de desenele realizate de Johann Untch, în care artistul caută să surprindă chintesența simbolică din lirica safiresciană.

1. ***Zbor.*** Desenul reprezintă două mâini înălțate spre soare. Nu e nimic teatral, ci dimpotrivă e o surprindere a lor într'un act de rugăciune sau de zbor, degetele celor două mâini fiind arcuite după forma unei inimi nevăzute. O ține spre a o putea oferi. O înalță direct soarelui din miezul zilei, dar nu o dăruiește până nu o învață sacrul dans de lumină al Soarelui ca Mire aflat la punctul nadir. Cele două mâini devin simfonie încărcată de simboluri până la un paroxism paradoxologic. Dacă soarele care este în poziția de amiază de ce totul este prezentat pe un fond întunecat? Și profunzimea celor doi, artistul și poetul, își găsește sursa în teologia apofatică a lui Dionisie Areopagitul cu acel *"întuneric ultra-luminos"*. Și acum să urmărim sugerarea din desen pe text: *"Mi-au înlănțuit glezne / Mâinile aripi au zburat // Mi-au înlănțuit aripi / Ochii lăstuni au zburat // Mi-au înlănțuit pleoape / Gândurile-cântec au zburat / Mi-au înlănțuit gânduri / S'a'nălțat Cel Născut din Zburător / Și tot zburam..."* ***(Și tot zburam****, p.14).*

Poeta folosește majuscule și nu ghilimele. *"Cel Născut"* este Emanuel întrupat din Duhul Sfânt, sau Spiritul Sacru. În teofania botezului primit dela Ioan Botezătorul în Iordan se ajunge la nadirul revelațional al supremei taine a lui Dumnezeu. Este unul și în trei persoane. Fără a fi trei dumnezei. Dumnezeu-Cuvântul este în Iordan. Dumnezeu-Tatăl al Cuvântului din ceruri îl declară: *"Acesta este Fiul Meu"*, iar Sfântul Duh ca Dumnezeu apare deasupra lui Hristos în forma simbolică de Porumbel, de Zburător. Este *"Pasărea sfântă"* a lui Blaga ca *"întruchipată în aur"*, cum citim în dedicație, de sculptorul C. Brâncuși: *"Pasăre ești? Sau un clopot prin lume purtat? / Făptură ți-am zice, potir fără toarte, / cântec de aur rotind / peste spaima noastră de enigme moarte."* Și ca în poezia Doinei Ieremia Safirescu sau desenul simbolic al lui Johann Untch forma mâinilor ca *"zbor"*, potirul fără de toarte întruchipează *"pasărea sfântă"* care: *"Din văzduhul boltitelor tale amiezi / ghicești în adâncuri misterele. / Înalță-te fără de sfârșit / dar să nu ne descoperi niciodată ce vezi."*

Este precauțiunea pe care doctorul Ion Ladea o adresa poetei: *"Ce pot spune! Mă bucur în tăcere. Acum dar rămân aceste trei: Sfințenia, poezia și filosofia, dar cea mai mare dintre ele Sfințenia este. Cântarea este însă tămâia, fumul de jertfă, gestul iubirii. Și ea este înainte de filosofie și va dăinui după aceea."*

După ce am recuperat adevăratul sens de mare adâncime al *"Zburătorului"* la care se referă poeta, revenim iarăși la Rilke ca poet al *"zborului"* îndrăznind o comparație, amândoi folosind ca metodă literară infinita dăruire Creatorului: *"Privirea stinge-mi-o: Te pot zări, / urechea'nchide-mi: Te pot auzi, / și fără de picioare vin la Tine / și fără de gură Te implor, divine! / Frânge-mi chiar brațul: Te voi ține sus / cu inima mea, precum cu o mână, / inima ține-mi: creierul va bate / și creierul de-mi arzi în flăcări, până / și'n sângele-mi Te voi purta, ca'n toate."*

2. ***Jocul cu păpușa.*** În desenul lui Untch, dacă privim cu atenție, observăm că nu sunt aceleași mâini din primul desen care erau ale unei singure persoane. Aici avem două mâni drepte, orientându-se după poziția degetului mare, înălțate deasupra capului, oprite una în fața alteia, hipnotizate, oglindindu-se una în cealaltă cu frica de cunoaștere. *"Am pus inima să vorbească / Nimeni n'a răspuns / În palma întinsă s'a stins / Cu glasul uscat pe buze / Unde ești?"* (**Căutarea**, p.39). Și iarăși: *"I-a fost dat / Omului / Sfințenia // Și i-a fost frică / Singur / Neînțeles // Și din iubire / S'a întregit / Când și când / Era unul / Erau doi // Și iar unul / Neînțeles / Fără sfințenie."* (**Când și când**, p.41). Și comentariul explicativ al amândurora: *"Trezește-te / Sufletul meu adormit / Ți-oi săruta ochii / Cerșetori în lumină, / Trezește-te!"* (**Cântec de răsărit**, p.46).

După un titlu atât de semnificativ cum este *"Cântec de răsărit"* de ce poeta își intitulează ciclul *"Jocul cu păpușa"*? De ce nu primul? Pentrucă este inclus în al doilea. Blaga avea un poem *"Trei fețe"*: *"Copilul râde: / înțelpciunea și iubirea mea e jocul!" / Tânărul cântă: "Jocul și înțelepciunea mea-i iubirea!" / Bătrânul tace: "Iubirea și jocul meu e'nțelepciunea!"*

Dela *"jocul"* lui Blaga să citim *"Jocul cu păpușa"*: *"De ce mă'ncătușați / Rând pe rând / Fără lanțuri / Și pregătiți rugul? // N'am isprăvit / Dansul Ilenei Cozânzene / Lăsați-mi păpușa / Inima n'a învățat încă / Jocul de-a jertfa."*

Jocul cu păpușile este starea paradisiacă a copilului care se joacă creativ într'o nostalgie a paradisului, folosind termenul lui Nichifor Crainic ca definiție a actului creativ.

3. ***Jocul de-a prinselea.*** Cu *"Jocul de-a prinselea"* încetează jocul semnificând setea de cunoaștere a Ilenei Cosânzene și acum inima începe să învețe și să se pregătească pentru *"jocul de-a jertfa"*. Începe *"urmărirea"* ca un joc de-a prinselea: *"-Auzi? ne urmăresc / Se apropie pașii, / -Aruncă copile piatra / Să crească un munte! / Aruncă pieptenul / Să crească o pădure! / Aruncă inima / Să-ți piardă urma / Sări! Nu te teme, peste marginea zilei / Privește înapoi! A incremenit / Umbra cu copite lungi!"* Desenul lui Untch este la fel de sugestiv. O mână disperată se întinde spre Cer, o mână delicată de femeie înhățată de o mână dreaptă coborînd perpendicular de Sus. Dramatismul de a-și salva ființa iubită se vede din încordarea venelor pentru a o smulge din gura morții.

E interesant de a analiza minuțiozitatea de giuvaergiu a artistului. Mâna dreaptă de femeie apare ca o bisectoare a unghiului drept din stânga desenului agățându-se de Mâna de Sus coborîtă perpendicular. Este prinsă din *"zbor"*. Și la propriu și la figurat. Dacă privim la încheietura brațului deducem mișcarea unei persoane care privea în urmă: *"Privește înapoi! A încremenit / Umbra cu copite lungi!"*

Citind poemele din ciclul *"Jocul de-a prinselea"* nu putem să nu amintim de poemul *"De-a v'ați ascunselea"* al lui Arghezi. Și totuși, deși între poeți nu se fac comparații, poemele fiind ca munții fiecare sărutând cerul, ***"Urmărirea"*** de Doina Ieremia Safirescu m'a emoționat mai mult. Emoția este ceva subiectiv care se prinde pe frecvența de unde scurte.

În fața morții ea nu *"se ascunde"* ci se joacă *"de-a prinselea"* cu ea.

4. ***Logodna.*** Prin ceață și nouri, în desenul lui Untch, brațul mâinii drepte se îndreaptă perpedincular Cerului. E ceva ca în muzica lui Bach. Totul e grav. Magnific. *"În lumină, cu brațe răsfirate, / Cuprinde cerul tot, / Iar marginea fără stele a nopții / Joacă molcom pe la poale, în adiere // Gândea mesteacănul / Să prindă calea soarelui / Cunună să-i anine în creștet / În vălul de raze să-și dezmierde goliciunea // I se închină pământul la picioare / Nevăzute șuvoaie țes condurii de argint / pentru logodnă, cum era sortit / În cântecul nunții de-apoi. // Când l-a'njunghiat fulgerul / Prin cele o sută de cercuri / Adunate cu grijă, an de an, / Dansul brațelor a scurmat liniștea / O singură dată / Și astfel s'a împlinit sorocul."* (**Logodnă**, p.106).

E aceasta o poezie fatalistă? Structura acțiunii este similară cu cea a *"Mioriței"*. Unii amatori au declarat *"Miorița"* ca fiind cea mai fatalistă baladă a neamului românesc. De ce? Păstorul, zic ei, se lasă ucis. Dar această afirmație e o interpretare *"lăutărească"*, iar nu pe text. În text miorița prooroceşte sfârșitul pământesc al păstorului: *"La apus de soare / Vor să te omoare"*. O proorocie nu poate fi schimbată pentrucă atunci nu ar mai fi un ***"pro+orao"***. De asemenea, ei nu observă o subtilitate în proorocia mioriței. Ea nu zice *"au să te omoare"*, ci *"vor să te omoare"*. O diferență diametral opusă. Una din cele mai autentice interpretări o găsim în piesa de teatru *"Miorița"* a lui Valeriu Anania în care păstorul este ucis mișelește. Dar acest *"vor să te omoare"* e mult mai profund de cum apare la prima vedere. Că-l vor ucide fizic, e simplu printr'o lovitură dată din spate, dar ei **vor** ca să-l omoare complet. Să-i șteargă *"numele de pe cruce"* ca în interpretarea lui Sadoveanu în romanul *"Baltagul"*. Ce sfat ne-ar da *"antifataliștii"* când i se proorocește că *"vor să te omoare?"* Cum să procedeze? Să se dea cu fundul de pământ și să țipe: *"Nu vreau să mo-o-o-or?"* Profeția morții e făcută. Dar moartea fizică nu este totul. Metabolic, omul ca ființă biologică își moare o sumedenie de morți fizice, dar ca ființă umană, ca *"chip și asemănare"* a lui Dumnezeu, adevărata moarte este cea spirituală. Pomul care nu a rodit Cuvântul. Psihologia păstorului mioritic superb a fost prinsă de Radu Gyr: *Și dacă pică tot mai des / din mine câte-o creangă frântă, / în vârfuri sus, grădina cântă / și-așteaptă marele cules. // Sunt Doamne copt pentru cules!"*

Păstorul este simbolul Păstorului scris cu majusculă. Metabolismul *"Și dacă pică tot mai des / din mine câte-o creangă frântă"* ca prefigurare prin sumedenia morții fizice, culminând cu ultima ca prag de trecere, se lovește de interogativul paradox al Sf. Ioan Gură de Aur: *"Unde-ți este moarte boldul?"*

Păstorul din Biblie vorbește *"fatalist"* de moartea fizică: *"Dărâmați templul acesta și în trei zile îl voi ridica din nou!"*

La fel în *"Miorița"* găsim pe *"De trei zile'ncoace"*, adică spre noi, spre timp, spre moartea fizică, punctul de unde va începe moartea ca nuntă. Ca Învierea. Ospățul de nuntă al *"marelui cules"* când *"în vârfuri sus , grădina cântă / și-așteaptă marele cules."*

La poezia *"Logodnă"* a Doinei Ieremia Safirescu personajul de translație al simbolului mioritic este mesteacănul. Fizic are aceeași soartă a personajului din balada românească. *"I se închină pământul la picioare / Nevăzute șuvoaie țes condurii de argint / Pentru logodnă, cum era sortit / În cântecul nunții de apoi."* Fulgerul îl înjunghie. Dar această *"nuntă de apoi"* nu este moarte, ci profeție: *"Cum era sortit / în cântecul nunții de-apoi"*.

În *"Miorița"* păstorul intră pe tărâmul morții, o cucerește și o transfigurează ca prag de trecere.

La fel în poezia Doinei Safirescu. Totul devine o transcendență luminoasă, regăsirea, acel *"dansul brațelor"* care *"a scurmat liniștea"*, marele scandal al paradoxului când *"s'a împlinit sorocul"*. Cel care poate oferi lui Thanaos sfidarea cu *"dansul brațelor"* nu poate fi îmbrățișat de moarte. *"Și astfel s'a împlinit sorocul."* Această *"plinire a timpului"* ca *"soroc"* ne duce la intraductibilul *"kairos"* din vechea limbă greacă. E timpul calitativ. Vecin cu veșnicia. Acel *"o singură dată"*. Atins doar *"cu o aripă"*.

Dumitru ICHIM

BISERICA CREŞTINĂ

GÂNDURI DE CRĂCIUN

—Pr. Gh. CALCIU—

Raportul cel mai însemnat gândit de om este cel faţă de Dumnezeu. În înţelegerea acestui raport, raţiunea umană, care lucrează cu elemente cantitative, ne ajută foarte puţin să ne ridicăm la o aprehensiune reală a situaţiei noastre faţă de Dumnezeire. Diferitele confesiuni creştine caută să soluţioneze problema esenţială a omului în moduri diferite. Cele mai multe secte introduc elemente raţionale, prin care încearcă să explice de ce trebue să ne botezăm, de exemplu, la maturitate şi nu în copilărie, sau de ce trebue să ţinem Sâmbăta şi nu Duminica, sau uzează de elemente de credinţă suspect de simpliste şi apodictice ca cele invocate de penticostali, care cred că numai ei se mântuiesc şi că dacă nu vorbeşti în limbi nu intri în rai.

Pentru deişti, soluţia raportului se face simplu şi tot pe elemente raţionale: Dumnezeu a creat lumea şi pe om, i-a dat legi şi reguli şi apoi s'a retras în splendida izolare a măreţiei Sale, nimic ne mai interesându-l, nici măcar omul.

În realitate, raportul nostru faţă de Dumnezeu este atât de complicat şi de greu de înţeles, încât suntem la fel de neştiutori despre el la începutul vieţii, ca şi la adânci bătrâneţi. Pentrucă este un raport dintre infinit şi finit, în care infinitul înglobează finitul, dar el nu rezultă din înglobarea la nesfârşit a finitului.

De aici, raţiunea noastră se încurcă: în fapt, nu este nici un fel de legătură organică între noi, ca finit şi Dumnezeu, ca infinit. Ontologia divină nu are nimic de-a face cu ontologia umană. Atunci, care este punctul de încheietură dintre Dumnezeu, ca absolut şi noi, fiinţe relative. Dela acet punct, mintea nu ne mai ajută. Numai credinţa. Fiindcă încheietura dintre noi şi Dumnezeu se face prin Iisus Hristos. În mod paradoxal, Dumnezeu cel necuprins devine mărginit, se întrupează în condiţia noastră umană şi împrumută firea noastră fără a pierde nimic din atributele Lui divine de infinitate şi libertate.

Fericitul Augustin era foarte chinuit de incapacitatea lui de a înţelege infinitatea divină, pentrucă folosea raţionamentul. Plimbându-se odată pe malul mării, a văzut un copil care căra cu o găleată apă din mare şi o vărsa într'o groapă pe care el o săpase în nisip.

- *Ce faci acolo?* l-a întrebat Fericitul Augustin.

- *Mut marea în această groapă*, i-a răspuns copilul.

Augustin a înţeles că, oricât de absurdă ar fi fost acţiunea copilului, încercarea lui de a înţelege raţional pe Dumnezeu era mult mai absurdă, pentrucă voia să înghesuie absolutul în mintea lui omenească, îngustă.

Şi totuşi, cum a fost posibil ca Dumnezeu, Neîncăputul, Nemărginitul, Atemporalul să încapă în om? Aici este lucrarea iubirii divine care depăşeşte limita înţelegerii şi deschide sufletul pentru acceptarea adevărurilor suprafireşti, a antiraţionalului, a absurdului.

"Pe când erau ei acolo (Iosif şi Maria în Nazaret) ***s'a împlinit vremea când trebuia să nască Maria. Şi a născut pe Fiul ei cel întâi născut, L-a înfăşurat în scutece şi L-a culcat într'o iesle, pentrucă în casa de oaspeţi nu era loc pentru ei."*** (Lc. 2: 6-7).

Simplitatea acestei relatări, care pare cea mai banală relatare despre o naştere oarecare, ia proporţii divine, dincolo de universal, pentrucă ***"deodată, împreună cu îngerul*** (care se arătase păstorilor), ***s'a unit o mulţime de oaste cerească lăudând pe Dumnezeu şi zicând: Mărire lui Dumnezeu în locurile prea înalte, pace pe pământ între oameni bună învoire."***

Omenescul cel mai simplu, aproape banal, se uneşte cu divinul sublim în această coborîre a lui Dumnezeu spre noi, ca pe noi spre înălţimea lui să ne ridice. Valul infinit al iubirii divine se revarsă peste omenire, o veche făgăduinţă se împlineşte şi ceea ce fericitul Augustin crezuse cu neputinţă, devine posibil prin lucrarea de sus în jos a lui Dumnezeu: infinitul încape în finit, eternul în temporal, spiritul absolut în fragila carne umană. Dumnezeu întrupat prin iubire se pogoară până la cele mai de jos ale lumii, se naşte într'o peşteră, pentrucă nu existase în tot Nazaretul un loc în care Fiul dumnezeiesc să se nască. El vine în lume din înălţime absolută, la talpa cea mai de jos a omenirii, asumându-Şi dela început condiţia umană cea mai umilă, aşa cum, mai târziu, îşi va asuma toată suferinţa noastră, ispăşind prin inocenţa lui totală păcatele tuturor generaţiilor trecute şi viitoare.

Marea a încăput în groapa săpată în nisipul ţărmului.

Îngerii au înţeles şi i s'au închinat celui culcat în ieslea vitelor; păstorii au înţeles, în simplitatea lor, pentrucă i-a vestit îngerul, dându-le şi un semn:

"Iată semnul după care Îl veţi cunoaşte: veţi găsi un prunc înfăşat în scutece şi culcat într'o iesle." (Lc. 2: 12).

L-au cunoscut magii, pentrucă au descifrat taina naşterii în ascunsul sens al mersului astrelor şi au venit la El cu aur, smirnă şi tămâie, omagierea simbolizând pe împăratul ceresc şi pământesc.

Iudeii nu L-au cunoscut. Nici atunci, nici mai târziu, nici acum. Sau chiar dacă au Ştiut de El, nu L-au cunoscut pentrucă L-au urît. Numai iubirea cunoaşte cu adevărat. Iubirea, mai mult decât raţiunea, are o funcţie epistemologică adâncă.

Ne trebue inocenţa şi puritatea ca să pătrundem sensul acesta adânc şi misterios al întrupării divine. În faţa necunoscutului ceresc, acest neant al dumnezeirii pentru sărmana noastră înţelegere, omul este absolut la fel de nerecunoscător, fie că se botează ca prunc, fie că se botează ca adult. Fiecare ne naştem ca Hristos şi cu Hristos, într'un mister de nepătruns, dacă nu avem iluminarea harului. Adam cel dintâi a apărut ca om matur, dar inocenţa lui era de copil, pe care a maculat-o prin raţiune. Adam cel de-al doilea, prin care lumea este recreată în ordinea mântuirii - Iisus Hristos - se naşte ca prunc necunoscător mergând spre purificarea omenităţii Lui cu fiecare pas, cu fiecare an, până la suprema jertfă.

Cred că cel mai simplu şi cel mai complet au înţeles strămoşii noştri Naşterea sfântă. Pe cerul lumii româneşti, de fiecare Crăciun, îngerii Domnului zburau *"cu flori de măr în mână"*, vestind păstorilor din Carpaţi că s'a născut Fiul lui Dumnezeu, şi totdeauna semnul era acelaşi: Un prunc înfăşat în scutece, culcat într'o iesle.

"Şi pământul peştera celui Neîncăput aduce..."

Este vremea să ne întoarcem la inocenţa noastră iniţială. Este vremea să facem din inima noastră peştera sacră în care Hristos se naşte în mod tainic şi neînţeles. Să treacă pe cerul inimii româneşti corul cetelor de îngeri cântând mărirea lui Dumnezeu şi buna înţelegere între oameni. Să deschidem casa de oaspeţi ca Iosif şi Maria, să poată intra pentru a naşte pruncul mereu şi mereu în inima neamului românesc, în gingăşie şi iubire.

Vântul bate
Nu-L răzbate,
Neaua ninge
Nu-L atinge.
Lăudaţi
Şi cântaţi
Şi vă bucuraţi!

Să fi uitat noi răstimpul de bucurie al sărbătorilor? Să se fi învârtoşat inima noastră ca inima Iudeilor care L-au ucis pe Hristos? S'a pustiit sufletul nostru de orice simţire? La Naşterea lui Iisus este timpul cercetării noastre. Crăciunul zăpezilor de argint. Dar acum Hristos se naşte şi noi toţi ştim aceasta.

Lăudaţi şi cântaţi
Şi vă bucuraţi!

O VIZITĂ ISTORICĂ:

P.S.SA, EPISCOPUL VIRGIL BERCEA, VICAR AL EPISCOPIEI BLAJULUI VIZITEAZĂ STATELE UNITE

- INTREVIU LUAT DE ION HALMAGHI-

Urmare din numărul trecut

Încetul cu încetul, se măresc şi posibilităţile de a mai trimite tineri la studii înalte, în străinătate, nu numai la teologie ci şi la alte discipline. Apoi, am spus mai sus sunt şi surorile, sunt fraţii la diverse mânăstiri, care s'au deschis, sunt diverse congregaţii, care au venit din străinătate, şi care este foarte frumos că şi-au însuşit ritul nostru, ritul greco-catolic; şi sunt la Blaj surori care au învăţat limba română după un an de şedere aici. Acestea ştiu să cânte liturghia noastră, şi lucrează fantastic de mult. Le plac foarte mult copiii. Este o mare speranţă. În acelaşi timp, pentru Seminariile deschise, sunt Bibliotecile seminariale, care se întregesc şi se compltează unele pe altele. Aceste biblioteci sunt de o necesitate absolută, căci numai având un aparat bibliografic bogat, seminariştii se pot pregăti pentru adevărata luptă care-i aşteaptă. Minunea Domnului a făcut să ne putem reface o bună parte din Biblioteca Seminarului. Nu este mare; am reuşit să avem vreo 16 mii de volume, toată este înregistrată prin computere şi se poate lucra bine. Celelalte, ca Biblioteca Metropolitană, renumita Bibliotecă Metropolitană şi care era în clădirea construită de Augustin Bunea; din păcate marea majoritate şi fondul cel mai valoros este la Cluj, la Biblioteca Academiei. Nu ştiu dacă va mai putea fi adus la Blaj; dar la ora actuală în fosta Bibliotecă este o şcoală.

Pe de altă parte, am făcut încercări cu diferite reviste, jurnale: *"Viaţa ta Creştină"* la Cluj şi se încearcă să se dea o linie curat religioasă. Se lucrează să i se dea mereu o bună calitate. Ne bucurăm că am reuşit să reluăm publicarea valoroasei reviste *"Cultura Creştină"*. Acum încercăm să adunăm la această revistă toate personalităţile de marcă ale Bisericii Greco-Catolice, din ţară şi din străinătate. Primul număr din noua serie a revistei a fost un număr omagial, închinat aniversării de 240 ani dela înfiinţarea şcolilor în Blaj, şi acum a apărut primul număr. Va apărea următorul număr care va fi dedicat aniversării de 200 de ani dela apariţiei *"Bibliei dela Blaj"*, a lui Samuil Micu, un monument de literatură şi limbă al culturii româneşti. Cred că în foarte scurt timp, pe lângă tipografia dela Cluj, va fi la Blaj, o altă tipografie, Tipografia Seminarului. Vom încerca să întemeiem o Editură, care este într'o perspectivă foarte apropiată şi, natural, pe lângă aceste resurse materiale atât de necesare, va fi acolo nevoie de elemente umane de bună calitate, pregătite, care să asigure lucrări de bună calitate.

Vedeţi D-voastră, când suntem acasă, când eu însumi sunt acasă, preocupaţi cu aceste probleme de fiecare zi, ceea ce este normal, avem impresia că mergem foarte

Continuare în pag. 14

În duh și adevăr

MISTERUL ÎNTRUPĂRII LUI DUMNEZEU

Sergiu GROSSU

Din cauza superficialității trăirii creștine și-a aspectului formalist al credinței, exigențele Evangheliei, cu privire la comportamentul nostru spiritual, rămân, de cele mai multe ori ***periferice*** și, ca atare, irealizabile. Să nu neglijăm - în special noi, Românii dein exil, pe care ne-au bătut vânturile potrivnice ale destărării și ne-au însângerat ani grei de pușcărie sau de privațiuni nemiloase, odată cu instalarea comunismului în România - ceea ce ne învață Scripturile, și anume că, ni se impune astăzi, mai mult ca oricând, imperativul capitulării în fața unui **legământ nou**, care constă în aceasta (zice Domnul): *"Voi pune legile Mele în mintea lor și le voi scrie în inimile lor; Eu voi fi Dumnezeul lor, și ei vor fi poporul Meu"* **(EVREI, 8.10).**

Legea cea nouă, legea mântuirii și-a induhovnicirii, odată asimilată, ajunsă principiu intim și director al interiorității noastre convertite, va căpăta puteri centrifugale, țâșnind spontan și irezistibil din lăuntru spre mediul ambiant și actualizându-se în faptele credinței, printr'o surprinzătoare evoluție calitativă.

Din păcate, noi ignorăm necesitatea adeziunii noastre totale la acest indispensabil *"legământ nou"* și ***nu înțelegem*** misterul întrupării lui Dumnezeu. Mai bine zis, nu putem sesiza pe deplin cum *"pe Cel ce n'a cunoscut nici un păcat, El L-a făcut păcat pentru noi"* și rămânem incapabili să reedităm, pe plan lăuntric, evenimentul acesta unic în istoria lumii care este dezbrăcarea lui Dumnezeu de Sine Însuși și coborîrea Lui pe pământ, luând *"un chip de rob"* și *"făcându-se asemenea oamenilor"* **(FILIPENI, 2.7).**

Așa stând lucrurile, Nașterea Mântuitorului devine, pentru o bună parte din frații noștri pribegi, mai degrabă ***un pretext*** și un obiectiv central al bucuriei. Uitând de Pruncul pe care Tatăl Cel Ceresc *"L'a făcut păcat pentru noi, ca noi să fim neprihănirea lui Dumnezeu în El"* (cum scrie Apostolul Pavel în a 2-a epistolă către Corinteni, capitolul 5, versetul 21), ***noi sărăcim Crăciunul de semnificația lui creștină***, devreme ce și Biserica și Evanghelia și Peștera Betleemului nu sunt altceva decât niște realități exterioare nouă, reprezentând ceva din afară și care n'au nimic comun cu preocupările și apetiturile noastre cotidiene.

De ce să nu recunoaștem că noi nu suntem suficient de conștienți de importanța duhovnicească a praznicului Nașterii, că nu-l ***trăim***, că nu participăm, împreună cu îngerii, cu păstorii nopții sfinte și cu magii de odinioară, la sărbătoarea Betleemului!

Părintele Iosif Trifa, întemeietorul mișcării religioase Oastea Domnului și aprigul apărător al curăției vieții creștine din Biserica Ortodoxă, a înfierat întotdeauna, în scrierile sale de adâncire a Cuvântului lui Dumnezeu, ***denaturarea*** sensului spiritual al sărbătorilor, începând cu Duminicile și terminând cu praznicele mari, ca de pildă Nașterea Domnului.

Să deschidem, la întâmplare, cartea sa ***"Alcoolul - duhul Diavolului"***, publicată la Sibiu, în 1936: *"Iată cum, arată "bucuria" cu care așteaptă creștinii de azi Nașterea Domnului. Chefuri, dansuri, petreceri, desfătări lumești... aceasta este "bucuria" de praznice a celor mai mulți creștini. Bucuria Nașterii, creștinii au dus'o la cârciumă, în casa lui Satan. În praznicul Nașterii, Pruncul Iisus vede "primirea" ce I-o fac oamenii și se întreabă îngrozit: "Asta-i bucuria cu care Mă așteaptă oamenii pe pământ?" După post, odată cu Nașterea Domnului și Învierea Lui, se dezleagă jocurile, petrecerile, chefurile și bețiile, ca și când Iisus, Fiul lui Dumnezeu, a venit pe pământ să-i dezlege pe oameni la desfătări și păcate..."*

* *

Iisus nu S'a născut în ieslea Betleemului ca să pună bazele unui creștinism sec și protocolar, ale unei religii a scuzelor, ale acelui *"iartă-mă, te rog"* sau *"nu pot veni"*, din celebra pildă a celor ***"poftiți la cină"*** **(LUCA, 14.16-24)**, respectiv a celor trei categorii de creștini pe care îi dezavuează Domnul din cauza refuzului lor de a participa la *"Cina cea mare"* a mântuirii, la ospățul Golgotei.

Îngerul îi spune lui Iosif: *"El va mântui pe poporul Lui de păcatele sale"*. Este vorba de o noutate istorică, de indescriptibila bucurie a salvării lumii în Iisus Hristos. Și această bucurie, această taină a Nașterii Domnului nu poate fi înțeleasă și trăită decât de un suflet care, bălăcindu-se în fărădelegi și abateri grave, a simțit în el povara uriașă a păcatului și, cu lacrimi strigând: *"Doamne, iartă-mă"*, a fost iertat, despovărat și mântuit de Iisus.

Da, numai sufletele păcătoase, care își recunosc infirmitatea și decăderea morală, pot să-și dea seama de ce a fost nevoie ca *"Fiul lui Dumnezeu să-și părăsească slava pe care o avea la Tatăl înainte de a fi lumea"*, de ce Dumnezeu, în dragostea Sa fără de margini, *"a trimis pe Fiul Său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre"*. Căci dragostea lui Dumnezeu față de noi, le lămurește Sf. Ioan, *"S'a arătat prin faptul că Dumnezeu a trimis în lume pe singurul Său Fiu, ca noi să trăim prin El"* **(1 IOAN, 4.9)**. Nu ca să ne distrăm prin El, nu ca să huzurim și să benchetuim în numele Lui, ci ca ***"să trăim prin El"***, eliberați de tot felul de gârbovenii sufletești și de obsesiile nevoilor materiale.

Sărbătoarea Crăciunului este sărbătoarea luminii și a inimii. De aceea, în inima fiecărui Român al unei băjenii care nu se mai termină, trebue să se nască Hristos. Fiindcă *"de o mie de ori de S'ar fi născut Hristos în Betleem - scria pedagogul german Wilhelm Foerster - și nu S'a născut în tine, tu ești pierdut pe veci"*.

Dim momentul nașterii Domnului în străfundurile ființei noastre, o revoluție lăuntrică se produce. El devine stăpânul casei, ***singurul stăpân***, prin detronarea vechilor tirani ai sufletului, instaurându-și harul, dragostea și binecuvântarea Sa. Acum, cu adevărat *"trăiesc... dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine"* **(GALATENI, 2. 20)**. Chiar dacă în preajma noastră este negură și întuneric, în noi se face o mare lumină. Steaua, care a luminat odinioară drumul magilor spre Betleemul Iudeii, steaua păcii și a dragostei universale, răsare pe bolta inimii împăcate cu Dumnezeu - mai întâi timidă, ca un licăr în noapte, apoi tot mai strălucitoare, tot mai îndrăzneață, inundând cotloanele întunecate cu razele mângâierii divine și incendiindu-ne viața cu *"viața din belșug"* a Acelui care a spus: *"Eu am venit ca să arunc un foc pe pământ..."*

* *

În Iisus Hristos ni se descoperă intimitatea profundă a dumnezeirii, întrucât El este *"chipul Dumnezeului Celui nevăzut"* **(COLOSENI, 1.15)**. Prin nașterea lui Iisus, Dumnezeu coboară din transcendență în Istorie, se înomenește, devine concret și pipăibil, ca să instaureze pe pământul convulsionat de forțele Urii și ale Întunericului, hegemonia Dragostei și-a Luminii, certitudinea unei mântuiri veșnice, pe care un înger al Domnului a vestit'o păstorilor înfricoșați de strălucirea luminii: *"Nu vă temeți, căci vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru tot norodul: astăzi în cetatea lui David, vi s'a născut un Mântuitor, care este Hristos, Domnul"* **(LUCA, 2.10-11)**.

Să ne lăsăm și noi, datornicii Ieslei sfinte, învăluiți de lumina bucuriei mântuirii. În noaptea, tot mai adâncă, a societății în care trăim, în noaptea Exilului, să nu-l refuzăm pe Iisus, lumina lumii. Dacă vrem să dăm un sens existenței noastre vremelnice, să ne prăbușim în fața Pruncului divin, cu toate păcatele, cu toate apostaziile și văgăunile din noi, pentru a căpăta iertare și pace. Pentru a deveni, asemenea magilor și păstorilor, vestitori ai Nașterii lui Iisus și drumuitori spre Betleemul veșniciei noastre.

O VIZITĂ ISTORICĂ

Urmare din pag.13

încet. Când sunt și eu un pic mai departe, îmi dau seama că totuși s'au îndeplinit atâtea lucruri.

În plus suntem mereu vizitați de cei dela Roma; într'adevăr Congregația Orientală este aproape, extrem de aproape de noi și se preocupă foarte mult de noi. La Roma, vor să facă din PIO ROMENO un Colegiu Național, centru de cultură, educație și spiritualitate. Și, bine se face. Acum avem, numai la Pio Romeno vreo 40 de seminariști, chiar mai bine. Se poate spune că s'au făcut pași considerabili în reconstrucția perspectivă a Bisericii. Știți că foarte puține Biserici le aveam înapoi, din cele 2.400, pe care le aveam înainte de 1948, dar în foarte multe locuri s'au început reconstrucții de noi biserici. În același timp, pot să vă spun că s'au făcut pași destul de mari și buni în relațiile noastre cu frații noștri ortodocși.

Întrebare: V'ași ruga să explicați acest lucru, căci este și important și semnificativ.

Răspuns: Aici, aș dori să menționez, că suntem de foarte multe ori greșit înțeleși, de către frații noștri ortodocși. Păcat. Eu spun că dacă ar fi existat mai multă disponibilitate, un pic mai multă deschidere, din partea dânșilor, ar vedea că niciodată Biserica Greco-Catolică nu a luptat împotriva Bisericii Ortodoxe. Niciodată.

După aceea, știți bine, că la marile momente ale istorie noastre, Bisericile acestea amândouă au știut să fie împreună. Eu consider că la ora actuală, în această perioadă de renaștere a Bisericii Greco-Catolice, ne găsim într'un moment mare al poporului nostru. De ce? Pentrucă această Biserică a dat foarte mult. Și dacă Biserica vie ortodoxă ar reuși să perceapă, să sesizeze acest fapt, ea ne-ar sta un pic mai aproape. Efectiv, ne-ar ajuta. Și acest ajutor l-ar putea face inclusiv prin restituirea unor biserici, prin alternativa de a concelebra acolo unde este o singură biserică, prin restituirea unor biserici, acolo unde sunt două; n'are rost ca una să stea închisă sau una să fie transformată în muzeu, sau să celebreze, ei, într'o Duminică într'o biserică, și în altă Duminică în cea de a doua biserică, iar noi, Greco-Catolicii să stăm afară. Astfel se crează tensiuni, iar de acestea tensiuni poporul nostru nu are nevoie. Trebue să schimbăm climatul, trebue să avem perspectivă, deci o misiune de viitor.

La ora actuală, Mitropolitul nostru a trimis din nou, o altă scrisoare Patriarhului, tuturor mitropoliilor și tuturor episcopiilor din Ardeal, în care, concret, insista asupra a patru puncte de luat în considerare. Vorbește despre starea de spirit care s'a creat în ultimul timp, de neînțelegere, de tensiune.

Spune, efectiv, am greșit, inclusiv, noi, și ne recunoaștem greșeala, dar să dorim să mergem înainte și acest drum este drumul dragostei. Și propune 4 lucruri:

În primul rând, rugăciunea (era pe la sfârșitul lui Iulie, când a trimis scrisoarea) și a propus să se facă Paraclisul împreună. Este același Sacrament, același Iisus Hristos (nu există doi Iisus Hristoși), în fața căruia ne închinăm. În toată luna August și apoi în Septembrie, să se facă rugăciuni împreună; există același Sfânt Sacrament. Sacramentele sunt identice; este mai mult ceea ce ne unește, decât ne separă. Și, deci, să ne rugăm împreună în fața Sfântului Sacrament.

Pe de altă parte, practic, acolo unde se predă religia în școli, și nu există preot greco-catolic, preotul ortodox să vorbească și despre Biserica Greco-Catolică. Într'un spirit irenic, într'un spirit deschis, se poate vorbi fără să se atace, să se spună ceea ce este frumos, ceea ce este pozitiv. Iar, acolo unde nu este preot ortodox, eventual, preotul greco-catolic să vorbească despre ortodoxie.

Și, în altă ordine de idei, anumite opere sociale să le facem împreună. De exemplu, s'ar putea face împreună un CARITAS.

(Va urma)

SĂRBĂTORI FERICITE!

LA MULȚI ANI!

Desen de L. M. Drăghici

FARA ARMÂNEASCĂ

TRADIŢIILE ŞI OCUPAŢIILE AROMÂNILOR ATESTATE DE ISTORIOGRAFIA ROMÂNĂ ŞI STRĂINĂ

—— Prof. dr. Gh. IONESCU ——

Vorbind de datine, trebue să ne oprim şi asupra ceremoniilor prilejuite de moarte la Aromâni. Tradiţia obliga pe cei din casă ca să vegheze la patul celui suferind spre a-i închide ochii şi gura (fălcile), că nu era admis ca mortul să rămână cu ochii deschişi şi gura căscată.

Când bolnavul sufla pentru ultima oară, în odaie se lăsa o linişte deplină, ca să nu se sperie mortul, se aprindea candela cu ulei şi feştilă, iar dacă bolnavul nu'şi da uşor sufletul, se afirma de cei din jur că are păcat şi blesteme multe, ale lui cât şi ale părinţilor şi rudelor. Spre a-i uşura moartea, bolnavul era întors cu faţa spre soare şi se da de pomană celor din jur - lucruri din casă, pâine, ca să fie iertat de Dumnezeu.

Când omul a murit, se organizează bocitul, chemându-se la aceasta femei voinice, cu voce răsunătoare şi care cunosc îndeaproape faptele bune ale mortului. Pentrucă la Aromâni, ca şi la alte popore, circulă maxima - despre mort numai lucruri bune.

Se invită apoi o vecină, gospodină, care să-l îmbrace pe cel decedat, cu hainele şi încălţările cele mai noi, ghetele să fie galbene, negre sau roşii, iar peste tot corpul se pune o pânză neagră. Înainte de a fi îmbrăcat i se spală mâinile, faţa, apoi se face întreaga toaletă cu mare atenţie, iar datina spune că apa dela scăldătoare se aruncă la zidul din spatele casei, care să nu fie călcată în picioare de cei vii.

Până ce bolnavul îşi dă duhul nimeni nu are voie să deschidă uşa camerei în care el zace, după aceea pot intra acolo vecini, foşti prieteni, rude ş.a. După spălat şi îmbrăcat, ei aşează mortul în mijlocul camerei celei mai mari şi mai bune, pe un pat cu saltea, cu faţa la soare, cu o lumânare aprinsă permanent la cap şi alta la picioare, înfipte într'un vas de făină şi cu obligaţia ca fiecare vizitator să aprindă câte o lumânare. În plus, cei care îl îmbracă îi mai pun pe piept o trăistuţă cusută cu aţă roşie, umplută cu lână, ţinând cont că marea majoritate a Aromânilor se ocupă cu creşterea oilor. Când mortul ajunge la cimitir, trăistuţa cu lână se goleşte şi i se pune ţărână mai uşoară, iar lâna e predată celei mai apropiate călugăriţe, sau în lipsa acesteia, unei femei străine de familie. Peste trăistuţa cu ţărână se aşează apoi, o icoană de lemn.

În mâna dreaptă a mortului se pune inelul său, iar până la biserică i se leagă picioarele şi mânile. Atunci când se ia mortul din casă, se sparge o ceaşcă, o farfurie sau un pahar, de care s'a folosit acesta.

Seara, mortul e supravegheat continuu, ca să nu treacă peste el vreo pisică, acoperindu-l cu stamba neagră, ca să nu fie umbrit.

Femeile care vin la mort, aduc flori cu soţ, portocale şi alte fructe, aceste ofrande simbolizează rugămintea celor vii de a transmite complimente, morţilor din neamul lor. Mama mortului, când iese din biserică, ia două boabe de grâu din coliva mortului, pentru a o ajuta să-l viseze în viitor.

Mortul e dus la biserică şi apoi la cimitir, cum a fost îmbrăcat în casă, însă înainte de înmormântare, i se scot hainele mai însemnate şi încălţămintea, pentru a fi împărţite săracilor. Ca regulă stabilită din bătrâni, miresele nu însoţesc mortul.

După înmormântare, doliul la Aromâni durează mult, bărbaţii nu se bărbieresc până la 6 săptămâni, uneori chiar mai mult. Rudele mortului îi fac pomeni după un ceremonial precis: la a treia zi, a noua zi, la 20 de zile, după 40 de zile, la 6 luni, la un an. Urmează apoi, după datină: lucinul, cârligele şi alte simboluri stabilite de biserica din localitate.

Un alt ceremonial se desfăşoară pentru copilul care se naşte mort, noaptea. În acest caz, dimineaţa două femei îl îngroapă separat, la un mormânt, neuitând să-i pună în gură un ban de argint. Dacă au copii morţi, femeile bătrâne, în Joia mare, fac colaci mici pe care îi împart copiilor, atunci când se împărtăşesc.

Sunt cazuri când mortul nu putrezeşte. În aceste situaţii, ei sunt scoşi din coşciuge şi puşi în sărindare şi 40 de zile se roagă pentru ei, aducându-i zilnic prescuri şi alte ofrande. Când îl scot a doua oară şi este neputrezit, în acel caz îl aşează la răscruci ca să fie văzut de toată lumea, pentru a-i zice: *"Dumnezeu să-l ierte, că de răutate şi blesteme nu dă locul de el"*.

Bocetele durează, după înmormântare, 40 de zile, ele variind după vârstă şi rang social. Acestea, au menirea de a lăuda faptele bune ale mortului. O descriere admirabilă a bocetelor la Aromâni reuşeşte să ne redea, cu plasticitate, scriitorul francez **FAURIEL** (***"Chants populaires de la Gréce moderne"***, *Paris 1824, p.136*), pornind dela cele relatate despre o înmormântare la Meţova.

•••

OCUPAŢIILE AROMÂNILOR

Când abordăm problematica ocupaţiilor Aromânilor, trebue să pornim dela locul în care ei trăiesc şi îşi desfăşoară activitatea. Cei mai mulţi trăiesc la munte şi în mod firesc, se ocupă cu creşterea oilor, caprelor, catârilor, dar şi a unor mari herghelii de cai, iar cei care locuiesc la oraşe au intrat în lumea afacerilor sau lucrează în ateliere, în întreprinderi.

Atraşi de mirajul călătoriilor şi al afacerilor, unii Aromâni dela munte s'au lansat serios în lumea comerţului, vădind reale calităţi de buni comercianţi, făcându-se cunoscuţi peste mări şi ţări. Aici îi amintim pe cei din Meţova, care fac comerţ prin Germania, Austria, Rusia, Turcia, România, Egipt, devenind oameni respectabili, cu bogăţii, dar în acelaşi timp şi umani sau solidari cu fraţii lor pentru care au făcut mari binefaceri - cum au fost **Averof, Tusita, Sturnara**, care au fondat la Atena ***METOVIAN POLITOCHNION, SHOLI TON EVELPIDON STADION*** ş.a. (**FAURIEL** *"Revista Lumina"*, anul I, 7-8, Bucureşti, 1908).

Urcând pe treptele bogăţiei, Aromânii se remarcă printr'o mare măiestrie în domeniul bijuteriei. Cele mai frumoase brăţări, lănţişoare, verighete, inele, cercei din bazarurile turceşti, greceşti, veneţiene şi dela München, Viena, Hamburg ş.a., proveneau dela Aromâni. Ei ştiau să ornamenteze ramele picturilor, oglinzilor şi icoanelor, paturile puştilor şi pistoalelor, cingătoarele femeilor şi bărbaţilor ş.a., cum nu ştia nimeni în această parte de lume. (**V. BERARD**, *"La Turquie et l'Hellenisme contemporain"*, Paris, 1930, p. 262-263).

Locuitorii oraşelor aromâne se ocupau cu negustoria. Astfel, cei din Blata, Târnova, Clisura, Cruşova etc., aveau prestigiul de mari negustori - dela Marea Mediterană la Marea Nordului, sau din Italia până în Orient.

Marile caravane care transportau mărfurile şi cerealele în Austria, Germania, Turcia, Italia - erau conduse numai de călăuze şi negustori aromâni, consideraţi cei mai cinstiţi şi cei mai viteji în apărarea avutului încredinţat lor, în orice împrejurări, cât de neprevăzute şi grele erau ele. (**N.IORGA**, *"Istoria Românilor din Peninsula Balcanică"*, Bucureşti, 1919, p.53-63).

Negustorii francezi, bucuroşi de afacerile realizate în Balcani, au hotărît să construiască un depozit la Meţova, în zona Pindului. Lucrând mai mult cu Aromânii, au constatat că aceştia erau oameni de mare încredere şi negociară cu aceştia pentru transportarea mărfurilor franceze. Deci, iată renumele de care se bucurau Aromânii (**Idem**).

Aromânii nu se ocupau cu agricultura decât la scară redusă şi numai în zona de şes a bazarului, în Salonic şi în câteva comune din Zagor sau de pe malul Mării Adriatice.

Creşterea vitelor e ocupaţia principală a Aromânilor dela deal şi munte. În vechime, numărul vitelor era foarte mare, dar treptat numărul acestora a scăzut, datorită nenumăratelor atacuri ale migratorilor, ale bandelor de hoţi, Turci, Albanezi, Greci ş.a.. Din acest motiv a scăzut şi numărul caravanelor care constituiseră atâta vreme o mândrie pentru Aromâni.

Toamna, Aromânii porneau cu turmele lor să ierneze în zone cu o climă mai dulce, coborau la şes, unde vremea era mai blândă. Aşa se face că, în literatura de specialitate Aromânii sunt cunoscuţi ca: nomazi, seminomazi şi statornici. Cei din prima categorie - nomazi - se numeau ***FÂRŞEROŢI*** şi erau răspândiţi în toată zona de Sud a Dunării. Cei seminomazi sunt cei care au locuinţe stabile în timpul verii, stând din Mai până în Octombrie la munte, iar restul călătoresc spre şes. În vremurile trecute tot Epirul muntos era locuit de Aromânii seminomazi, dar în prezent, pentrucă nu mai au toţi turme de vite, numai o parte din ei pendulează între munte şi şes, cum sunt cei dela *ABELA, PERIVELE, BRAZI* ş.a. Pe vremuri, la Meţova, erau mulţi ciobani cu turme de peste 25 mii oi, azi numărul acestora abia trece de 10 mii.

Aromânii erau neîntrecuţi meseriaşi, pe meleagurile Adriaticei, Mării Egee, Marmara. Un Aromân e arhitect din tată în fiu, fără să fi învăţat la vreo şcoală de arhitectură. Stau mărturie zidurile măreţe din Salonic, zona Pindului, Thessaliei, dar şi cele din Viena, Pesta, Padova, Veneţia, München, Leipzig ş.a., punţile şi podurile arcuite peste apele repezi de munte, sau dela şes, bolţile şi capelele bisericilor, mânăstirilor din Peninsula Balcanică, din Imperiul Austro-Ungar, Bavaria etc.

Kanitz spunea despre ei: *"Lucrările lor de arhitectură întrec cu mult pe cele ale arhitecţilor ieşiţi din şcoli, că dacă am compara numai biserica din Semendria, cu cele mai multe din monumentele sârbeşti şi germane, n'am putea decât să admirăm abilitatea ţânţarului (a Aromânului).* (**KANITZ**, *"Rumaniske studien in Serbien"*, Paris, 1882, p.116).

De asemenea, în croitorie, cizmărie, marochinărie, Aromânii aveau o abilitate şi imaginaţie creatoare rar întâlnită. Obiectele ieşite din atelierele lor erau adevărate opere de artă. Din acest motiv erau foarte căutate şi preţuite. (**N. CIACHIR**, *"Istoria popoarelor din Sud-Estul Europei (1789-1923)"*, Bucureşti, 1987).

Prin tradiţii şi ocupaţii, Aromânii pot sta oricând alături, cu mândrie, de cele mai civilizate popoare.

CU SIBEPEA
A CRĂCIUNU
ŞI A ANLUI NOU
FARA ARMÂNEASCĂ
VĂ UREADZA A TUTULOR
SĂRBĂTORLI CU HARAUĂ
ŞI ANUL NOU CU AMBAREAŢĂ
TRI MULŢ ANI!

CALINDAR PI ANDREU

Ñiercuri	6 Andreu,	Ayul Nicola
Marţi	12 Andreu,	Ayul Spiridon
Dumănică	24 Andreu,	Culindilli
Luni	25 Andreu,	Crăciunu
Marţi	26 Andreu,	" (s'macă purinteaţă)
Ñiercuri	27 Andreu,	Ayul Stefan

DIN TRECUTUL NOSTRU

CĂILE DE LUMINĂ, DE JERTFĂ ȘI DE BIRUINȚĂ ALE NEAMULUI

Șaptezeci și șapte de ani dela Unire

Cristian BANU

Marea Adunare Națională dela Alba Iulia, 1 Decembrie 1918. Episcopul Hossu citește proclamația de unire a Transilvaniei cu Patria Mamă, în fața mulțimilor adunate la Alba Iulia.

După veacuri de iobăgie statală și națională, în cuprinsul anului 1918, toate provinciile românești se reîntorc în unitatea firească a sufletului și gândului românesc.

Războiul prim mondial, a fost ca toate războaiele un instrument de destrămare și de revoluție, prin care s'au vehiculat idei și forme noi de viață socială, politică, statală și spirituală. Imperiul țarist s'a prăbușit sub ciocanele bolșevismului, iar cel austro-maghiar a dispărut prin propriile lui contradicții și anacronisme politice și morale. Conducătorii politici ai Românilor din Basarabia, Bucovina și Transilvania ajunseseră la culmea maturității de judecată și răspundere morală și națională și au avut curajul să deschidă ofensiva unității politice a provinciilor subjugate sub stăpâniri străine de aspirațiile lor seculare.

Pe calea misticei naționale, basarabenii, bucovinenii și ardelenii, s'au întâlnit pe dimensiunea istorică a înfăptuirii unui stat românesc.

Anul 1918 era, în mintea și sufletul ardelenilor anul eliberării lor și al unirii cu toate celelalte provincii, la un loc. Românii ardeleni fremătau cu bucurie la gândul că vor fi slobozi și se vor regăsi cu ai lor, din alte părți sub acoperământul regatului cel mare, românesc.

Semnele pentru unire erau luminoase și pretutindeni sub cerul Transilvaniei, stăpânirea maghiară se destrăma din toate încheieturile ei. Armata austro-maghiară era în dezordine după înfrângerile suferite la Oituz și Mărăști în 11 Iulie 1917 și la Mărășești în 6 August 1917, de către armata română din Moldova. Puterile centrale nu mai dispuneau de forța militară a unei noi ofensive după eșecul din Moldova.

Se poate afirma că bătălia Europei a fost câștigată, după înfrângerea germană dela Marna, de către trupele românești ale generalului Averescu, în Moldova. Acolo, au fost așezate temeiurile Unirii din 1918, ale provinciilor românești. Revoluția bolșevică din 1917 nu a avut efect demoralizant asupra trupelor țărănești de pe frontul Moldovei. Visul țăranilor din armata română era Unirea, nu haosul și anarhia revoluționarilor ruși. Nici o unitate militară românească nu a fost afectată de virusul revoluției bolșevice.

In mediul acesta de descompunere a două mari imperii - la Răsărit țarismul și, la Apus cel habsburgic - conducătorii politici ardeleni își asumă răspunderea unor acte de ordin național, cerând și ei alipirea la Regatul României. Astfel, la 12 Octombrie 1918, Partidul Național Român se întrunește la Oradea Mare și își definește poziția față de evenimentele în curs. Proclamă validitatea principiului wilsonian de autodeterminare, pa baza căruia națiunea română ardeleană este îndreptățită să-și decidă propria ei soartă. Tot acolo se decide convocarea unei Adunări Naționale, pentru data de 1 Decembrie la Alba Iulia.

Ca urmare a întrunirii dela Oradea Mare, Alexandru Vaida Voevod se prezintă în camera deputaților maghiari, la 18 Octombrie și citește o declarație fermă în care se cuprind punctele esențiale ale voinței naționale: *"...națiunea română din Ungaria și Transil-vania... își revendică dreptul, și din partea sa dreptul ca, în deplină libertate și fără nici o înrâurire străină, ea însăși să-și poată determina viitoarea formă de stat, precum și relația de coordonare în mijlocul națiunilor libere".* Și apoi, mai departe: *"După suferințe și lupte de veacuri națiunea română din monarhia austro-ungară așteaptă și pretinde afirmarea drepturilor sale inalienabile și imprescriptibile, la o viață națională integrală".*

Acest discurs istoric al lui Vaida Voevod exprimă fermitatea cererilor și a drepturilor naționale, dela care nu se mai putea face nici o retragere.

Adunarea dela Alba Iulia programată pentru ziua de 1 Decembrie, era desemnată de Partidul Național Român să fie un plebiscit general al populației românești din Ardeal. În acest sens, convocarea trimisă populației cerea ca fiecare unitate socială și fiecare categorie socială să fie reprezentată la Alba Iulia, pentru a se da o formă legală și un caracter național Adunării de acolo. În ziua Adunării, pe întreg pământul Transilvaniei răsunau clopotele bisericilor și delegații în costume naționale, cu drapele în frunte s'au strâns în cetatea istorică, unde cu veacuri în urmă intrase similar Mihai Viteazul, Voevodul Munteniei, ca un prevestitor al Unirii din 1918.

Peste o sută de mii de delegați au umplut, cu entuziasmul și voința lor puternică de unire, câmpia din afara orașului Alba Iulia. Vajnicul luptător ardelean, Gheorghe Pop de Bășești a fost ales președintele acestei istorice adunări naționale. Ștefan Cicio Pop explică rostul convocării pentru această adunare, și apoi, urmează cuvântările lui Pop de Bășești, Vasile Goldiș, Iuliu Maniu și Iosif Jumanca.

După aceea, Episcopul Iuliu Hossu al Bisericii Unite de Cluj-Gherla, citește propunerile făcute de Vasile Goldiș și motivate de Iuliu Maniu:

I. Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în 1 Decembrie 1918, decretează unirea acestor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea națională proclamă în deosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.

IV. Adunarea națională dă expresiunea dorinței sale, ca congresul de pace să înfăptuiască comuniunea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimine războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V. Românii adunați în această adunare națională salută pe frații lor din Bucovina, scăpați din jugul monarhiei austro-ungare și uniți cu țara-mamă, România.

VI. Adunarea națională salută cu iubire și entuziasm liberarea națiunilor subjugate până aci în monarhia austro-ungare, anume națiunile: Ceho-Slovacă, Austro-Germană, Iugo-Slavă, Poloneză și Ruteană și hotărăște ca acest salut al său să se aducă la cunoștință tuturor acestor națiuni.

VII. Adunarea națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi Români, care, în acest război și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea Națiunii Române.

VIII. Adunarea națională dă expresiunea mulțumirii și admirațiunii sale față de puterile aliate, care, prin strălucite fapte purtate cu cerbicie impotriva unui dușman pregătit de multe decenii pentru război, au scăpat civilizațiunea din ghearele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor Națiunii Române din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunarea națională hotărăște instituirea unui mare Sfat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să reprezinte Națiunea Română oricând și pretutindeni, față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiunile, pe care le va afla necesare în interesul națiunii.

Consiliul dirigent, a fost stabilit și ales în aceeași zi, fiind compus din 15 membri, sub președinția lui Iuliu Maniu. Acest consiliu avea misiunea de a se îngriji de treburile publice ale provinciei eliberate, până la integrarea oficială în cuprinsul Regatului Român.

Între timp izbucnește revoluția comunistă a lui Bela Kuhn, care amenință ordinea din Ungaria și Ardeal și, datorită armistițiului încheiat, de armatele franceze din Serbia, cu guvernul maghiar al lui Mihail Karoly, guvernarea civilă rămâne în sarcina Ungurilor, a organelor vechi locale. În acele momente se stabilește o linie de demarcație care desparte Ardealul în două. În partea de Nord, armatele bolșevice ale lui Bela Kuhn care fac ravagii peste tot și crează o atmosferă de teroare și anarhie, atât pentru populația românească, cât și pentru cea maghiară și germană.

Armata română trimite, în acest scop, cinci divizii, la care se alătură și două divizii de ardeleni și trec peste linia despărțitoare, înfrângând apoi trupele bolșevice, și intrând în capitala Ungariei, la Buda-Pesta, în ziua de 4 August 1919.

În felul acesta, Ungaria este salvată de bolșevism și, prin asta, întreaga Europă. Ardealul devine acum complet eliberat și stăpân pe propriul lui destin. Un mare vis națioanlă s'a îndeplinit, spre bucuria generațiilor care vor urma și care vor cinsti memoria strămoșilor, cu respect admirativ și cu bună cuviință.

După aceea, prin chibzuință și bună chivernisire, Ardealul și celelalte provincii s'au integrat rânduielii statale a Regatului Român și s'a început o viață nouă.

Iar noi, cei de azi, venim cu cucernicie față de jertfele străbunilor și ne rugăm lui Dumnezeu pentru ajutorul său, de totdeauna.

Consiliul Dirigent - Rândul întâi, Dela stânga la dreapta: Dr. Alex. Vaida Voevod, Ștefan Cicio Pop, Dr. Iuliu Maniu (Președinte), Vasile Goldiș, Aurel Vlad. - Rândul al doilea, dela stânga la dreapta: Iosif Jumanca, Romul Boilă, Ioan Suciu, Victor Bontescu, Aurel Lazăr, Emil Hațegan și Ion Flueraș.

MARILE PUTERI ȘI ROMÂNIA
în numărul viitor

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele *Basarabia* e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - *Mihai Eminescu*

ROMÂNISMUL BUCOVINEI

-II-

Nicolae LUPAN

Rostim această sintagmă şi gândul ne duce la Baia, Putna, Rădăuţi, Suceava, Cernăuţi.

Baia, ca centru comercial menţionat în cronici încă la începutul secolului al XIV-lea. Baia, ca scaun domnesc al lui Bogdan I. Baia, ca localitate unde Ştefan cel Mare l-a bătut pe Matei Corvin, fiul lui Iancu de Hunedoara.

Putna, ca mânăstire ridicată de Ştefan cel Mare în anii 1466-1469. Putna, ca important centru cultural şi artistic. Putna, ca lăcaş unde îşi dorm somnul de veci Ştefan cel Mare, Maria Voichiţa, Bogdan cel Orb, Ştefăniţă Vodă şi alte figuri istorice. Putna, în al cărei muzeu se păstrează broderii din secolul al XIV-lea, icoane străvechi, argintărie şi manuscrise inestimabile.

Rădăuţi, cu Biserica Sf. Nicolae ctitorită pe timpul lui Bogdan I. Biserică împodobită cu picturi murale din negură de vremi şi lespezi funerare puse de Ştefan Cel Mare la mormintele Muşatinilor din care se trăgeau Alexandru cel Bun, Petru Rareş, Ioan Vodă şi, bineînţeles, Ştefan cel Mare.

Suceava, ca aşezare daco-romană locuită fără întrerupere încă din secolul al II-lea al erei noastre. Suceava, ca cetate de Scaun fortificată de Petru Muşat şi Ştefan cel Mare. Suceava, ca reşedinţă domnească a Moldovei, începând cu Petru Muşat şi terminând cu Alexandru Lăpuşneanu care, la 1566, mută capitala ţării la Iaşi. Suceava, ca neîntrecut centru de românism după ocuparea Bucovinei de către armatele austro-ungare la 1775.

Cernăuţi, ca mare centru comercial, vamal, universitar şi capitală a Bucovinei. Cernăuţi, căruia propriu zis îi voi consacra în mare măsură această lucrare.

Până atunci, să revin la Mitropolitul Gheorghe Movilă care, trecând odată prin locuri bucovinene şi aflând că pe acolo poposise Ştefan cel Mare, zidi pe banii săi o biserică de lemn. Biserică ce la 1578, prin grija fratelui său, domnitorul Ieremia Movilă, fu reconstruită, lărgită, devenind cunoscuta Mânăstire Suceviţa.

Acest *"lăcaş întru Domnul"* începu să atragă *"drept credincioşi din toate colţurile ţării"* care au şi înfiripat aşa sate ca Marginea, Dealul Ederei, după numele moşiei pe care Petru Vodă Şchiopul le-o dărui cu uric din 6 Ianuarie 1583, Mămăieşti, cu moşia dăruită de Duca Vodă, de asemenea prin uric domnesc, la 6 Februarie 1669.

Cine are prilejul să frunzărească arhivele mitropolitane de pe Dealul Domnicului din Cernăuţi poate constata cu uşurinţă entuziasmul unor străbuni a căror grijă de oameni, cu bucuriile şi tristeţile lor: bucuria preotului de a veni la casa enoriaşului ca să-l întrebe de sănătate, să-l felicite că i-a născut nevasta sau că i se însoară feciorul; dragostea învăţătorului de a trece pe la casele elevilor pentru a le spune o noutate dintr'un ziar ieşean sau bucureştean, de a-i îndemna pe părinţi să-şi dea copiii la şcoală. Şi nu la o şcoală oarecare, ci românească în înţelesul cuvântului etc.

Frunzăream mapă cu mapă din amintitele arhive, pline de file creştineşti dezinteresate şi înţelegeam tot mai mult şi mai bine de ce pe timpuri consătenii mei, bunăoară, jertfeau cu plăcere şi pietate din puţinul pe care îl aveau pentru reparaţia, întreţinerea şi zidirea unor biserici noi în satele de prin împrejurimi. La mijloc era românismul nostru din străbuni de care, anticipând doar în treacăt lucrurile, rar cine îşi mai aduce aminte.

Să fi fost oare mai mult decât nişte oameni dintre oameni aşa ctitori de podoabe arhitecturale ca Vasile Lupu care a ridicat biserica Trei Ierarhi din Iaşi, întemeind pe lângă ea Şcoala Mare Domnească sau Academia Vasiliană, dotând-o şi cu tiparniţă? Mitropolitul Moldovei Anastasie Crimca prin *"a cărui oblăduire"* fu înălţată, la 1602, în Ţara de Sus care nu-i alta decât Bucovina, Mânăstirea Dragomirna în jurul căreia oamenii îşi găsiră un rost sedentar pe moşiile Mitocului Dragomirnei, Mihovenilor, Iţcanilor etc?

Sunt mărturisiri culese din hrisoavele lui Gheorghe Ştefan Vodă care la 22 Martie 1654 evidenţiază rolul pozitiv jucat de Mânăstirea Dragomirna în èducaţia civică şi naţională a oamenilor de toate categoriile sociale. Să fi fost Ştefan cel Mare mai puţin înţelept decât mulţi dintre urmaşii săi? Sau mai bogat atunci când dădea din vistieria Ţării bani pentru zidirea Mânăstirii Pătrăuţiului, Mânăstirii Voroneţului sau Mânăstirii Humorului?

Am găsit în arhivele cernăuţene o foaie roasă de timpuri pe la colţuri, având pe ea rânduri înşirate cu grijă de un conţopist anonim care spune că înainte de înălţarea Voroneţului, la 1488, îşi făcea adesea apariţia prin părţile locului Daniil Sihastru. Acel sihastru la care ar fi venit, după înfrângerea dela Războieni, Ştefan cel Mare ca să-i ceară sfatul.

Sihastru i-ar fi deschis abia după ce-şi termină rugăciunea, spunându-i că *"războiul este al lui, numai că după ce va izbândi, să facă o mânăstire, şi Sfântul Gheorghe să-i fie hramul"*. Drept care, continuă cronicarul, *"au purces Ştefan Vodă în sus pe la Cernăuţi şi pe la Hotin, şi au strâns oaste fel de fel de oameni şi au purces în jos. Eară Turcii înţelegând că au să vie Ştefan cel Mare cu oaste... au lăsat Cetatea Neamţului şi au început a fugi spre Dunăre... Şi întorcându-se înapoi Ştefan Vodă s'au apucat de au făcut Mânăstirea Voroneţul, şi au pus hramul bisericii Sfântul Gheorghe"*.

Cât despre Daniil Sihastru, el a fost înmormântat în interiorul mânăstirii, iar pe un perete dela intrare fu zugrăvit chipul pustnicului cu care stătuse de vorbă domnitorul înainte de a-i fi alungat pe Turci.

Se zice că de pe atunci s'ar trage şi vorba: respectând - te respecţi!...

(Va urma)

SPICUIRI DELA COLOCVIUL

"DE CE NU SE FACE REÎNTREGIREA?", ŢINUT LA BUCUREŞTI ÎN LUNA IUNIE 1995

Mihai Grama (Bucureşti): Noi nu vom înceta niciodată să ne revendicăm drepturile asupra teritoriilor noastre furate de Ruşi, iar în prezent şi de Ucraineni. Desigur, în politică trebue multă înţelepciune. Dar şi mult curaj. Deşi în cazul nostru nu ne pot fi contestate nici pe bază de drept internaţioanal, nici de logică şi nici din punct de vedere istoric. Ne trebue o diplomaţie activă, îndrăzneaţă, chiar agresivă în anumite cazuri. Nu trebue să ne grăbim cu semnarea unui tratat de vecinătate cu Ucraina, înainte de a fi clarificată necesitatea restituirii pământurilor ce ne aparţin decând lumea. Pentru Ucraina, ar fi mult mai cuminte să aibă relaţii bune cu România, decât să stăpânească teritorii rupte cu forţa armată din trupul ei.

Problema trebue mediatizată la nivel european şi mondial, istoricii noştri fiind chemaţi să pregătească întregul material documentar pentru susţinerea cauzei în lumea întreagă. Trebue să ne adresăm deschis Organizaţiei Naţiunilor Unite, Consiliului Europei, Marilor Puteri Occidentale, ajungând până la Curtea Internaţională de Justiţie dela Haga.

Cât despre zisa Republică Moldova, trebue să se gândească bine, până nu e târziu, că în privinţa Basarabiei nu este nimic de discutat şi că se fac vinovaţi de trădare naţională în faţa Istoriei.

Carmen Popovici (Arad): Tendinţele de hegemonie nu au dispărut din gândurile unora. *"Rusia va rămâne o mare putere"*, ne atrage atenţia Ministrul Afacerilor Externe al Federaţiei Ruse, Cozârev.

Care este interesul suprem al României? Reintegrarea în graniţele noastre fireşti a tuturor teritoriilor răpite de Ruşi. Păcat că s'a pierdut ocazia favorabilă în clipa dezintegrării URSS-ului. Guvernanţii noştri s'au bâlbâit amarnic în acel moment, bâlbâială ce persistă şi până în ziua de azi. La Bucureşti par a domina alte interese decât cele naţionale şi în acest fel, dacă va continua aşa, nu vom putea redobândi acel ceva al nostru: Basarabia şi Nordul Bucovinei.

Speranţele noastre se îndreaptă spre timpul, nu prea îndepărtat, când vom putea spune sus şi tare: Dumnezeu ne-a supus timp îndelungat la încercări grele. Şi tot Dumnezeu îşi reîntoarce acum faţa spre noi.

Sorin Roşca Stănescu (Bucureşti): Abandonarea problemei Basarabiei, Nordului Bucovinei, Ţinutului Herţei, Insulei Şerpilor şi Deltei Chiliei este un act de înaltă trădare. La fel ca şi dispreţuirea, marginalizarea şi compromiterea deliberată a unioniştilor de pe ambele maluri ale Prutului. Ion Iliescu s'a străduit din răsputeri, începând din 1989, să recunoască oficial consecinţele Pactului Ribbentrop-Molotov, prin care teritoriul României a fost sfârtecat. Orice instanţă morală îl va acuza nu de impotenţă politică, nu de prostie, ci de abandonarea voită a oricărei forme de luptă pusă în slujba intereselor naţionale.

Întreg scandalul cunoscut sub expresia *"Săriţi, fraţilor, Ardealul e în pericol"* este o pură diversiune, organizată de politicieni versaţi. Nu Ardealul, aflat la el acasă, la Români, este problema, ci teritoriile care nu se află la ele acasă şi au fost smulse de Ruşi. O parte a populaţiei, mai instruită, a fost intoxicată şi pare, în prezent, lovită de un patriotism pe care l-am numi monomaniac.

Suntem datori să vorbim mereu despre murdarul aranjament Bucureşti-Chişinău-Moscova, temă care este dezbătută şi la acest simpozion organizat de *"Pro Basarabia şi Bucovina"* Mondială şi care se află sub semnul unei dureroase întrebări: *"De ce nu se face Reîntregirea?"*

Petre Predescu (Germania): Singura armă rămasă prezentului îmbracă un aspect testamentar generaţiilor de tineret ce vin după noi, cărora le lăsăm firul Ariadnei de continuitate în străduinţa de informare a urmaşilor. Este vorba de indiscutabila datorie a unui neam la dreptul existenţei sale legate, în primul rând, de cunoaşterea şi aducerea la suprafaţă a adevărului istoric. Adevăr care dacă se profilează prea târziu viiază ca rămăşiţele din fostul Egipt sau mai recent băştinaşii noilor continente.

Alte popoare nu precupeţesc eforturi materiale. Noi am fost siliţi să dăm cel mai mult substanţa fizică a proeminenţelor de neam, judecând că rădăcinile sacrificiilor şi suferinţelor nęamului românesc nu se rezumă adjudecării lor de numai două milenii, ci mult mai înainte, legate de strămoşii Traci şi Etrusci aprioric Daco-Romani, aşa cum Istoria se cere lămurită.

Visarion Bealcovschi (Gherla-Cluj): Mulţi dintre noi au salutat proclamarea independenţei zisei Republici Moldova, considerând-o ca prim pas spre reunirea Basarabiei cu Ţara. Dar, în virtutea adevărului istoric, nu putem accepta la infinit existenţa a două state româneşti. Şi aceasta pentrucă există o singură naţiune română, una şi nedespărţită, un singur popor român, despărţit vremelnic de râul Prut. Popor care vorbeşte o singură limbă, limba noastră cea română, care şi-a făurit o singură cultură, o singură istorie, care-i cuprinde în aria sa şi pe basarabeni şi pe bucovineni.

Reîntregirea ţării este idealul tuturor Românilor şi acest ideal nu poate fi anulat de nici o forţă ostilă regăsirii noastre naţionale. Mircea Snegur este exponentul acestor forţe retrograde ce tind spre refacerea fostului imperiu sovietic, vehiculând vechile lor teorii kominterniste.

Gheorghe Buzatu (Iaşi): După un război contra Germaniei şi a aliaţilor ei, unii recunoşteau altora dreptul de a se înfrupta din roadele cooperării cu Hitler din 1939-1941, mai precis, de toate rezultatele aplicării de către URSS a clauzelor protocolului secret din 23 August 1939, protocol anulat la 22 Iunie 1941 chiar de către Germania, iar la 14 August 1941, de către semnatarii Chartei Atlanticului care, în articolul 2, glăsuia: *"Ei, preşedintele SUA şi premierul Marei Britanii, nu doresc să vadă nici o modificare teritorială care să nu fie de acord cu voinţele liber exprimate ale popoarelor interesate"*.

Suntem dispuşi, totuşi, să admitem că formula *"linia frontierei dela 1 Ianuarie 1941"* pe frontul anti-aliat între 1941 şi 1944, dar nu poate scăpa atenţiei faptul că după 1945 marii învingători au aplicat sancţiuni similare desprinse din realităţile protocolului secret din 23 August 1939, Polonia şi Ţările Baltice, care n'au fost aliatele celui de al III-lea Reich.

Alessandro Cif relli (München): Vara anului 1940 a fost o mare tragedie pentru neamul românesc. Prin odiosul dictat dela Viena, România a fost silită cu brutalitate să cedeze Maghiarilor Ardealul de Nord. România a fost pusă de Ribbentrop şi Ciano în faţa alternativei: ori semnează cedarea de teritorii româneşti, ori va suporta consecinţele - până la desfiinţarea ei ca stat.

Consiliul de Coroană a fost convocat în miez de noapte. Apelul unor aşa mari patrioţi ca Dinu Brătianu, Nicolae Iorga şi Ion Mihalache de a nu ceda presiunilor din exterior şi de a se recurge la arme pentru apărarea pământului ţării a fost respins cu majoritatea de voturi! Drept care, din trupul României au fost smulse 42.243 kilometri pătraţi cu o populaţie de 2.600.000 de locuitori. Principalii vinovaţi de răpirea teritoriilor noastre străbune au fost Hitler şi Stalin, urmaţi mai apoi de Englezi şi Americani.

PAGINĂ REALIZATĂ DE N. LUPAN

ȘTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

CHICAGO

POMUL ROMÂNESC DE CRĂCIUN AL ANULUI 1995

Este expus (neîntrerupt de 19 ani încoace) la marea Expoziție "Christmas Around the World" ("Crăciunul în jurul lumii") patronată și organizată de o instituție de prestigiu mondial și anume de "Muzeul de Științe și Industrie" din Chicago.

Expoziția are loc în rotunda muzeului și este vizionată în fiecare sezon de circa o jumătate de milion de vizitatori.

Pomul are o înălțime de cinci metri și este împodobit cu șase sute de decorații, predominant roșu, galben și albastru.

Realizatorul lui este Eugen Bârsan, realizare ajutată de Doina Vircol, Hilde Fritsch, Zamfira Posteucă, iar în ultimii doi ani și de Vladimir Bronițki și John Pătruțiu.

Corespondent

BURSE PENTRU STUDENȚII ROMÂNI STUDIIND ÎN ROMÂNIA

Cu ocazia festivalului *"Romfest 1994"* din Los Angeles, Federația Română pentru Democrație (FRD) organizată de Dl. Emil Constantinescu, Rectorul Universității București, a cerut ajutorul Românilor stabiliți în străinătate pentru acordarea de burse studenților romani merituoși și cu mijloace materiale reduse, care studiază în România.

Biserica Română Unită cu Roma *"Sfântul Vasile"* din Trenton, New Jersey, a considerat inițiativa FDR foarte bine venită și a sprijinit-o. Am încercat în acest fel să continuăm minunata tradiție, veche de peste 200 de ani, a *"fundațiilor"* prin care Biserica Unită a ajutat mii de copii ardeleni, mai mult decât săraci, să treacă timp de două secole, prin Școlile Blajului.

"Comitetul AD HOC pentru Acordarea de Burse Studenților Români studiind în România" organizat pe lângă Biserica Sf. Vasile a reușit să stabilească până la această dată **șase** (6) astfel de burse. Unele burse au fost acordate de o singură familie; altele reprezintă efortul cumulat al multor donatori. Toate au fost oferite însă cu dragoste creștinească.

Bursele sunt de $600 pe an; odată acordată, bursa va continua pe toată durata școlarizării studentului, cu condiția ca acesta să mențină criteriile pentru care bursa i-a fost conferită (rezultatele la învățătură, nevoie materială etc.). Comitetul AD HOC al Bisericii *"Sf. Vasile"*, interesat fiind pe lângă rezultatele academice și de profilul moral-spiritual, a cerut candidaților să fie membrii unei parohii și să aibă recomandarea preotului paroh.

Tinerii cărora li s'au acordat bursele au depășit așteptările noastre, toți având foarte bune rezultate la învățătură. Unii au chiar o situație școlară excepțională ca de exemplu: Radu Capan, anul II, Fac. de Automatizări și Calculatoare, Cluj-Napoca, media 9.92, Camelia Cușmir, anul III, Facultatea de Jurnalism a Universității București, media 9.61.

Și în activitatea extrașcolară au fost unii candidați care au excelat. Radu Capan îmbină preocupări tehnico-științifice (lucrând în colegiul de redactare a unui manual de programare) cu o bogată activitate în organizarea și mobilizarea tineretului grecocatolic. Cecilia Unguru, studentă la Medicină, dovedind că înțelege trupul ca *vasul în care sălășluiește sufletul*, s'a înscris și la Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Cluj. Cu tot efortul pe care această dublă pregătire îl solicită, ea desfășoară un adevărat apostolat de ajutorare a nevoiașilor de tot felul.

Comitetul AD HOC de acordare a burselor felicită cu dragoste și căldură pe primitorii burselor:

Marius Tomoș - Institutul Teologic *"Episcop Dr. Alexandru Rusu"*, Baia Mare, anul II. Bursa: *"Episcopii Uniți Martiri"*.

Gabriela Marcu - Facultatea de Științe Economice a Universității din Cluj-Napoca, anul III. Bursa: *"Biserica Română Unită cu Roma Sf. Vasile"*.

Camelia Cușmir - Facultatea de Jurnalism a Universității București, anul III. Bursa: *"Simina Fărcașiu-Hawkins"*.

Anamaria Tegzeșiu - Facultatea de Teologie, Secția Didactică, Cluj-Napoca, anul II. Bursa: *"Prof. Alexandru Fărcașiu"*.

Radu Capan - Facultatea de Automatizări-Calculatoare, Universitatea Tehnică, Cluj-Napoca, anul II. Bursa: *"Alexandru și Maria Vânătoru"*.

Cecilia Unguru - Facultatea de Medicină, Cluj-Napoca, anul V, Faculatea de Teologie, Secția Didactică-Asistență Socială, anul III. Bursa: *"Episcop Louis Pușcaș"*.

Ne rugăm lui Dumnezeu ca, prin studiu, tinerii să crească în înțelepciune și credință demonstrând că și cunoașterea este un dar ceresc. Cum spunea marele savant francez Pascal: *"Pentrucă știu cât știu, sunt credincios ca un bătrân țăran breton; dacă voi progresa în cunoaștere, voi deveni credincios ca o bătrână țărancă bretonă"*.

Nidia BELCEA

Președintă a Comitetului AD HOC, Princeton, New Jersey, SUA.

• Pentru cine dorește și poate să contribuie la acest program, vă rugăm trimiteți cecurile pentru: *"Biserica Sf.Vasile-Burse"* c/o Nidia Belcea, 11 Carter Brook La. RD4, Princeton, N.J. 08540. Orice sumă cât de mică este binevenită.

ÎN MEMORIA
marelui luptător naționalist
STELIAN STĂNICEL

și pentru continuarea luptei de eliberare a Neamului, ziarul "CUVÂNTUL ROMÂNESC" a primit în continuare următoarele donații: • Dinu NEGRU, Detroit, Mich. - $ 30.00; • Nicu NAUM, Montreal, Canada - $ 25.00; • Florian SĂNDULESCU, Canada. - $ 25.00. Lista rămâne deschisă.

ASOCIAȚIA CULTURALĂ ROMÂNĂ DIN HAMILTON, CANADA

Din activitățile de "Crăciun" și "Anul Nou"

Corul Asociației participând la *"Concertul de Colinde"* dela Catedrala Anglicană din Hamilton, în fața unui auditoriu de peste 400 de persoane. Dirijor: *George Donison* (Președintele Asociației). Dela stânga la dreapta rândul întâi: *Roxana Efanov, Diana Goioane, Mihaela Moisin, Cristina Popescu, Dorothy Donison, Lena Bălașu*. Rândul doi: *Florinel Săndulescu, Rene Goioane, Dorian Popescu, Florian Săndulescu, George Bălașu, Gheorghe Bilțan, Dumitru Stan, Bill Asceniuk.*

"Plugușorul" în noaptea de Revelion dela Câmpul Românesc. Dela stânga la dreapta: *Rene Goioane, Florinel Săndulescu, Lucian Efanov, Florian Săndulescu, George Bălașu, Dorian Popescu.*

DIN VIAŢA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE ŞI PĂŢITE

George DONEV

VIZITELE LUI ILIESCU LASĂ URME LA POLIŢIE

Cu ocazia a 50 de ani dela naşterea Naţiunilor Unite, a venit şi Dl. Iliescu însoţit, printre alţii, şi de Dl. Dumitru Rujan, *"Directorul organului guvernamental de presă"*. Dl. Rujan, în loc să ia pe ziarişti de gât *"a la Iliescu"*, preferă să-i pălmuiască.

Incidentul s'a întâmplat la New York şi este înregistrat în condica de reclamaţie a Postului de poliţie nr.17 din Manhattan.

Iată faptele celui care reprezintă *"presa"* guvernamentală:

Un confrate dela un ziar din New York, cunoscut pentru atitudinea-i anticomunistă, aşteptând în faţa Misiunii Române de pe lângă Naţiunile Unite de a intra la o conferinţă de presă a D-lui Traian Chebeleu (acesta-i numele adevărat, nu Cebelea) a fost chemat deoparte de Dl. Dumitru Rujan, care a început să-l înjure şi să-l ameninţe, spunându-i că dacă va veni în România, să fie atent să nu-l calce vreo maşină.

Confratele i-a întors spatele, dar viteazul Rujan s'a repezit şi i-a dat, pe la spate, o palmă.

A urmat reclamaţia la poliţie, depoziţia martorilor etc.

Este pentru prima oară când un reprezentant al unui guvern, în vizită în Statele Unite, ameninţă cu moartea şi pălmuieşte un ziarist american.

• • •

ADEVĂRUL FURTUNILOR POLITICE

Anul 1996 e menit să schimbe macazul; pe ce drum şi unde vom merge? În afară de alegerile din Statele Unite şi România, rămân două necunoscute: alegerile din Rusia şi situaţia din Israel.

Asasinarea celui care a dorit pacea, premierul Itzhak Rabin, deplâns şi onorat deopotrivă de creştini şi de musulmani, a avut soarta lui Lincoln, Gandhi, Luther King etc. El a fost asasinat de un student evreu, Yigal Amir, care şi-a mărturisit şi motivat crima c'a acţionat în baza legii *"Halacha"* şi a primit ordinul de a ucide direct dela Dumnezeu. Amir are un singur regret: nu l-a împuşcat şi pe Shimon Peres. (Când scriem aceste rânduri ancheta continuă şi se pare că nu-i o acţiune izolată a unui nebun. N.R.)

Nu ne înspăimântă faptul că un individ spunea c'a vorbit cu Dumnezu şi nici nu-l întrebăm dacă ordinul de a ucide i-a fost transmis prin telefon, prin internet ori direct, pe când şedea pe canapea la taifas cu Dumnezeu şi urmăreau la TV procesul lui O.J. Simpson; dar ne înspăimântă gândul că aceşti năuci sunt luaţi în serios. E destul să citeşti ziarele şi să vezi crimele comise în Statele Unite, Japonia etc., toate în numele Celui de Sus, dar se uită decalogul comun:

"Să nu ucizi!"

În Israel, în timpul înmormântării, o minoritate sărbătorea uciderea celui ce dorea să le aducă pacea şi depunea flori pe mormântul lui Goldştein, ofiţerul ce-a măcelărit cu mitraliera 29 de musulmani ce-şi spuneau în moschee rugăciunea.

Grupul, plin de ură, unii urmaşi ai fostului rabin Kahane, care predica să fie ucişi toţi Arabii, reprezintă o minoritate gălăgioasă care compromite pe Evreii ce deţin înalte poziţii în viaţa politică, culturală şi economică a Lumii vestice.

După o existenţă de jumătate de veac, după o muncă grea de a transforma deşertul într'o grădină şi după o mână întinsă de a încheia pace cu vecinii, noua ţară din Orientul Apropiat intră în rândul ţărilor civilizate:

Israelul are şi el nebunii lui.

• • •

NOI, DESPRE NOI

Am stat ţintit, până târziu, cu ochii şi urechile la TV ca să aflăm rezultatul: se frânge ori nu se frânge, Canada. După numărătoarea voturilor, cu un procentaj de 1.2%, referendumul a fost respins!

Comentatorii au recunoscut că victoria celor care vor să rămână uniţi se datoreşte emigranţilor care şi-au plătit contribuţia la consolidarea ţării lor adoptive.

Printre aceştia, notăm grupul Canadienilor de origină română.

Tot despre emigranţi: scriitorul Ben Wattenberg, autorul recentului volum *"Values Matter Most"* subliniază că în timp ce şomerii nu-şi găsesc de lucru, un emigrant găseşte de lucru a doua zi.

• • •

ADEVĂRUL SUPĂRĂ

Organizaţia ONU pentru Agricultură şi Alimente a inclus România în lista a 83 de ţări afectate de foamete. Dl. Valeriu Tabără, Ministrul Agriculturii, a protestat şi va depune documente care să respingă acuza. Între timp, Românul se hrăneşte uitându-se la vitrinele pline de alimente. Mâncare este, bani nu sunt!

• • •

SĂ SE ŞTIE

Partidele politice care primesc ajutor financiar din străinătate sunt obligate să publice în Monitorul Oficial cine le-au trimis banii şi câţi bani le-au trimis.

• • •

PIERDEM ŞI CE AVEM ? SNF ÎN CUMPĂNĂ

Dl. Iliescu, în loc de a obţine în permanenţă Statutul de Naţiunea Favorizată este în pericol să piardă şi ce a avut. SNF trebue înnoit în fiecare an şi unii parlamentari se opun acestei reinnoiri datorită *"originalităţii" regimului.*

PLUGUŞORUL 1996

Aho! Aho şi'n acest an,
Curcubeu peste ocean,
vă trimitem tuturor
Românescul pluguşor.

Fraţilor, surorilor
dorul nostru e mai dor,
de când ne gândim la voi
cum vă zbateţi în nevoi.
A trecut încă un an
tot cu sufletu'n alean,
cu ciocoii noi şi zbirii
peste marginile firii,
siluiţi ca nişte hoţi
de noii fanarioţi.

Ce folos că'n anul dus
s'a îndurat Cel de sus
de v'a dat recoltă mare
să nu'ncapă în hambare,
că de oftică, stăpânii,
că nu duceţi dorul pânii,
v'au lăsat zestrea culeasă
să vă putrezească'n casă.

Dregătorii, la taclale,
v'au pus biruri pe tarlale,
pe pomet şi pe podgorii,
şi asmut toţi perceptorii;
ce-aţi muncit pe'ntregul an,
să vă ia ultimul ban.

Cu-aceşti "ducă-se pe ducă"
leul parcă e nălucă,
nici n'apuci să-i vezi conturul
că se duce ca mercurul.

Greu e'n ţară, greu e măi,
Vai de biet Român, hăi, hăi...

Totuşi este şi un bine
fiindcă anul care vine,
an bisect în calendar:
cu dou'ş'nouă în Februar,
este an de prea mari treceri,
fiindcă veţi avea alegeri,
c'aşa e, cu bisecţi anii
şi voi ca Americanii,
trebue să luaţi aminte,
cine va fi, preşedinte...

Ei, atunci frate Române
să te'ntrebi: ce va fi mâne?
fiindcă ce alegi, să ştii,
e şi'n Anul Două Mii,
şi de-o faci încă odată
cu "Hlisitul Gură Lată",
ai s'ajungi printre coceni
tot cu el la Cotroceni.

Să te'ntrebi şi să'nţelegi
la anul pe cine alegi,
că şi noi în USeA
ştim cu cine vom vota!

Pluguşor de ai putere,
adă-o nouă înviere
Neamului dela Carpaţi:
să fie cu toţii, fraţi
fiecărui, sănătate,
lui Ilaşcu Libertate,
că Ilaşcu şi ai lui
sunt ca sfinţii Neamului...

Doamne'ndură-Te de noi
şi ne scapă de nevoi,
Şi deschide bucuria
peste toată România,
ţara mândrilor ţărani
Să trăiască "La Mulţi Ani"...

Zahu PANĂ

SĂRBĂTOAREA PÂINII DIN NOUA RECOLTĂ DE GRÂU ÎN ŢARA ZĂRANDULUI

Nicolae BRĂDEANU

Urmare din numărul trecut

Astfel de dovezi însă, mai puţin convingătoare, pot fi găsite în povestirile bătrânilor, dar mai ales ale foştilor învăţători din Beliu, Ei povestesc că, la năvălirea Ungurilor în Ardeal, Românii i-au oprit pe malurile pârâului Teuz, care avea atunci apele învolburate. Românii le-au strigat Ungurilor: *"nu trece Ungurule că ai să te uz"*. De atunci acest pârâu se numeşte Teuz.

Portul bătrânesc al ţăranilor din Beliu şi jur, este frumos, constând din modele geometrice cusute sau alese la război, cu aţă neagră sau albastră, sau cu o combinaţie din aceste două culori. Din cauza greutăţilor avute de ţărani în timpul regimului comunist, ei au trebuit să părăsească acest port, el putându-se vedea doar la anumite serbări.

Muzica de dans şi cântecele populare sunt expresive, melodioase şi frumoase, asemănătoare celor din Banat. Sunt însă mai puţin cunoscute, deoarece comuna este mai izolată, cea mai apropiată gară aflându-se la 7 Km. depărtare de ea.

Dragostea pentru pământ şi agricultură a ţăranului român este o moştenire rămasă din sufletul şi realismul latin. Numele latine ale oamenilor, amintesc munca câmpului, sau pitorescul comportărilor: Porcius, Ovinius, Fabius etc. spre deosebire de cele greceşti care evocau forţa, gloria, divinitatea etc. Pliniu cel Bătrân, arată că există o abundenţă de cuvinte ţărăneşti în vocabularul latin, dar mai ales spune el, există peste tot un *"simţ"* al pământului, un *"miros al pământului"*, mai plăcut decât *"mirosul brânduşei"*. În Georgicele sale, Vergiliu exaltează munca câmpului pentru frumuseţile ei, iar cântând pământul, cântă sufletul lumii, un suflet prietenos, binefăcător şi dătător de viaţă.

În concepţia romană, când scriitorii sau poeţii vor să descrie un univers paşnic şi fericit, ei vor descrie comunitatea ogoarelor unde nu sunt înfruntări, natura dăruieşte din belşug bunurile pământului, iar peste holde şi la umbra copacilor domneşte pacea. Acestea sunt bucuriile de care are parte un om al pământului.

Acest om care trăieşte în mijlocul naturii, percepe ecoul glasurilor misterioase a tot ce este frumos şi se petrece în ea, se minunează de tot ce crează ea, o admiră şi cinsteşte pe Creatorul ei. Aşa apar cântecele şi poeziile frumoase din popor, cât şi dorinţa de a cinsti pământul cu rodul său, cuprinzând şi strămoşii dela care au prins viaţă şi au apărat cu jertfe, uneori de sânge, pământul lor.

Ţăranul îşi da seama că dela însămânţarea bobului de grâu şi până la ieşirea şi coacerea spicului, intervin forţe misterioase fără de care această capodoperă arhitecturală şi de statică a paiului şi spicului de grâu, cât şi înmulţirea boabelor din spic, n'ar fi putut avea loc. Toată acţiunea aceasta de creştere şi rodire a plantelor, Romanii o atribuiai zeilor, de aceea Vergiliu în Georgicele sale spune: *"Fortunatus et ille deos nouit agrestes"* (Fericit şi acela care îi cunoaşte pe zeii câmpurilor). (*Roma şi destinul ei,* opus citat).

Cu mii de ani în urmă, vechii Greci presupuneau că la plante există o viaţă secretă sufletească, despre care nu ştim nimic, fiindcă nu înţelegem limba plantelor. În timpurile vechi, oamenii nu aveau cunoştinţele ştiinţifice de astăzi, dar intuiseră că făina integrală din cereale le dădea aproape toate elementele vitale de care aveau nevoie. Din făina de grâu dar mai ales de secară, ei făceau un fel de mămăligă sau plăcintă de felul clătitelor, care erau foarte sănătoase. Abia acum 2000 de ani a început lumea să pună drojdie în pâine, făcându-o pufoasă. Făina integrală, pe lângă sâmburele de făină din învelişul bobului de cereale, mai conţine şi materialele învelişului, care furnizează proteine importante, vitamine, săruri minerale şi materiale de balast care stimulează digestia. Prin stimularea digestiei se combate apendicita, constipaţia cronică şi cancerul intestinului gros. La popoarele africane care consumă astfel de făină, aceste boli sunt ca şi necunoscute. Pâinea a fost şi este unul din cele mai importante alimente ale omului, care însă nu este produsă ci numai fabricată de el. Încă la sfârşitul secolului al XVIII-lea, poetul german Matthias Claudius, spunea într'un cântec al său despre pâinea cea de toate zilele: *"Ea* (pâinea) *trece prin mâinile noastre, ea vine însă dela Dumnezeu"* . Într'adevăr, omul nu poate trăi din substanţa lui proprie, este necesar un şir întreg de forţe care concură la producerea pâinii şi care nu îşi au originea în om. Ţăranii au intuit de mult acest lucru, de aceea au un mare respect pentru pâine. După concepţia lor, pâinea căzută pe jos, nu trebue călcată sau aruncată al gunoi, ci dată la păsări sau animale. Ei cinstesc aparte, aşa cum s'a văzut, pâinea nouă şi pământul, acesta din urmă fiind adesea numit pământ sfânt, fie că este al ţării, al satului, (vatra sfântă a satului) sau al omului. Acest lucru se datoreşte forţelor considerate divine care ajută la rodirea lui, a ostenelii cu care a fost lucrat de atâtea generaţii şi de jertfa cu care a fost apărat. Nu se vorbeşte de nici o fabrică, uzină sau mină etc., că ar fi sfântă, datorită faptului că lipsesc elementele necesare în acest scop.

Din aceste motive, continuarea sărbătoririi *"Praznicului de Pită Nouă"*, dă satisfacţie celor ce lucrează pe ogoare şi mai ales dă ceea ce Romanii numeau, aşa cum s'a spus, *Pax hominum,* chiar dacă pentru o perioadă mai scurtă de timp.

Meritul organizarii acestor serbări la Beliu, revine Domnului Prof. Emil Crăciun Lăzureanu, care este un bun cunoscător al datinelor şi obiceiurilor dela sate.

Crainicul Praznicului de Pită Nouă din Beliu, enunţă un mare adevăr prin afirmarea care-o face, când spune: *"până-i pită toate's bune"*, iar pentru echilibrul acestei afirmaţii, răspunsul vine dela sine: când nu este, toate's rele.

CUVANTUL COPIILOR

CUMINȚELUL

Am un băiețel poznaș.
Mama-i zice Mateiaș.
Mi-a făcut atâtea rele
De pot număra pe stele.
Dar de-o zi, cum să vă spun,
S'a făcut așa de bun!!!
Știți, la noapte Moșul Sfânt
O să vină pe pământ,
Să aducă la copii
Raiul tot de jucării

Doar abia că adormise
Necăjind pe Moș în vise
Și i-am nins ușor pe păr
Un sărut din flori de măr.

Moș Crăciune, darul adu-l
Și împodobește-i bradul
C'a fost bun de n'am cuvinte!
Uite-l, doarme. Nu-i cuminte?!!

Dumitru ICHIM

ÎNCHINAREA MAGILOR

Duși de stea pe drumul lung
Osteniți trei magi ajung
La Betleem în cetate
Curățindă de păcate.

Semne peste veac rămâie,
Aur, smirnă și tămâie
Pruncului îi dăruiesc,
Fiul Tatălui ceresc.

Precum magii tare-aș vrea
Să aduc ofrandă stea
Și în noapte lin mi-aprind
Sufletul în viu colind.

Florica BAȚU

RUGĂCIUNE COPIILOR

Hai să ne rugăm, copii.
Pentru morți și pentru vii,
Pentru tată și mămică,
Pentru frate și bunică.
Pace'n cer și pe pământ
Spor și har din Duhul Sfânt.
Te mai rog, Doamne ceva:
Miluiește Țara mea.

Florica BAȚU

ABECEDAR CREȘTIN

Cel mai bun prieten al copiilor este Domnul Iisus Hristos. El iubește pe toți oamenii: și pe bogați și pe săraci, și pe bătrâni și pe tineri, și pe sfinți și pe cei păcătoși.

Știți voi ce sărbătorim de Crăciun? Ziua de naștere a Domnului nostru Iisus Hristos. O să mă întrebați: dacă el a fost Dumnezeu de ce s'a făcut om și a trebuit să se nască pe pământ din Sfânta Fecioară Maria? Tocmai pentrucă a iubit pe oameni, chiar și pe oamenii păcătoși. I s'a făcut milă de ei. Nimeni nu putea să-i ajute, decât numai El.

La început, Dumnezeu a făcut pe Adam și Eva. Ei au fost primii oameni pe pământ. Dumnezeu le-a dăruit o grădină frumoasă în care să trăiască și care se numea rai. Toate bunătățile și frumusețile pământului erau acolo. Era atât de frumos, că nu găsesc cuvinte să vă descriu.

Adam și Eva erau fericiți. Într'o zi diavolul, care este dușmanul lui Dumnezeu și al nostru, i-a sfătuit să nu mai asculte de Dumnezeu. I-a înșelat. Și Adam și Eva au săvârșit un lucru foarte urât. L-au trădat pe Dumnezeu, care era prietenul lor, și au ascultat de diavol.

Dar lui Dumnezeu I s'a făcut milă de ei pentrucă Dumnezeu îi iubea foarte mult și a trimis pe unicul lui Fiu - Domnul nostru Iisus Hristos - ca să salveze întregul neam omenesc.

•••

În vremea aceea Împăratul Romei a dat o poruncă pentru toți locuitorii din imperiu să meargă să se înscrie în orașul în care se născuseră părinții și bunicii lor.

Maica Domnului, ajutată de Sfântul Iosif, a plecat spre Betleem pentrucă acolo se născuseră strămoșii lor. Au ajuns în Betleem când se făcea noapte. Acolo nu aveau nici o rudenie. Nu aveau nici un prieten, sau cel puțin vreo cunoștință întâmplătoare. Sosind târziu, toate hanurile erau ocupate deja. Sfântul Iosif se ruga în stânga și în dreapta, unde vedea o lumină, măcar pentru un singur loc. Le explica unora cu vorbă, altora țipând la nepăsarea lor de a lăsa afară pe o femeie ce trebuia să nască, în frigul nopții, dar pretutindeni același răspuns. Cuiva i s'a făcut milă de ei. Le-a spus că undeva este o peșteră unde pot să se adăpostească peste noapte.

Dezamăgiți, Iosif și Maica Domnului au străbătut Betleemul până la marginea lui. Într'adevăr, acolo era o peșteră, un fel de grajd, în care locuitorii țineau animalele. Peste noapte, în noaptea Crăciunului, Maica Domnului a născut în sărăcie și frig pe Domnul nostru Iisus Hristos. Și când Pruncul s'a născut mii și mii de coruri de îngeri coborau și urcau în ceruri cântând: *"Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună învoire."*

•••

Prin poienile din afara Betleemului erau ciobanii cu oile. Făcuseră foc și se încălzeau pentrucă era frig. La un moment dat un copilandru dintre păstori strigă: *"Iată-l! Îngerul!"* și pornește prin întuneric. Ceilalți încep să-și bată joc de el că și-a pierdut mințile. Când văd că nu se mai întoarce, se duc după el. Înfricoșați l-au descoperit. Stătea îngenuncheat în fața unui înger strălucitor de lumină. Crezând că mor s'au aruncat la pământ, dar îngerul le-a grăit: *"Nu vă temeți. Căci, iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul. Că vi s'a născut astăzi Mântuitorul, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și acesta vă va fi semnul: "Veți găsi un prunc înfășat, culcat în iesle."*

Dragi copii, să fi văzut cu cât respect s'au uitat ciobanii la copilul ce văzuse îngerul! Cum și ei l-au văzut și i-au auzit porunca, imediat s'au întors la stână și au făcut planul cu darurile pentru Prunc. Copilului i-au pus în brațe cel mai drăgălaș miel. Au muls niște oi ca să-i ducă lapte. Și gândindu-se că Pruncul va fi găsit în iesle, au căutat cea mai călduroasă și moale cergă pe care să doarmă Pruncul.

Înfricoșați, stăteau la intrarea în peșteră. Dar Iosif le-a strâns mâna, invitându-i să intre și Maica Domnului le-a zâmbit făcându-le semn cu degetul la gură că Pruncul doarme.

Părintele MITREL

Sărbători fericite!

PAGINA "CUVÂNTUL COPIILOR" ESTE REDACTATĂ DE FLORICA BAȚU
126 MADISON AVE. S., KITCHENER, ONTARIO, N2G 3M6

RUGĂCIUNE CĂTRE SF. NICOLAE

Sfinte, tu, apărător
Dă-ne iarăși ajutor;
Cu iubire ne îndreaptă
Să păstrăm credința dreaptă.

Florica BAȚU

COLIND

S'a deschis o poartă'n cer
Flori de măr și Lerui-Ler
Că un înger a plecat
Cu steaua la colindat...

Singur, singur, singurel,
Prin omăt, noapte și ger,
Ni se-oprește la fereastră
Nașterea să ne-o vestească,
Să ne spună de Hristos -
Mesia cel luminos;
Care'n iesle s'a născut
Și'n scutece s'a'nvăscut...

Să ne spună cum din munți
Coborau ciobani cărunți
Să se'nchine Pruncului
Pruncului și Mamei Lui,
Lângă ieslea cea de lemn
Din grajdul din Betleem...

Domnul l-a trimis de sus.
Să-l vestească pe Iisus
La copii cuminți ca tine
În seara de Moș Ajun -
Îngerul meu bun
Cu ochi rupți din cerul sfânt.
Cum nu's alții pe pământ.
Cu suflet de crin și nea
Și cu trup de viorea...

Pe raze de Lerui-Ler
Mi-a trimis cu tin' din cer,
Bucurie, Dumnezeu -
Dora Lu, îngerul meu!..

Nicolae NOVAC

NOAPTE

De iubire ocrotită
Doarme turma ostenită.
Miel micuț lipit de mamă
Dragostea din cer o cheamă.

...îngeri albi se-aud în cânt:
Pace'n cer și pe pământ!

Florica BAȚU

ŞTIRI DIN ŢARĂ

Din 30 în 30 de zile

CU ETNITĂŢILE ÎN ACEEAŞI OALĂ

Se bate toba cu *"Drepturile minorităţilor"* de binevoitorii naivi care pun într'o oală pe Evrei, Unguri şi Ţigani. A egala pe Unguri şi Evrei cu Ţiganii e o insultă pentru Evrei şi Unguri. Problemele celor trei grupuri etnice se reduc la două: Ţiganii.

EVREII: (circa 15-17.000) sunt oameni educaţi, liniştiţi; ei îşi cer, pe bună dreptate, restituirea averilor confiscate. Pacea e tulburată de extremişti din ambele tabere dar, cu toate aţâţările, n'avem tineri cu capul ras, manifestaţii antisemite etc.

UNGURII: dacă înlăturăm pe Tökes şi Funar, unul visând Împărăţia Austro-Ungară şi altul Transilvania fără Unguri, atunci putem trăi în pace. Agitaţiile sunt pornite de sus! (Numărul căsătoriilor mixte, la fel ca şi'n Saraievo, atinge 25%, n.r.).

Nu ne supără dacă Ungurii îl citesc pe Petöfi şi se desfată în cântecele lor: dar şi Ungurii să nu fie supăraţi că li se cere să înveţe limba română, un plus ce le facilitează oportunitatea economică şi socială de a ieşi din insula minoritară. Acelaşi sfat şi pentru Românii de peste hotare: învăţaţi limba ţării unde locuiţi, dar nu uitaţi cântecul, graiul şi pe Eminescu. Acum Budapesta şi Bucureştiul duc tratative şi se gândesc la Iugoslavia.

ŢIGANII sunt singurii cu care nu poţi vorbi. Supravieţuitorii unei civilizaţii nomade, ei se văd ţintuiţi în legi de neînţeles. O familie ce trăia în căruţă, acum e obligată să trăiască într'o casă cu vecini permanenţi. Ei au devenit o problemă pentru ţările europene care îi trimit de unde au venit. Ţiganii sunt talentaţi, întreprinzători, îndrăzneţi dar fără scrupule. Regele Cioabă l-a asigurat pe Dl. Iliescu de votul supuşilor săi, dar a cerut (şi are dreptate) să li se restituie aurul şi argintul confiscat de Ceauşescu şi, a mai cerut, să se respingă legea care interzice cerşitul. Ţiganii rămân o lungă durere de cap, ce nu se poate tămădui cu aspirinele oferite de binevoitori.

Domnitorul Alexandru Cuza (1820-1873) a trăit cam în acelaşi timp cu preşedintele Abraham Lincoln (1800-1865).

Ambii au desfiinţat robia.

SEMNE DE REÎNVIERE

S'a permis, pentru o singură lună (15 Iulie - 15 August), să se deschidă trei tabere legionare.

Cererea a fost în acord cu Legile Internaţionale şi Constituţia României.

Mişcarea Legionară nu este interzisă de Constituţie: Articolul 3.1 (alin.2) prevede interzicerea organizaţiilor cu caracter fascist, or Mişcarea Legionară nu a fost calificată astfel de Tribunalul Internaţional dela Nurnberg. Un adevăr nemenţionat în cărţile de istorie, preocupate cu adularea fericirii socialiste.

Legea Siguranţei Naţionale (punctul h) menţionează acţiunile totalitare sau extremiste, comuniste, fasciste sau legionare sau de altă natură, dar *"nimeni nu poate fi împiedicat de libertatea de exprimare a opiniei sale în virtutea articolului 3."*

Deschiderea taberei a aţâţat curiozitatea, astfel Dana Hadareanu publică în revista *"Baricada"* nr.34 din 22 August:

"Mă aşteptam să'ntâlnesc un grup de tineri care, din teribilism, au îmbrăcat cămaşa verde şi mărşăluiau toată ziua prin zonă (aşa cum văzusem într'un reportaj la televizor). Am avut însă surpriza să constat că ei au adoptat doctrina legionară după un îndelungat studiu şi multă gândire."

Redăm succint din cele discutate *"până târziu în noapte..."*

Azi, ca şi'n trecut, n'am dus lipsă de modificări, reajustări, planuri anuale, cincinale şi alte promisiuni goale.

Adevărul este că *"Ţara aceasta piere din lipsă de oameni nu din lipsa de programe, iar soluţia este reforma omului, nu a programelor."*

"Un om cu un înalt instinct moral va proceda în orice împrejurare corect, în timp ce un demagog va compromite şi cele mai strălucite programe."

...Iată ce plămădesc, *"până târziu în noapte"*, tinerii adunaţi în taberele legionare.

•••

FUNAR ŞI TÖKES SUNT DE ACORD !

La o întâlnire o ierarhilor Bisericii Maghiare, Dl. Tökes a spus că va merge cu plângerea Ungurilor până la Dumnezeu. Dl. Funar a fost de acord ca Dl. Tokeş să prezinte personal cererea.

•••

PARLAMENTARI SAU TURIŞTI ?

Statisticile *"vorbeşte"*; în perioada 1992-95 parlamentarii români au petrecut 5.433 de zile în străinătate, sub motivul că în afară de plimbare ar reprezenta şi interesele ţării.

•••

DUPĂ AVIOANE, VAPOARE, ACUM ELICOPTERE

După comisioanele obţinute dela cumpărarea avioanelor din Franţa, după târgul cu vapoarele, a venit şi rândul elicopterelor. Dl. Benone Ghina, reprezentantul Ministerului de Comerţ pe lângă Ambasada din Africa de Sud, este acuzat c'a primit un comision de $400.000 dela compania Sud Africană care ne-a vândut elicopterele Puma. Dl. Ghinea a fost arestat.

•••

CU FALIMENTELE ÎN CONTINUARE

Întreprinderile de Stat care fac concurenţă întreprinderilor privatizate, sunt favorizate de guvern. Revista *"Capital"* scrie: *"Marile întreprinderi de stat sunt iertate încă odată"* de a-şi plăti datoriile (2.000 miliarde lei). Consecinţa: dolarii nu se înghesuie la vamă.

•••

DACĂ PLĂTEŞTI, ESTE PE GRASTIS

Constituţia României garanteză *"învăţământul gratuit"*. Dar guvernul a impus taxe, studenţii au protestat, o delegaţie a lor a fost primită de Premier, Ministrul Educaţiei şi alţi educaţi. Dl. Văcăroiu a căutat să explice că dacă studenţii plătesc taxele, atunci pot învăţa pe gratis!

Taxele pe anul în curs au fost eliminate!

•••

"DIVERSITY VIZA"

S'a aprobat continuarea loterii de a acorda vize de emigrare în Statele Unite. (Total 27.000 de vize inclusiv 2.000 de Români). Se admit tineri cu bună educaţie. La ultima loterie, au fost 20 de cereri pentru un loc.

•••

BUGET FĂCUT PE BĂNUIELI

Bugetul pe anul 1996 s'a întocmit în baza unor creşteri economice estimate de 4.5%; şi a unei rate de inflaţie, iarăşi estimată, că nu va fi mai mare de 20%.

•••

SE CAUTĂ CA SĂ NU SE GĂSEASCĂ

Ancheta parlamentară de a afla de soarta banilor pitulaţi de prea Iubitul Fiu, ce-a fost prea împuşcat, se tărăgănează de şase ani. Ultima aducere aminte a D-lui Victor Stănculescu: firma Romtehnica depunea valută la Banca Română de Comerţ Exterior, în conturi care erau exceptate dela controlul Ministerului de Finanţe, dar Dl. Stănculescu nici nu poate ghici care ar fi fost destinaţia finală a banilor. De asemenea, nu se spune dacă registrele cu tranzacţiile comerciale mai există şi n'au dispărut odată cu carnetele de bancă al împuşcaţilor.

•••

A FI ORI A NU FI JIRINOVSKI ?

D-nii Funar şi Vadim îl acuză pe Dl. Iliescu că i-a calificat drept *"Jirinivski ai României"*, dar Dl. Traian Chebeleu, care poartă în buzunarul dela spate cuvântul preşedintelui, a spus că Dl. Iliescu nu i-a caracterizat că's veritabili Jirinovski, *"ci un fel de Jirinovski"*, mai exact nişte surogate.

•••

TELEFOANELE ANTI-SRI-iste

Andrei Chirică, un inginer apreciat atât în ţară cât şi în străinătate, a fost destituit din postul de director general al Romtelecomului. Motivul ar fi încercarea de a instala telefoane ce nu pot fi ascultate de agenţii SRI-işti.

•••

"FLACĂRA" APRINDE FĂCLIILE

Senatorul PDAR Ion Caja, într'un interviu acordat revistei *"Flacăra"* referitor la comuniştii care-şi menţin casele naţionalizate: *"Cine renunţă la onoare pentru o casă e capabil şi de crimă"*; de asemenea a subliniat că *"cei care-i acuză pe legionari, le ignorează argumentele"*. Până acum, Dl. Văcăroiu n'a cerut să i se ridice imunitatea parlamentară.

•••

CUM AR VOTA

Un sondaj al opiniei publice realizat de Catedra de Sociologie a Universităţii din Bucureşti: PDSR ar obţine 35% din voturi, CDR 27%, PD 11 %, PRM (C.V. Tudor) 5%. Restul partidelor - sub 5%.

•••

ALIAT, ALIAT DAR NATO-I PE BANI

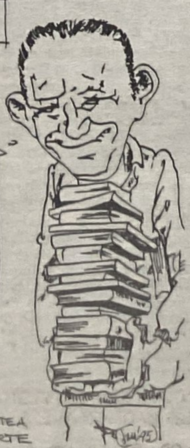
Consiliul Europei, socotind cheltuielile de a include în economia Europei de Vest şi mai târziu în NATO fostele ţări satelite, prezintă unele probleme: Pentru motive de securitate CE nu vrea aliaţi, dar pentru motive economice trebue să aşteptăm.

•••

ADIO BRAGADIRU, ADIO LUTHER

O societate turcă va construi lângă Ploieşti cea mai mare fabrică de bere din ţară. Efes Pilsen.

•••

Desen de L. M. Drăghici

S'a scumpit benzina cu 25% (750 lei litrul), în timp ce pe piaţa mondială petrolul s'a ieftinit.

•••

McDonald a deschis şi al doilea restaurant în Bucureşti şi plănuieşte un altul pe şoseaua Bucureşti-Ploieşti, cu servire în maşină.

•••

Familiile sărace vor primi lemne de foc la preţ redus. Rămâne de văzut cum vor fi *"aleşi"* săracii.

•••

Conform statisticilor: ne căsătorim mai puţin şi divorţăm mai mult.

•••

Au apărut două publicaţii, dedicate una ţăranilor şi cealaltă pensionarilor.

•••

Privatizări cu succes - comerţul de haine uzate.

•••

Dela Poliţia Sanitară din Bucureşti: unul din 160 de copii are păduchi.

•••

Graţie administraţiei văcăroieşti, în 1995 datoria ţării va creşte cu $2 miliarde.

•••

Tichileşti, Judeţul Tulcea - ultima leprozărie din Europa, care adăposteşte pe bătrânii ce s'au îmbolnăvit acum 40-50 de ani.

•••

O problemă nerezolvată în ce priveşte persoana premierului: îi place mai mult vodca ori ţuica?

•••

Totalul capitalului străin investit e de $1,50 miliarde. În Ungaria, c'o populaţie pe jumătate, s'au invocat $5 miliarde.

•••

Constanţa este cel mai poluat oraş datorită Combinatului Petrochimic Midia, Uzinei de îngrăşăminte Fertilchimic Năvodari, precum şi poluării portului şi a Canalului Dunăre-Marea Neagră.

•••

În timpul vacanţei parlamentare, Dl. Iliescu a dat *"numai"* 70 de decrete.

•••

Studenţii grevişti au fost bătuţi de poliţie din ordinul generalului Pitulescu, care a explicat brutalităţile: Poliţia e un organ de represiune şi nu de ordine.

•••

Anul 1995 s'a încheiat pe litoral cu 30% mai puţini turişti decât în 1994.

•••

Producătorul de calculatoare IBM va deschide o reprezentanţă în România.

•••

S'a aprobat anularea datoriilor C.A.P.-urilor.

•••

Comisia senatorială care vrea să afle de soarta banilor lui Ceauşescu audiază, cercetează, bănuieşte, dar nu găseşte nici o dovadă că ar fi existat dolarii.

•••

O să mirosim bine! Casa Dior ne-a introdus parfumul *"Dolce Vita"*.

•••

TAROM duce tratative cu fabrica Boeing pentru achiziţionarea a opt avioane 737.

•••

Ultima numărătoare: avem 3.601 cazuri de SIDA (AIDS), dintre care 3.279 sunt copii.

•••

Mulţi din securiştii lui Ceauşescu au devenit traficanţi de stupefiante.

•••

S'au dublat parcurile naţionale. Din 500 de specii de animale numai 24 sunt protejate de lege, printre care şi zimbrul. Pericolul e că pentru valută se dau prea multe permise de vânătoare.

•••

Şomajul s'a redus dela 11% la 9,2%. Au mai rămas 1.028.742 de oameni fără lucru.

•••

Se duc tratative ca un grup de muncitori să plece în Arabia Saudită, unde li se garantează lucru.

•••

Sunt 432 de firme de pază a averilor, dintre care 230 sunt în Bucureşti.

•••

Când eşti parlamentar, te sui în tren, te plimbi unde vrei, clasa I-a, şi nu plăteşti un leu.

•••

Studenţii grevişti au strigat pe străzile Capitalei: *"Noi suntem golani / şi voi şobolani"*, *"Văcăroiu, nu uita / Nu dăm bani pe vodca ta."*

•••

La ora de religie, care-i facultativă în gimnazii, cam 50% din elevi nu se prezintă la cursuri.

•••

Saddam Hussein a graţiat 3 muncitori români prinşi că au furat cauciucuri auto; hoţii primiseră o pedeapsă de 16 ani închisoare.

•••

După o lungă aşteptare, pensiile au fost majorate cu 10%.

•••

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de Dan PĂSTOREL

ACORD TEORETIC CU APLICARE RISCANTĂ

SERBIA Slobodan Milosevic President — BOSNIA-HERZEGOVINA Alija Izetbegovic President — CROATIA Franjo Tudjman President — UNITED STATES Warren Christopher Secretary of State

După 21 de zile de intensă activitate și presiuni diplomatice, președinții celor trei părți beligerante din fosta Iugoslavie, au hotărît să semneze un acord inițial de pace, care să pună capăt războiului sângeros ce a dus la moartea unui sfert de milion de oameni și a forțat alte două milioane să-și părăsească locuințele.

Într'o ceremonie rapidă la baza aeriană dela Dayton (Ohio), Președinții Izetbegovici (Bosnia), Tudjman (Croația) și Miloșevici (Serbia) au semnat acordul inițial de pace și cele 11 anexe ale sale. Acordul a fost parasemnat și de Secretarul de Stat american Warren Christopher.

Punctele principale ale documentului sunt: 1. Bosnia rămâne un singur stat divizat în două: Federația Bosniaco-Croată care va controla 51% din teritoriu și republica semiautonomă sârbă care va controla restul de 49%. 2. Saraievo rămâne unificat, dar unele suburbii din Sud vor fi controlate de Sârbi. 3. Bosnia va avea o Constituție care stipulează un guvern central cu un grup de preșdeinți și un parlament cu două camere, alese prin alegeri libere supravegheate de monitori internaționali. Atât federația cât și republica vor avea propriul lor președinte și propria lor legislatură. 4. Sârbii vor obține un coridor de trecere, lângă orașul Brcko, care va face legătura părții sârbești din Est cu orașul Bania Luka. 5. Guvernul bosniac va obține o fâșie de teritoriu care va face legătura enclavei Goradze cu Saraievo. 6. Părțile vor păstra propria lor armată, dar vor trebui să se retragă în decurs de 30 de zile înapoia liniilor de încetare a focului. 7. Refugiații vor avea dreptul să-și recapete locuințele sau să primească compensații. 8. Croația și Serbia au convenit să rezolve în decurs de un an problema retrocedării Slavoniei de Est, cucerită de Sârbi în 1991. 9. O forță NATO de 60.000 oameni va fi trimisă în Bosnia pentru a impune aplicarea acordului de pace.

Acordul nu va intra în vigoare, decât după semnarea sa oficială la Paris pe data de 14 Decembrie sub forma unui tratat de pace.

Consiliul de Securitate, după semnarea acordului, a hotărît în unanimitate ridicarea embargoului economic impus Serbiei în 1992. Sârbii bosniaci nu vor beneficia de rezoluție decât în momentul când își vor retrage forțele conform acordului. Consiliul a votat a doua rezoluție de ridicare a embargoului pe armament, impus în 1991, în urma declanșării conflictului armat din fosta Iugoslavie. Rusia s'a abținut dela vot. Ridicarea embargoului va începe după 90 de zile dela semnarea tratatului la Paris.

Problema care a frământat puterile occidentale a fost trimiterea în Bosnia a unei armate NATO de 60.000 de oameni. Președintele Clinton a promis că 20.000 de soldați americani vor face parte din această forță, numai după semnarea unui acord de pace. Congresul s'a opus participării americane în această misiune considerată foarte riscantă, iar conflictul din Bosnia nu afectează securitatea USA. Deși președintele a declarat că trupele NATO vor avea o misiune clară de un an, cu riscuri minime, sunt multe șanse ca situația să fie mult mai complexă, în momentul când se va trece practic la aplicarea tratatului, deoarece unele puncte nu sunt clar elucidate, iar Sârbii bosniaci sunt ostili aplicării lor.

Forțele NATO vor avea în primul rând o misiune principală: retragerea forțelor beligerante dintr'o zonă tampon largă de 4 km care va fi extinsă după 30 de zile la 5,5 km. Misiune secundară: dezafectarea câmpurilor minate; asigurarea securității organizațiilor de ajutoare; asigurarea trecerii protejate a miilor de refugiați care se reîntorc la căminele lor.

Comandantul suprem al forțelor NATO este Generalul american George Joulwan și secundat de Amiralul american Leighton Smith, comandantul forțelor NATO din Sudul Europei. Această armată de 60.000 de oameni va fi formată din soldații celor 16 membre NATO și ale altor câteva națiuni. Rusia a fost de acord să trimită 1.500 de soldați conduși de Generalul Șevțov, care va primi ordine direct dela Generalul Joulwan, în calitatea sa de general american, nu de comandant NATO.

Se consideră că pericolul cel mai mare pentru trupele NATO vor fi minele și trăgătorii lunetiști izolați, dar pentru aceștia din urmă se vor aduce sisteme sofisticate de detecție.

Americanii vor veni cu o înaltă tehnologie electronică, care va permite comandanților să vadă terenul pe care vor merge. Pe un computer terminal, utilizând imagini din satelit și măsurători terestre, ei vor putea viziona pe monitoare formele geografice, dela munți și râuri până la șosele.

MOMENT GREU ÎN ISTORIA ISRAELULUI

Asasinarea Primului ministru Itzhak Rabin, nu de către un Arab fanatic, ci de către un Evreu fanatic, reprezintă un moment unic în istoria Israelului, cu consecințe politice greu de prevăzut pentru viitorul procesului de pace din Orientul Mijlociu. Ceea ce este cert este faptul că acest eveniment incredibil pentru cei mai mulți, arată că societatea evreiască este divizată, și acest lucru nu face decât să adauge o notă de neliniște în plus în agitata istorie a Israelului. Mai grav este aspectul că asasinatul nu pare să fie opera unui fanatic izolat, ci după cum arată o serie de investigații, se poate spune că este vorba de o conspirație cu multe fațete și legături fățișe sau ascunse.

Primul ministru Rabin a fost asasinat la Tel Aviv în seara zilei de 4 Noembrie, după participarea la un miting, unde 100.000 de manifestanți au demonstrat pentru pace. Rabin și Ministrul de Externe Peres se îndreptau spre mașină, când a apărut studentul israelian Yigal Amir care, înarmat cu un pistol Beretta, a tras două gloanțe în primul ministru și al treilea în unul din membrii gărzii personale. Asasinul a declarat ulterior că intenționa să-l omoare și pe Shimon Peres.

Pare foarte curios faptul că polițiștii nu au intervenit când Amir s'a apropiat de mașina lui Rabin, iar Serviciul de Securitate (Shin Bet), deși a fost înștiințat de poliție că a fost surprinsă o convorbire în care se punea la cale asasinarea premierului, nu a luat nici o măsură de prevenire.

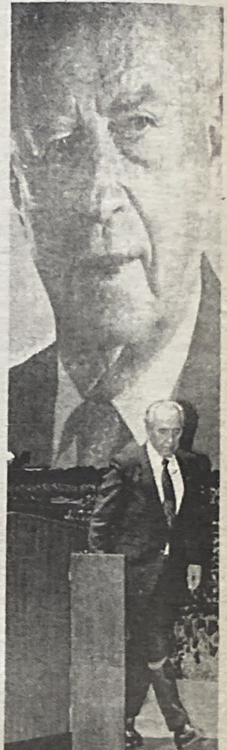
Amir face parte din organizația extremistă Eyal care, ca și organizațiile Cach și Kahane Chai, consideră Malul de Vest ca pământul sfânt biblic al Samarei și Iudeii. Ele cer expulzarea Arabilor din aceste locuri, iar înstrăinarea pământului biblic este considerată un păcat mortal. Aceeași părere o au și Evreii ultra-ortodocși, care s'au exprimat că asasinarea lui Rabin a fost un act cerut de Dumnezeu. Poliția a dezvăluit că Amir a acționat cu consfințirea unor rabini. Membrii acestor grupuri extremiste primesc o educație ultra-ortodoxă ca și o instruire paramilitară. Ei sunt înarmați cu arme automate ușoare și instruiți în cercetare, sabotaj, navigație, prim ajutor și lupte de stradă.

Grupările extremiste au organizat demonstrații violente împotriva acordului de pace și a lui Rabin, care era reprezentat pe panouri în uniformă nazistă, cu capul acoperit conform tradiției arabe. Primul ministru a fost învinuit de trădare și huiduit, pe străzi.

Aceste demonstrații antiguvernamentale au fost încurajate de atacurile vitriolice ale partidului de opoziție Likud, al cărui lider, Benjamin Nethanyahu a declarat de câteva ori că partidul său nu recunoaște acordul de pace israelo-palestinian. Likud a dus în timpul guvernării o politică de colonizare evreiască în zonele ocupate, pentru a crea o situație ireversibilă. Urmările acestei politici se văd acum când, coloniștii nevoiți să părăsească unele așezăminte, deși primesc compensații, au devenit ostili acordului de pace. Exemplu tipic este Hebronul, unde 400 de coloniști au fost așezați în mijlocul unei mase de 100.000 de Palestinieni, ceea ce a dus la ciocniri culminate cu masacrul făcut în 1994 de Dr. Baruch Goldștein, care a împușcat în moschee 29 de Palestinieni. Aceasta a dus la o serie de represalii în lanț ale grupărilor extremiste palestiniene Hamas și Jihad.

Se poate remarca, că și unii Evrei americani intervin negativ în politica Israelului. Organizațiile Cach și Kahane Chai au ramuri puternice în USA care finanțează pe cei din Israel. Rabinul Kahane, care a creat organizația Cach, era Evreu american din Brooklyn, la fel ca și Dr. Goldștein, care a făcut masacrul din Hebron.

Evreii extremiști nu au înțeles că Generalul Rabin, arhitectul victoriei Israelului în numai șase zile asupra Egiptului, Siriei și Iordaniei în 1967, nu poate fi un trădător, ci un om politic înțelept, care a înțeles că numai o pace cu vecinii arabi poate duce la supraviețuirea Israelului. Se poate spune că Rabin și-a încheiat activitatea într'un mod de invidiat pentru orice lider: erou pe câmpul de bătălie, Premiul Nobel pentru Pace și erou pentru un ideal de pace. Aprecierea omului de stat, cu o personalitate deosebită, a fost făcută, când la înmormântarea sa au venit toți liderii occidentali și europeni, ca și foștii inamici, Regele Hussein și Președintele Mubarak. Arafat a trimis o delegație de miniștri, iar a doua zi s'a prezentat personal, ca să transmită condoleanțe Doamnei Rabin.

Peres la Memorialul lui Rabin

Shimon Peres, care a devenit Prim-ministru ad interim până la alegerile din 1996, a declarat că va continua aplicarea tratatului de pace, pentru care a luptat Rabin. Astfel, pe data de 13 Noembrie și orașul Jenin a fost părăsit de trupele israeliene, trecând sub administrația palestiniană.

POLONIA A ALES UN PREȘEDINTE DE STÂNGA

Încă după primul tur de scrutin din 4 Noembrie, era evident că șansele lui Lech Walesa, de a rămâne Președinte al Poloniei, erau foarte mici. Atunci Aleksander Kwasniewski, Președintele Alianței Democratice de Stânga, partid pe care el l-a creat cu șase ani înainte pe ruinele fostului partid comunist, a obținut 34% din voturi, iar Walesa 33,2%. Deoarece nici unul din candidați nu a obținut mai mult de 50%, a fost necesar un nou tur de scrutin, care a avut loc pe data de 19 Noembrie. Kwasniewski a totalizat 51,7% din voturi.

Polonia va avea așadar un președinte de stânga, care se va alătura Primului ministru Josef Oleksy și el un fost comunist, ales în urma victoriei din alegerile parlamentare din 1993, obținute de Alianța Democratică de Stânga, aliată cu Partidul Țărănesc.

Cauzele înfrângerii lui Walesa sunt multiple. Foarte popular ca lider al Solidarității, care a contribuit la răsturnarea regimului comunist, activitatea lui a fost încununată și cu obținerea Premiului Nobel pentru Pace. Ca președinte însă, popularitatea sa a început să scadă treptat. Amestecul lui în diverse probleme politice, ca și limbajul său aspru, într'o poloneză negramaticală, au părut multor alegători neadecvate pentru un președinte al unui stat, care vrea să se apropie de unele instituții vestice ca Uniunea Europeană și NATO. Walesa a încercat în mod repetat să-și extindă puterea asupra armatei, poliției și televiziunii. În discuțiile pentru o nouă Constituție, el a insistat, pentru clauze care să întărească puterea președintelui. Presa l-a acuzat că încearcă să stabilească o dictatură, comparând activitatea sa cu cea a unui prim-secretar al regimului comunist. El a părăsit apartamentul prezidențial Belvedere din Varșovia, în favoarea unui palat din sec.17, plin de antichități. Propaganda sa electorală a fost slabă, bazându-se pe atacuri grosolane la adresa rivalului și la pericolul întoarcerii regimului comunist.

Aleksander Kwasniewski

Aleksander Kowasniewski (41 ani) a fost editor șef al unui ziar comunist în 1984, iar apoi a fost numit Ministru al Tineretului și Sportului. După căderea regimului comunist, a înființat Alianța Democratică de Stânga, considerându-se un social democrat, care sprijină privatizarea. A studiat Științele Economice și a învățat germana, engleza și franceza. A călătorit în Vestul Europei și Statele Unite, ceea ce l-a învățat să devină monden și modern, iar campania sa electorală a fost dusă în stil american. Punctul forte al lui Kwasniewski a fost dezbaterea sa televizată cu Walesa, care a pus față în față pe omul care a vizitat 33 de state americane și a studiat dezbaterea televizată Nixon-Kennedy, cu fostul electrician, ce nu și-a terminat clasele elementare și vorbește o poloneză negramaticală.

În politica externă, poziția lui Kwasniewski a fost identică cu cea a lui Walesa: Polonia va lupta ca să facă parte din Uniunea Europeană și NATO.

Deși a intervenit înaintea turului final în mod foarte activ în favoarea lui Walesa, aportul Bisericii Romano-Catolice se pare că a îndepărtat și mai mult pe alegători, care au considerat că aceasta a făcut o propagandă agresivă împotriva lui Kwasniewski și a aprobat greșelile lui Walesa. Se mai poate adăuga și faptul că noul președinte este pentru liberalizarea legii avortului, agreată de 70% din cei sondați, lege aprobată de parlament, dar respinsă prin veto de Walesa.

Creșterea economică a Poloniei a fost anul trecut de 4,5% și se așteaptă ca anul acesta să fie de peste 6%, cea mai mare din Europa. Kwasniewski a asigurat pe liderii occidentali că va continua reformele politice și economice.

CRONICA INTERNAŢIONALĂ

UCIGAŞI ŞI ASASINI

—Vasile VRÂNCEANU—

Dacă Adam şi Eva au fost primii oameni, fiul lor Cain - omorînd din invidie pe fratele său Abel - a fost primul ucigaş din istoria lumii.

Dela Cain citire, omoruri s'au comis pe scară largă pretutindeni, chiar în ţările civilizate, s'a legiferat penalizarea lor după gravitatea şi cruzimea cu care au fost făcute.

Numai omorul săvârşit în legitimă apărare nu este socotit crimă.

Civilizaţia şi progresul n'au eliminat crima din omenire, ci dimpotrivă. În marile aglomerări crimele sunt la ordinea zilei, unele chiar înfiorătoare. Evoluţia vieţii sociale şi organizarea politică au adus pe scena confruntărilor şi asasinatul, uciderea sau încercarea de a ucide o persoană ce deţine o poziţie de importanţă publică.

Organizat în general de o conspiraţie, fie din răzbunare, fie pentru a elimina un adversar politic, asasinatul se execută în secret, prin surprindere şi atac violent, de un fanatic sau de un ucigaş plătit. Variantă specifică a omorului, asasinatul îşi are numele dela o grupare originară din Persia, *"Asasinii"* care prin anii 1100, sub impulsul drogului *"haşiş"* (extras de cânepă) comiteau omoruri, în special împotriva Cruciaţilor, dar asasinate ca atare au fost comise chiar înainte de a primi acest nume dela *"Asasini"*.

Se ştie din antichitate de Mucius Scevola, de Brutus, de ofiţerii din garda personală care l-au ucis pe Caligula - împăratul care şi-a făcut calul consul.

Agripina şi-a ucis bărbatul - pe Claudius - pentru a pune pe tron pe Neron, cel care a dat foc Romei şi a persecutat pe creştini. Şi din timpurile acelea de mult trecute, până în epoca modernă şi contemporană, s'au comis omoruri şi asasinate.

Patru preşedinţi ai Statelor Unite au fost asasinaţi: Lincoln în 1865; Garfield în 1881; McKinby în 1901 şi John F. Kennedy în 1963. Au fost de asemenea asasinaţi: Martin Luther King şi Robert Kennedy.

Napoleon al III-lea a scăpat numai rănit din atentatul lui Orsini, dar arhiducele Ferdinand, moştenitorul tronului Austriei a fost ucis în 1914 la Saraievo de Sârbul Gavrilo Princip. Regele Alexandru al Iugoslaviei şi Primul Ministru al Franţei Louis Barthou au fost ucişi în 1934 la Marsilia de o conspiraţie croato-sloveană. În plin război, atentatul unor generali germani contra lui Hitler nu şi-a atins ţinta.

Şi în Ţările Româneşti au fost asasinate: Ion Vodă legat de 4 cămile şi rupt în bucăţi, Mihai Viteazul ucis de mercenarii valoni trimişi de generalul austriac Basta, Tudor Vladimirescu ucis şi aruncat într'o fântână părăsită. La 30 Noembrie 1938, Corneliu Codreanu şi 13 dintre camarazii săi au fost strangulaţi de jandarmi din ordinul lui Carol al II-lea şi al lui Armand Călinescu, sub un guvern prezidat de Patriarhul Miron Cristea. Români de mare valoare au fost ucişi în lagăre, în închisori: Vaslui, Miercurea Ciuc, Braşov, Râmnicul Sărat, Jilava, Aiud, Gherla, Suceava, Sighet, Canalul Morţii cu lagărele Poarta Albă, Peninsula, Midia, etc., Periprava, Balta Brăilei, Cavnic, Baia Spriei şi ce este mai grav, au fost ucise şi femei în special la Mislea şi Miercurea Ciucului.

În 1881, în Rusia ţaristă a fost asasinat ţarul Alexandru al II-lea. Nu mai citām şi asasinatele din fosta URSS. Sunt multe, nu le ştim pe toate, arhivele NKVD sunt închise şi zidurile mute. Menţionăm doar asasinarea ţarului Nicolae al II-lea cu întreaga sa familie, în Iulie 1918 şi asasinarea în masă a peste 5.000 de ofiţeri polonezi în pădurea Katyn.

În zilele noastre, sub bănuiala că intenţionează să încheie pace cu Israelul, a fost asasinat în 1951, regele Iordaniei, Abdulah. După el, a urmat preşedintele Egiptului Anwar Sadat pentrucă a făcut pace cu Israelul, semnând alături de Begin, înţelegerea dintre cele două popoare.

Preşedintele Reagan şi Papa Paul al II-lea au scăpat doar răniţi din atentatele împotriva lor.

Acum, la 4 Noembrie a.c., Itzhak Rabin, primul ministru al Israelului a fost ucis de un tânăr Evreu, Yigal Amir, pentrucă a facut pace cu PLO. După Abdulah şi Sadat, este a treia victimă în problema păcii dintre Evrei şi Arabi.

La 13 Noembrie crt., s'a comis un atentat la un centru de instrucţie militară din Riad, capitala Arabiei Saudite, soldat cu 5 morţi - dintre care 4 americani - şi 50 de răniţi.

Ataşatul comercial la Ambasada Egiptului din Elveţia a fost asasinat, iar la 19 Noembrie crt., atentatul dela Ambasada Egiptului din Islamabad, Pakistan, s'a soldat cu 15 morţi şi 59 răniţi.

Plouă cu asasinate şi acte teroriste, soldate cu victime nevinovate. Care sunt cauzele? Care sunt autorii morali, reali, care stau în spatele ucigaşilor?

Lăcomia, dorinţa neînfrântă de putere, de dominare, naţionalismul extremist, fanatismul politic şi mai ales fanatismul religios, excesiv şi exclusivist, au dus la atâtea orori, consemnate în istoria scrisă a ultimelor două mii de ani şi unele mai vechi, consemnate chiar în Biblie. Rasismul lui Ezdra, cruciadele, inchiziţia, Noaptea Sfântului Bartolomeu în Franţa, lagărele de exterminare, gulagurile şi genocidul comunist din toate ţările.

Conflictul din Orientul Apropiat dintre Evrei şi Arabi, născut din tranzacţia Balfour-Rotschild, a fost întreţinut de cele două fanatisme arab şi evreiesc, şi unii şi alţii convinşi că numai ei au dreptate, şi împinşi de un crâncen fanatism luptă cu înverşunare prin toate mijloacele de care dispun spre a se elimina reciproc din Palestina.

Primul ministru Itzhak Rabin, general distins, care a condus armata israeliană la o strălucită victorie şi Yasser Arafat conducătorul PLO, au ajuns la concluzia că o pace, chiar parţial dreaptă, parţial strâmbă, este preferabilă unei stări de teroare, asasinate, nesiguranţă, ură, duşmănie reciprocă, şi au căzut de acord să încheie pace, în faze progresive, sub deviza *"Land for Peace"* în aşa fel ca şi Evreii şi Arabii să convieţuiască în Palestina dacă nu în armonie şi dragoste frăţească (pentrucă oricum sunt din aceeaşi seminţie) cel puţin în ordine, linişte şi siguranţă.

Acordul Rabin-Arafat (sub umbrela Statelor Unite care va achita nota de plată) n'a convenit cercurilor ultranaţionaliste şi fanatice, din ambele tabere. Şi Rabin şi Arafat au fost criticaţi, acuzaţi de trădare şi ameninţaţi cu moartea.

Yigal Amir a apăsat pe trăgaci şi Rabin, eroul militar al Israelului, a devenit martirul păcii, al liniştei şi securităţii poporului său. Ucigaşul a declarat că a acţionat singur, din ordinul Lui Dumnezeu şi că nu regretă fapta sa. Nu am o cultură teologică pentru a fi îndreptăţit să afirm că Dumnezeu conduce afacerile politice pe pământ sau face împroprietăriri funciare, dar ştiu ca în Tablele Legii (dacă Dumnezeu i le-a dat lui Moise) porunca a şasea este scurtă şi precisă: *"Să nu ucizi!"*

Yigal Amir a ucis. Cercetările poliţiei au dovedit că îndemnul pentru asasinat n'a venit din cer, dela Yehova, ci de mai aproape, dela cercurile extremei drepte ale fanatismului religios.

În Iunie anul acesta, cu cinci luni înainte de asasinat, rabinul Abraham Hecht dela sinagoga Shaare Zion din Brooklyn, New York, conducător al Alianţei rabinicale americane, a declarat public, că numai unui Evreu îi este permis să omoare pe conducătorii care iau acţiuni dăunătoare poporului evreu.

Cercetările continuă. Până acum (la mijlocul lui Noembrie) au fost arestate şapte persoane din conspiraţie.

Privind retrospectiv rezultatele asasinatelor menţionate mai sus, se constată că rezultatele au fost diferie: cele nereuşite au împlinit scopul urmărit iar cele reuşite au avut rezultate contrare. Mucius Scevola a greşit ţinta, l-a ucis pe secreter, nu pe rege, dar Porsena a ridicat asediul, a făcut pace cu Roma şi s'a întors acasă.

Napoleon al III-lea, rănit numai de Italianul Felice Orsini, şi-a reconsiderat politica, a declarat război Austriei şi astfel s'a constituit regatul Italiei;

Brutus l-a ucis pe Cezar, dar n'a salvat democraţia romană, care a evoluat spre dictatură şi imperialism;

Actorul Booth l-a ucis pe Lincoln, dar fără Lincoln soarta Sudului Confederat a fost mai aspră;

Gavrilo Princip şi-a atins ţinta, dar asasinatul dela Saraievo - pretext pentru declanşarea Primului Război Mondial - n'a rezolvat problema independenţei popoarelor din zona balcanică;

Asasinarea lui John F. Kennedy - învăluită în mister - autorii, cauzele şi scopul final fiind înmormântarea în casete închise sau în cimitire - n'a oprit aplicarea programelor din agenda sa de guvernare;

Asasinarea lui Robert Kennedy n'a oprit dezvoltarea relaţiilor israelo-americane ci dimpotrivă, relaţiile s'au consolidat şi a crescut şi ajutorul militar, politic şi financiar statului Israel;

Asasinarea lui Martin Luther King n'a oprit, ci a stimulat mişcarea de emancipare a populaţiei de culoare;

Asasinarea lui Anwar Sadat n'a afectat relaţiile paşnice dintre Egipt şi Israel. Toate agresiunile teroriste de ambele părţi n'au oprit convorbirile secrete pentru găsirea unei soluţii de pace acceptabilă;

Asasinarea soţilor Ceauşescu, oricât de detestaţi au fost ei de Români (mascarada de proces nu legitimează asasinarea) n'a îmbunătăţit viaţa poporului român, ci dimpotrivă, a înrăutăţit-o, chiar dacă s'au aruncat în ochii gloatei unele libertăţi şi ţăranilor li s'a dat câte ceva din pământul răpit sub tirania lui Dej şi Ceauşescu.

La 4 Noembrie, efectul celor două gloanţe trase de fanaticul Yigal Amir, a împărţit Evreii din Israel şi din restul lumii în două tabere antagoniste. Se pare că înţelepciunea poporului evreu, raţiunea, bunul simţ şi realismul politic, dominante în majoritatea doritorilor de pace, vor duce la continuarea acţiunii începute de Rabin şi Arafat.

Minoritatea fanatică, încă agresivă, crescută şi adăpostită în unele şcoli şi în jurul unor sinagogi, de unde ar trebui să pornească îndemnuri pentru pace şi bună, dreaptă înţelegere între oameni, nu de ură şi ucidere, va fi adusă în cele din urmă la tăcere şi pacea, cu binefacerile ei se va instala şi în frământata de veacuri, Palestină.

EFEMERIDE

DUPĂ "CINCINALUL TRANZIŢIEI"

În Europa de Răsărit s'au încheiat primii cinci ani dela aparenta înlăturare a comunismului. O stare de marasm s'a aşternut peste ţările care acum cinci ani jubilau la aruncarea la gunoi a stemelor cu ciocan şi seceră şi arderea steagurilor roşii în pieţe publice.

S'au uscat de mult lacrimile de bucurie, înlocuite cu lacrimi de durere şi disperare, iar oamenii care atunci se îmbrăţişau în dragoste frăţească, trec pe stradă îngânduraţi pentru ziua de mâine, fără a'şi mai da bineţe.

O dezorganizare organizată undeva, *"sus"*, în birouri cu mobile grele şi draperii groase, a reuşit să aducă haosul într'o societate îmbâcsită şi paralizată de birocratismul politic al unui sistem condus de alte coordonate decât multi milenara cultură şi civilizaţie eruopeană.

Experimentul comunist, început în Rusia în 1917 şi extins asupra celorlalte ţări din Europa, a capotat lamentabil după 73 de ani. A fost o înfrângere teribilă a unei utopii, sau rezultatul scontat după calcule precise al unei oculte supra şi anti-naţionale şi antiumane?

Faza brutală, violentă, cu un genocid de peste o sută cincizeci de milioane de victime umane s'a consumat, lăsând în urmă un vid în care se zbat alte sute de milioane de oameni. Comunismul apusean a rămas însă intact. Pentru derută, şi-a schimbat firma şi decorul.

Comunismul apusean - sub toate formele lui - nu poate ierta înfrângerea comunismului din Răsărit. Infiltrat în multe foruri de decizie europeană şi internaţională, consumul apusean, în *"obligaţia lui internaţională"*, luptă să aducă pe linia de plutire comunismul răsăritean şi aceasta reiese în mod clar, dacă privim la cele ce se întâmplă în acest sfârşit de *"cincinal al tranziţiei"*, care se încheie după cinci ani dela împuşcarea ceauşeştilor, cea mai violentă înlăturare a unor conducători comunişti, la care nu a protestat - foarte curios - nici comunismul apusean.

Dacă pentru alegerea şi re-alegerea lui Iliescu s'a vorbit de falsuri, furturi de urne, abuzuri şi alte metode de fraudă comuniste, un acord unanim a fost în aprecierea conştiinţei civice şi a curajului alegătorilor polonezi, din alegerile din trecut, când l-au ales pe Lech Walesa, Preşedinte al Poloniei.

Nu era lucru obişnuit ca în locul mândrilor regi polonezi şi al îngâmfatei aristocraţii poloneze, să ajungă şef al statului un electrician onest, chiar dacă el era un bun organizator şi un element temperat.

Walesa ajunsese un mit. Acţiunea *"Solidarităţii"* a spart toate îngrădirile comuniste, iar un papa polonez la Vatican era o garanţie că lupta Polonezilor nu avea nimic în comun cu barbariile gherilelor din Asia, Africa sau America Latină.

Pe Walesa nu-l interesa echilibristica diplomatică pentrucă ştia că mersul pe frânghie este periculos. El ştia că la hotarele ţării sale dela Răsărit se află o altă parte a Poloniei, răpită de Stalin în 1939 şi mai ştia că tot din ordinul lui Stalin, în Răsărit, putrezesc fără cruce la căpătâi, câteva mii de ofiţeri polonezi, trecuţi pe lumea cealaltă de cartuşul tras în ceafă de vajnicii NKVD-işti, în pădurea dela Katyn. Aceasta l-a făcut să aibă bun simţ - element rar întâlnit în politică - de a refuza să ia parte la jubileul-mascaradă din acest an dela Moscova.

Poziţia lui Walesa n'a plăcut Rusiei, dar nici Occidentului. Poloniei nu i s'au acordat ajutoarele necesare redresării economice, deşi era ţara pentru care - aparent - s'a declarat al Doilea Război Mondial şi inevitabilul s'a produs.

Lech Walesa, eroul Solidarităţii, speranţa Polonezilor, a fost învins în alegeri, de un contracandidat... comunist! Au înnebunit Polonezii? Nicidecum!

"Reeducarea", acest sistem şi termen inventat de comunişti, care îşi are echivalentul într'un alt termen comunist de *"spălarea creierului"* şi-a produs efectul. Comunismul apusean nu poate ierta Răsăritului înlăturarea comunismului şi metodele de pedepsire sunt variate.

Poate că în dosarele secrete - accesibile şefilor de state - Walesa a aflat că nimic nu este permanent şi că Gdanskul este Danzig, că Koenigsbergul nu poate rămâne la infinit Kaliningrad şi Insulele Kurile sunt locuite tot de Japonezi. Polonia a fost nevoită să facă o dureroasă stabilizare monetară, în timp ce la vecini coroana cehă câştigă în paritatea cu dolarul, forintul unguresc cotează la bursa din Wall Street, numai leul românesc se duce pe toboganul de unde i-a dat drumul Petre Roman, cu viteza de 15.000% devalorizare în decurs de cinci ani.

Cenuşiu bilanţul primului *"Cincinal al tranziţiei"*. Ce ne va aduce următorul?

Zahu PANĂ

CRONICA VREMII

Moartea unui erou naţional: Corneliu Coposu

Ion BOIERU

Dispariţia lui Corneliu Coposu, şeful Partidului Ţărănesc Creştin, din cuprinsul actual al politicii româneşti, prin trecerea sa în tărâmul celălalt, însemnează o mare pierdere şi, în acelaşi timp, o mare şi semnificativă lecţie de moralitate politică, de naţionalism curat şi de îngrijorare pentru viitor. Corneliu Coposu reprezenta o tradiţie de românism autentic, pe care o moştenise dela Iuliu Maniu, acel imbatabil campion al ideii româneşti, care a fost un adevărat stâlp al întemeierii ROMÂNIEI MARI şi un model de linie morală în viaţa politică, dintre cele două războaie mondiale.

După ani mulţi de suferinţă, păstrându-şi integritatea morală, identitatea românească şi luciditatea politică, cu toate şubrezeniile trupeşti, aduse de temniţele comuniste, Coposu s'a integrat în şuvoiul de luptă naţională, pentru refacerea ţării şi a încercat să refacă partidul în care crescuse, în care se formase şi care avea orientarea morală şi naţională pe care i-o imprimase Iuliu Maniu, mai ales cu adausurile din ultima vreme a deziluziilor sale, când nu a fost înţeles de Occidentul politic, dela care aştepta atât de mult.

Coposu a întâmpinat aceleaşi dificultăţi de înţelegere în ţară fiindcă societatea era demoralizată, confuză, şi fiindcă nomenclatura comunistă, care se instalase la putere a luptat pe toate căile să discrediteze, atât personalităţile morale şi de mare anvergură politică, cum era Coposu cât şi să opună tot felul de piedici pentru revenirea ţării la matca ei de viaţă normală. Nici guvernele occidentale nu au ştiut să aprecieze valoarea uriaşă pe care o reprezenta Corneliu Coposu, poate cu mici excepţii şi care nu a fost ajutat nici măcar moraliceşte, în eforturile sale de a aduce România la rolul ei istoric, de avangardă a civilizaţiei şi culturii europene, la marginea răsăriteană a Europei.

Revărsraea populaţiei Capitalei, de-a lungul drumului parcurs de carul funerar până la Cimitir a fost un semn impresionant de apreciere a marelui om politic care a fost Corneliu Coposu. Poate că lumea românească a fost zguduită serios de dispariţia sa, şi poate că adevărata lecţie de educaţie politică o va pricepe mai bine, după plecarea sa dintre cei rămaşi să se zbată mai departe în zbuciumele lor de a-şi întocmi o ţară după vrerea şi dorinţa lor, în conformitate cu tradiţiile româneşti, pe care le promovase, în cursul vieţii sale, cu fermitate şi cu dragostea totală faţă de poporul său. Căci nimeni nu-i poate contesta lui Coposu că nu s'a dăruit integral poporului român cu toată voia sa de bine şi de ridicare a demnităţii acestui popor.

Corneliu Coposu a făcut parte dintre acei ce formau elita politică a ţării româneşti. A rezistat tuturor încercărilor şi ademenirilor de compromis cu barbaria comunistă, deşi a fost supus torturilor şi suferinţelor îndelungate din cei 17 ani de temniţă comunistă. După eliberarea sa şi după prăbuşirea dictaturii lui Ceauşescu a dus o viaţă de sărăcie, de umilinţă şi de modestie, lucrând cu toate puterile sale să formeze cadrele de luptă, în condiţiile noi de viaţă, care nu erau din cele mai strălucite, căci avea de-a face cu aceeaşi pletoră de barbari ca şi mai înainte şi ţara era ruinată şi văduvită de vreo protecţie a marilor responsabili din Occident. Iar în interior, era demoralizată de o *"putere politică"*, ce se păstra pe aceleaşi temeiuri ideologice, ca şi vechea dictatură. Printr'o muncă titanică a reuşit să închege structura unei Opoziţii, care oferea căile cele mai bune, în condiţiile date, pentru o refacere naţională. Opunea cu asociaţii săi, în cadrul Opoziţiei principiile naţionale şi democratice ale unui viitor românesc. Cu atitudinea şi ţinuta lui impecabilă, fermă şi plină de demnitate a ştiut să se impună şi să asigure o linie românească, căci era moştenitorul principiilor şi educaţiei politice a lui Iuliu Maniu. Şi, în bună parte, a reuşit să întărească Opoziţia, dar, pe de altă parte, aceiaşi conducători politici din Occident, nu l-au înţeles şi nu l-au ajutat decât aparent, căci el făcuse păcatul de a se declara cu o orientare care nu era pe placul acestora. El se identificase cu ţara, cu tradiţiile ţării, naţională, creştină şi democratică, după specificul românesc, care principii nu aveau izul şi tonicitatea străinătăţii. Din cauza aceasta, o bună parte din occidentali poartă, şi ei, o vină în cele ce s'au întâmplat în România. Ei voiau supunerea totală, la prescrisul lor, a lui Coposu. Şi el nu putea face acest lucru, căci nu se putea despărţi de ţară şi legile ei, de cugetul şi idealurile româneşti şi, în plus, avea exemplul lui Iuliu Maniu, care a fost părăsit de aceşti Occidentali, care au fost făţarnici şi lipsiţi de înţelegerea realităţilor specifice româneşti. Corneliu Coposu a fost un Român al elitei naţionale, care nu şi-a trădat ţara şi viitorul ei. El a lăsat ţara la plecarea lui, în mâinile lui Dumnezeu.

Dumnezeu să-l odihnească printre drepţii săi.

PRECIZĂRI REDACŢIONALE

- Nu garantăm apariţia articolelor mai lungi de 4 pagini dactilografiate la 2 rânduri. Redacţia nu doreşte să intervină cenzurând prin forţa împrejurărilor, textele supradimensionate.
- Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.
- Reproducerea articolelor este interzisă fără menţionarea sursei.

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365
Redacţia şi Administraţia:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5
TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651

NOTE ŞI COMENTARII

ALTĂ PIESĂ - ACEIAŞI ACTORI

Desigur că, pentru a cunoaşte şi înţelege ce se petrece în România, astăzi, după ce atâţia tineri au murit în timpul Revoluţiei din Decembrie 1989, după ce un popor orbit a ales strâmb la alegerile generale din 1990, ca şi în 1992, este absolut necesar ca totul, absolut totul, să fie judecat prin prizma celor ce se întâmplă acolo. Ca atare, reproducem în cele ce urmează câteva fragmente dintr'o scrisoare primită din ţară, via Germania, a unui distins intelectual român, scrisoare ce spune desigur mai mult şi mai clar decât am putea noi spune:

"...Cât despre situaţia dela noi, nou creată, este păcat dela Dumnezeu să ne mai răcim gura de pomană. Asta-i marfa, asta piesa. Acum totul este clar, păcat de cei ce au murit pentru "nimic", pentru ca alţii, hămesiţi pentru putere, care au călcat totul în picioare, trecând peste cadavre numai ca ei să fie mari şi tari, iar după aceea, peste restul "prostimii"; poate veni şi potopul, ei au asigurat "Arca" de supravieţuire şi bun trai. În fond nu s'a întâmplat nimic deosebit. A fost doar o simplă schimbare de "gardă", nu cu fanfară, ci cu împuşcături de pe urma cărora au rămas cadavre... Numai firma s'a schimbat şi însemnele. Culoarea este acum albastră, şi în loc de seceră şi ciocan a apărut "trandafirul" care înfloreşte de obicei prin luna Mai. Şi nu trebue să ne mire prea mult acest fenomen după aproape 50 de ani de îndobitocire din toate punctele de vedere..."

"... Schimbări esenţiale, nu văd cum. "Actorii" au rămas aceiaşi, cu aceleaşi apucături şi nici unul n'o să renunţe la pernele de sub şezută pe care s'au cocoţat nefăcând nimic, numai poruncind robilor. Gloata este dezorientată, a putut să facă totul după bunul ei plac, numai votul să fie trandafiriu; pentru aceasta s'a permis totul şi s'a dat tot (praf în ochi); s'au plătit salarii mari, sau ai făcut sau nu ai făcut nimic. "Dolce farniente". De mult s'a terminat luna de miere şi primul "neo-cincinal" se apropie de sfârşit."

Situaţia bătrânilor pensionari a rămas aceeaşi ca şi sub Ceauşescu. Iată, spre exemplu, acest pasaj din scrisoare, care vorbeşte dela sine:

"...Eu mă îngrozesc ce fel de zile ne-or mai aştepta şi mai ales pe cei de teapa noastră (intelectuali - pensionari), împotriva noastră existând o furie furibundă. Dacă ar putea, ne-ar înneca într'o linguriţă de apă. Şi aşa ne cataloghează că "furăm banii din viestieria statului" şi ziua dela bunul Dumnezeu. Totul este scump, îngrozitor de scump - preţurile se apropie de cele din Occident, la puterea de cumpărare a bietului Român, care câştigă tot mai puţini dolari, prin devalorizarea rapidă a leului. Şi totuşi pensionarii sunt de vină, că ei sunt cei care "acaparează" totul cu banii din pensie. Dacă tramvaiele sunt aglomerate (fiindcă sunt încă puţine), pensionarii sunt de vină, fiindcă se plimbă cu tramvaiul toată ziua! Rămâi perplex şi mut ca piatra pe care o calci... Şi iacă aşa ne ducem viaţa noastră de pe o zi pe alta, sperând... dar nu ştiu ce. Problema devine din ce în ce mai acută, pornim înapoi de unde am vrut să scăpăm..."

"În orice caz, pe noi ne aşteaptă zile grele din toate punctele de vedere. Haosului creat trebue să i se pună capăt, lucrurile trebue să intre pe făgaşul lor normal... S'a făcut risipă şi huzur fără măsură în toate... doar de dragul alegerilor, al voturilor, pentru bunăstarea celor ce au avut-o întotdeauna, pentru vizitele guvernamentale care să schimbe imaginea României în Occident şi nu pot concepe că totul are un sfârşit, ca şi viaţa omului. O să trebuiască să strângem cureaua în mod drastic, mai drastic de cum era pe vremea lui Ceauşescu, tot sperând că se mai poate pune o leacă de ordine; dacă se mai poate face ceva..."

Nu, nu credeam că cel ce scrie această scrisoare este un pesimist incorijibil şi că alta ar fi situaţia din România de astăzi, căreia, după ce i s'a furat Revoluţia din Decembrie, i-au fost măsluite şi alegerile, aducând la putere o şleahtă de borfaşi şi criminali de cea mai ordinară speţă, care se pregăteşte intens pentru alte alegeri, la fel de *"libere"* ca şi în 1992. Aceiaşi actori - altă piesă.

"...După mine, scrie mai departe, necazul cel mare de secole pe capul neamului nostru a fost şi aşezarea noastră geografică, plus că ne-am "suprabalcanizat", suprabalcanizare de care ţinem ca scaiul de măgar şi orbul de bâtă, fiindcă nu ştim altceva; nu vrem să ştim şi ne complacem în această stare de semidoctism, inadmisibil astăzi când omenirea se pregăteşte să intre în mileniul trei, iar noi mai rău ca în epoca de piatră..."

În încheiere, reproducem din această scrisoare un pasaj relativ la situaţia medicală, a cărei gravitate a fost deja subliniată în mai toată presa din Occident:

"Eu mă rog la Bunul Dumnezeu ca să ne dea multă şi bună sănătate, ca să ne putem folosi de mâinile şi picioarele şi mintea noastră, să nu devenim pentru noi şi cei din jurul nostru un necaz. Atunci mai bine să ni se cânte: cu duhurile drepţilor celor ce s'au săvârşit, deşi şi acest cântec este din ce în ce mai costisitor. Căci, în nădejdea medicamentelor... tămâie".

Nicolae NOVAC